

IQRA

اقراء

EESTI MOSLEMITE KUUKIRI NR 20
MÄRTS 2011 /
RABI AL-AUAL – RABI ATH-THÄÄNI
1432

Kas sina tead palvetamisest
piisavalt?

Tüüpilised vead palves

Tajammum

Masah

Näpunäiteid palvele
keskendumiseks

Palvepositsioonide meditsiiniliselt
tõestatud kasu

Näpunäiteid palve edukaks
sooritamiseks

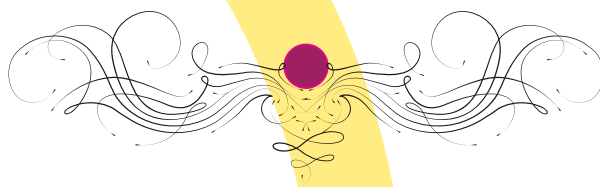
السلام عليكم ورحمة الله وبركاته!

Seekordne kuukiri on juba 20. ja selle väikese juubelihõngulise numbri peateemaks on meile kõigile ülioluline palve. Me ei käsitle siin palve algtaaset, vaid pigem püüame anda juurde informatsiooni juba sel tasemel, kuhu enamik moslemeid oma palveõpingutes peatuma jäävad: kuidas on võimalik vee puudumisel end palveks puhastada, kuidas oma palve vigu parandada, kuidas paremini keskenduda, millist füüsilist kasu palve meile toob, millised on palvetajate tüüpilised vead jne. „Minu Maroko“ on meie kuukirjaga kaasas käinud pea algusest saati, kuid seekordses numbris ilmub viimane peatükk. Juba järgmisel kuul alustame selle asemel uue rubriigi – „Minu Alžeeriaga“, **إن شاء الله**. „Reis ümber islamimaailma“ tutvustab meile seekord Usbekistani, „Egiptimaa“ räägib Egiptuse mitmepalgelisusest, „Naised islamis“ seekord Eva „eksimusest“. Pudrupotike õpetab meile erinevaid tänavatoidu retsepte. Araabia keele sõnavara täieneb ühenduse pidamise ja poodlemise alal. Yusuf Saeed jutustab meile „Minu Mediinas“ oma pikale veninud koolivaheajast ja esimesest omrast. „Monoteismi raamat“ ja „Elu eesmärk – Paradiis“ on seekord pühendatud saatusele.

Lisaks muidugi veel palju muudki huvitavat!

في امان الله!

Kuukirja koostajad

SISUKORD

1. Kas sina tead palvetamisest piisavalt?	4
2. Rituaalne puhastumine ehk tahaara (Aisha)	5
3. TAJAMMUM - rituaalne puhastumine puhta pinnasega (Aisha)	6
4. MASAH - märgade kätega üle sokkide või khufuufide pühkimine (Aisha)	7
5. Näpunäiteid palve edukaks sooritamiseks. (Aisha)	8
6. Kuidas teha oma palvele "vigade parandust"? (Aisha)	12
7. Näpunäiteid palvele keskendumiseks (Asma)	13
8. Palvepositsioonide meditsiiniliselt tõestatud kasu (Aisha)	14
9. Tüüpilised vead palves (Khadija)	16
10. Fažri sunna (Aisha)	17
11. Doha palve (Aisha)	18
12. Istikhaara palve (Aisha)	19
13. Islamiuudised (Eliza)	20
14. Minu lugu (Khadeeja Birminghamist)	27
15. Moslemipäevikud (Ere Egiptist)	31
16. Minu Maroko : Kaks maailma ja lõppsõna (Kätlin Hommik-Mrabte)	33
17. Egiptimaa 2 : Mitmenäoline Egiptus (Nele Siplane)	35
18. Minu Mediina : Vaheaeg ja omra (Yusuf Saeed)	37
19. Reis ümber islamimaailma : Usbekistan (Iman)	39
20. Lääne oma moslemid - prantslane, ameeriklanna, soomlane ja filipiinlanna (Amina Bahrainist)	42
21. Naised islamis : Eva eksimus (Sirlu J.-Nofal)	45
22. Lastekasvatusest islamis : Distipliin (Khadija)	45
23. Lisateavet lapsest: Lasteaeda röömuga (Annely)	46
24. Elu eesmärk - Paradiis : saatusest (Amina Irimaalt)	49
25. „Kitaabu t-tauhiid“ ehk „monoteismi raamat“ : Jumaliku ettemääratuse eitaja (Amina Irimaalt)	52
26. Jeesuse tõeline sõnum : Uue Testamendi vastuolud (Aisha)	53
27. Lugeja küsib lugeja vastab	55
28. Pudrupotike, keeda! Tänavatoidud (Sarah Irimaalt)	57
29. Koraaninurk : suura 82	61
30. Hadithinurk : partnerlus	63
31. Fatwanurk - vabatahtlikud palved	65
32. Duuanurk : tašaahud	67
33. Öpime araabia keelt: ühenduse pidamine ja poes käimine	68
34. Lastele	70
35. Arvamuskülg	76

KAS SINA TEAD PALVETAMISEST PIISAVALT?

Me kõik mäletame neid aegu, kui tegime islamis oma esimesi sammukehi, kui õppisime kobamisi palvetama, kui kohustuslik ja vabatahtlik palves oli meie jaoks üks ja sama. Paljud meist teevad ka just praegu neid esimesi sammukehi.

Kui paljud meist aga nendest esimestest sammudest kaugemale jõuavad?

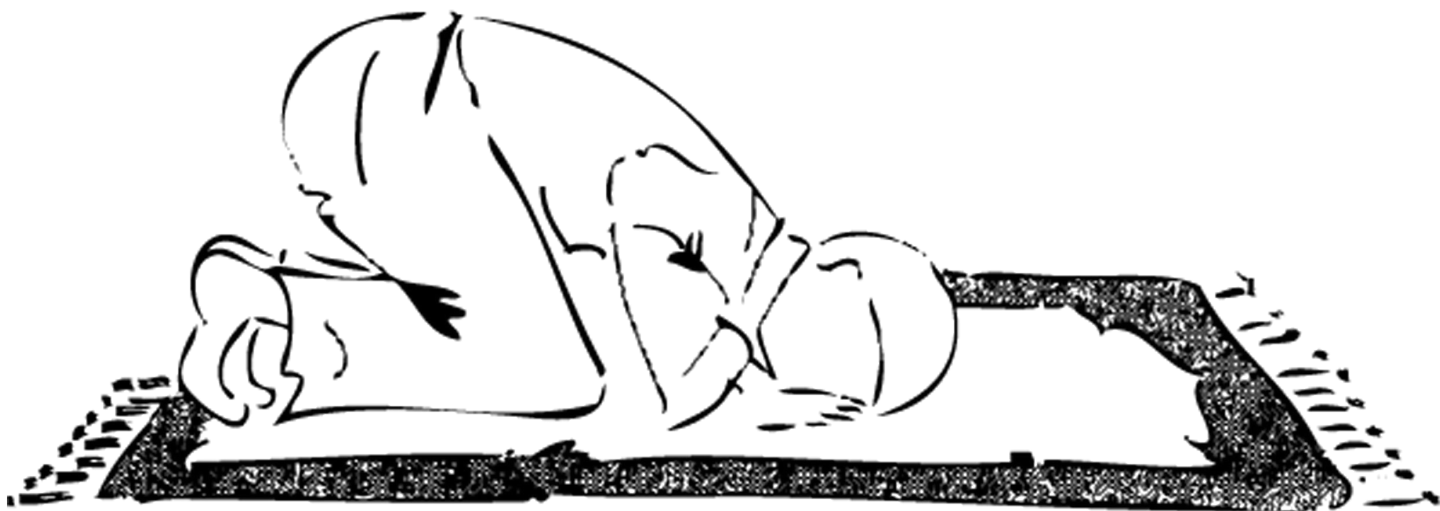
Me õpime tegema *wudut* ja *ghuslit*, aga kui paljud meist teavad, kuidas korrektselt teha *tajammumi* või *masahit*?

Kui paljud oskavad oma palvet parandada, kui mõne vea on teinud?

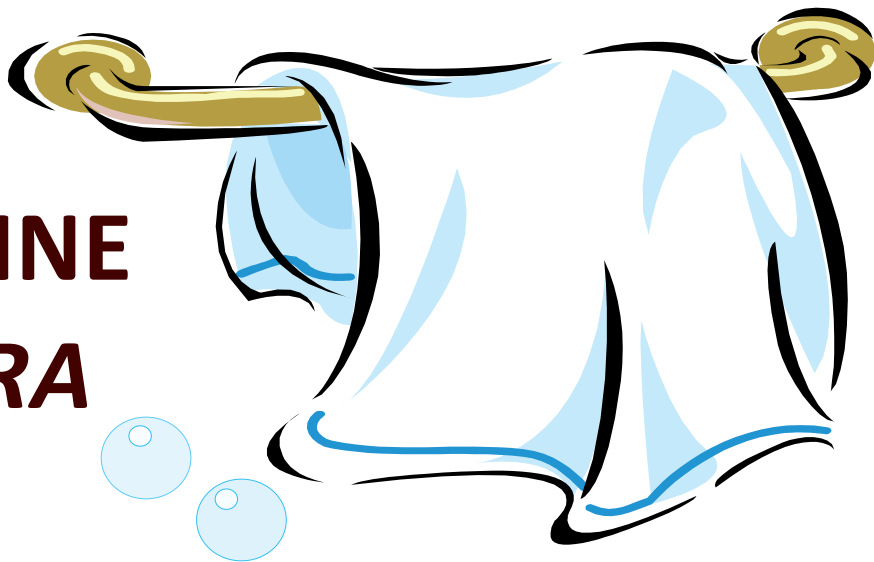
Kui palve juba korralikult selge ja kõik tuleb automaatselt, kuidas siis veel palvele keskenduda ja palves öeldule mõelda?

Kas teame piisavalt kohustuslike palvete kõrval ka vabatahtlikest palvetest ja nende tasusut?

Sellekuuses Iqras keskendume just neile küsimustele. Mitmed nendest tekstidest on juba ammu ka meie kodulehel kättesaadavad, kuid nüüd on need ja ka paljud muud tekstid läbi teinud parandused, uuendused ja saanud lisad. Kõigest sellest ja paljust muust on võimalik lugeda meie kodulehe palvele pühendatud nurgakeses - <http://www.islam.pri.ee/index.php?id=117> või raamatust „Islami viis tugisamast“, mis kohe-kohe on *in ša Allah* saadaval, kuid juba võimalik alla laadida - <http://www.islam.pri.ee/index.php?id=274>.

RITUAALNE PUHASTUMINE EHK TAHAARA

„Puhtus on pool usust.“ (hadith sahih)
 „Vaid õige usklik jälgib pidevalt, et ta ablusioonid oleksid täiuslikud.“ (hadith qudsi)
 „Puhastumine on uskliku relv, seega ei tohi seda teha ükskõik kuidas!“ (hadith)

Ingel Gabriel näitas isiklikult Prohvet Muhammedile (صلى الله عليه وسلم), kuidas end palveks pesta. Ükski palve ei ole kehtiva puhastuseta vastuvõetav.

Puhastumine jaotatakse islamis kaheks:

1. Moraalne puhastumine: a) uskmatuses, b) *bidast* ehk uuendustest, c) pattudest, d) muudest halbadest omadustest (näiteks kadedus, viha jm) puhastumine.

2. Füüsiline puhastumine: a) *nāžāsist* ehk mustusest vabanemine, b) loomulike vajaduste jääkidest puhastumine.

Mustust ehk *nāžāsi* võib olla kolmes kohas: kehal, riietusel või asupaigas. Seda võib olla kolme liiki: suur (näiteks koera sülg), keskmine (okse, mäda, uriin, tupevoolus) või väike (näiteks lapse uriin). *Nāžāsiks* ei peeta noorema kui 2-aastase poisilapse uriini, haavast jooksvat verd, verd haava sidemel, tapetud looma eritisi *halal* lihal, spermat (lasta kuivada ja eemaldada), veekogu, milles on korjus (näiteks vett basseinis, kus on surnud hiir), tänavamustust.

KUIDAS NĀŽĀSIST VABANEDA?

Kui mustus on kuiv, tuleb see lihtsalt eemaldada; kui aga märg, siis pesta nii, et vesi tilguks maha. Tuleb jälgida, et kõik maha tuleks (kuid kui veidi jääb, näiteks verd, ei ole see probleem). Kui keegi on näiteks palvekohta urineerinud, tuleb lihtsalt sinna vett peale valada. Kui uriin puutub kokku kehaga, tuleb see lihtsalt maha pesta.

On viis asja, mida moslemid peaksid puhtuses järgima: ümberlõikamine (meestel), häbemekarvade eemaldamine, vuntside trimmimine (meestel), kaenlaaluste karvade väljakitkumine, küünte lõikamine. Neid nimetatakse *sunna al-fitra* ja neid peaks tegema maksimaalselt iga 40 päeva järel (v a ümberlõikamine), küüsi on *sunna lõigata kord nädalas*.¹

Rituaalne puhastumine ehk *tahaara* jaguneb kaheks: **wudu** (väike puhastus) kujutab endast puhta veega (ilma seebita) teatud kehaosade pesemist; tuleb teostada enne palvet, kuna Jumal ei võta palvet ilma selleta vastu. Seda tuleb teha juhul, kui on magatud, kaotatud teadvus, käidud WCs, väljutatud kõhugaase, katsutud suguorganeid või söödud kaameliliha.

ghusl (suur puhastus) kujutab endast veega pesemist pealaest jalatallani, kõikide kehakumeruste vahelt, alustades paremast poolest; lubatud on kasutada seepi ja šampooni. Suure puhastuse traditsiooni, nagu ka ümberlõikamise juured viivad välja prohvet Aabrahamini (عليه السلام). Seda tuleb teha juhul, kui on oldud seksuaalvahekorras, kui on toimunud ejakulatsioon, kui on lõppenud kuupuhastus, kui on lõppenud sünnitusjärgne veritsus, ka surnule enne matmist või kui inimene hakkab moslemiks (soovitav).

Kaks inimest, kes end puhastavad küll täpselt ühtmoodi, kuid üks teeb seda kindlas teadmises iga oma liigutuse õigsusest ning teine vaid pimesi matkides, ei saa selle eest sama tasu. Esimene, kes on õppinud tundma Prohveti (صلى الله عليه وسلم) *sunnat* ja teostab oma puhastumist sellele vastavalt, võib saada ühe kuni lõputult *hasanasid*. Teine võib saada mitte midagi või hullemal juhul võib Jumal tema puhastumise kehtetuks tunnistada.

¹ Sahih Al-Bukhari 5889, Sahih Muslim 597

TAJAMMUM - RITUAALNE PUHASTUMINE PUHTA PINNASEGA

„... ning kui te ei leia vett (kui ei saa vett kasutada), siis sooritage *tajammum* puhta pinnasega ja hõõruge sellega oma nägu ja käed.” (5:6)

Milleks on *tajammum* vajalik?

1. Kui pole vett: a) on väga vähe – jätkub vaid söögiks, joogiks ja loomade jaoks, b) on liiga kaugel, c) on väga kallis.
2. Haiguse korral (näiteks lahtine haav; kartus, et haigus süveneb või ei parane; ekseem, mis ei kannata vett jne).
3. Vesi on liiga külm ja ei ole võimalik seda soojendada.

Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Mulle on antud viis asja, mida ei ole antud kellelegi teisele enne mind: ... maa on antud mulle (ja mu järgijatele) üheks suureks palvekohaks ja selleks, millega sooritada *tajammumi*, seega igaüks minu järgijatest saab palvetada kus iganes ta palveaja saabumisel ka ei viibiks.” (Sahih Al-Bukhari 1/331)

„... „Sul oleks piisanud teha nii” – ta (Prohvet (صلى الله عليه وسلم)) lõi oma peopesad maapinnale, puhus need tolmust puhtaks ning seejärel pühkis mõlema käe tagaküljed teineteisega ja tõmbas kätega üle näo.” (Sahih Al-Bukhari, Sahih Muslim)

„Sul oleks piisanud asetada oma käed maapinnale, need tolmust puhtaks lüüa, siis pühkida oma parem käsi üle vasema ja vasem käsi üle parema ning seejärel pühkida oma nägu.” (Al-Fath 1/457)

Tajammumi tingimused on:

1. islam,
2. täie mõistuse juures olemine,
3. *buluug* (puberteedieas või vanem) või *tämiiz* (puberteedieast noorem, kuid mõistab, kuidas ja miks) olemine,
4. puhta maapinna olemasolu,
5. *tajammumi* sooritamiseks kehtiva põhjuse olemasolu.

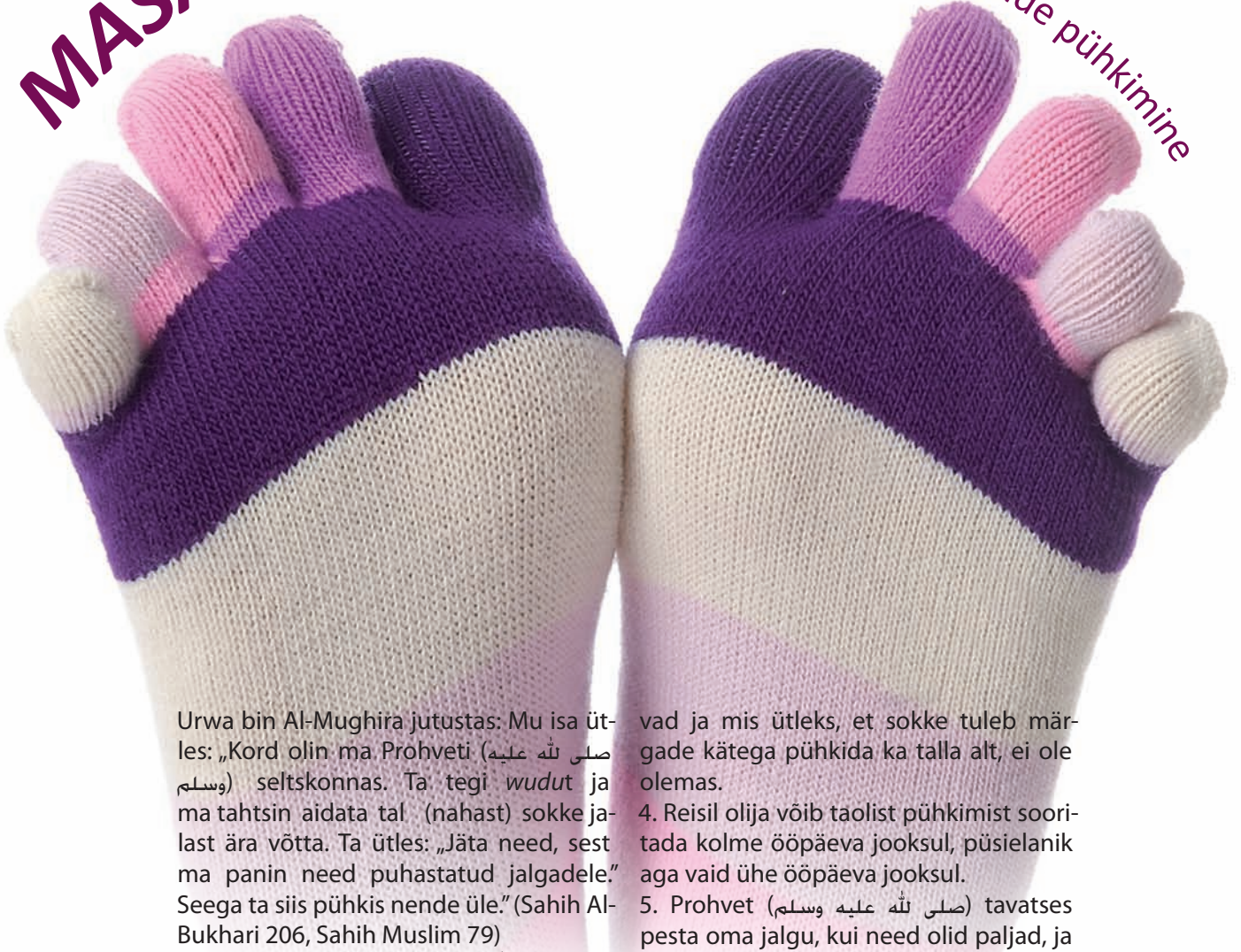
Põhinedes Koraanil ning Prohveti (صلى الله عليه وسلم) õpetusel, sooritatakse *tajammumi* järgnevalt:

1. kavatsus (*nija*) sooritada *tajammum*;
2. öelda *bismillāh*;
3. puudutada peopesadega pinnast (lüüa peopesadega vastu puhast pinnast);
4. puhuda käed puhtaks;
5. pühkida mõlema käe peopesadega üle näo;
6. hõõruda käsi nagu *wudu* ajal, kuni randmeteni.

*Tajammum*iks võib kasutada igasugust puhast pinnast, nagu tolm, muda, liiv, savi või muld.

Tajammumi võib palveks puhastumisel kasutada vaid juhul, kui vett ei ole või kui seda on liiga vähe, et *wudut* sooritada. *Tajammumi* on lubatud teha ka juhul, kui inimene on haige ning ei tohi seega ühel või teisel põhjusel veega kokku puutuda.

MASAH - märgade kätega üle sokkide või khufuufide pühkimine

Urwa bin Al-Mughira jutustas: Mu isa ütles: „Kord olin ma Prohveti (صلى الله عليه وسلم) seltskonnas. Ta tegi *wudut* ja ma tahtsin aidata tal (nahast) sokke jalast ära võtta. Ta ütles: „Jäta need, sest ma panin need puhastatud jalgadele.“ Seega ta siis pühkis nende üle.” (Sahih Al-Bukhari 206, Sahih Muslim 79)

Seega on Prohveti (صلى الله عليه وسلم) eeskujul lubatud *wudut* sooritades jalgade pesemise asemel ka lihtsalt märgade kätega üle sokkide tõmmata.

Millega peab *wudu* tegemisel märgade kätega üle sokkide pühkides arvestama?

1. Sokid peavad olema jalga pandud peale jalgade pesemist eelneva *wudu* jaoks või peale *ghuslit* ja neid ei ole sellest hetkest kuni järgmise *wudu* tegemise ajani jalast võetud või madalamale alla keritud kui pahkludeni.

2. Sokid peavad olema puhtad. Kui tegemist on nahast sokkidega, ei tohi need olla tehtud koera- ega seanahast.

3. *Hadithi*, mida inimesed pimesi järgi-

vad ja mis ütleks, et sokke tuleb märgade kätega pühkida ka talla alt, ei ole olemas.

4. Reisil olija võib taolist pühkimist sooritada kolme ööpäeva jooksul, püsielanik aga vaid ühe ööpäeva jooksul.

5. Prohvet (صلى الله عليه وسلم) tavatses pesta oma jalgu, kui need olid paljad, ja ta tavatses nende üle pühkida, kui ta kandis *khufuufe* (nahast sokke).

Kuidas pühkida üle sokkide?

1. Panna märjad sõrmed varvastele ja seejärel tõmmata enda suunas.

2. Parema jalg pühkida üle parema käega ja vasak jalg vasaku käega.

3. Hoida sõrmed harali, tõmmata üle jalgalaba vaid üks kord.

Masah on rikutud:

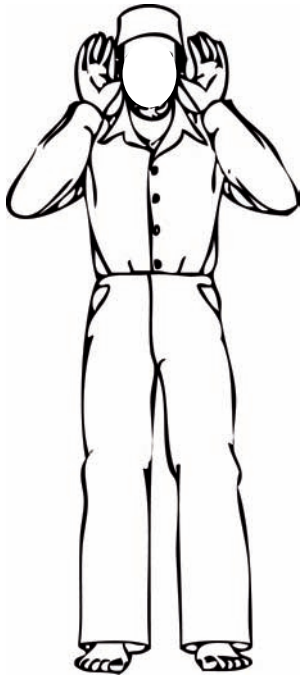
1. kui üks sokk on jalast võetud või üks jalgalaba või enamik sellest on paljastatud,

2. kui on vaja teha *ghusl*,

3. kui sokis või *khufuufis* on suur auk,

4. kui lõpeb lubatud aeg (reisijale kolm ööpäeva, püsielanikule üks ööpäev).

NÄPUNÄITEID PALVE EDUKAKS SOORITAMISEKS.

- Palves olgu kohal nii keha kui vaim.
- See, kes on öelnud *šahāda*, maksnud *zakaati*, käinud Mekas hadžil, kuid ei palveta, on kõigest hoolimata moslemite kogukonnast välja arvatud ning teda ei või ka moslemite kombe kohaselt surnuna pesta ega matta.
- Kahepalgelistele ning uskmatutele on palve kõige raskem asi.
- Kui arvad, et siinses elus ei ole aega palvetada, küll sulle järgmises elus see leitakse – ühele *rakale* kulub seal 40 püha aastat.
- Palve on ainus asi, mis Muhammedile (صلى الله عليه وسلم) ilmutati tema taevasse tõusmise (*al-miraaži*) ajal.
- Palveajast mittekinnipidamine on vabandatahvatav vaid kogemata magamajäämise, kooma, minestuse, raske haiguse (näiteks tilguti all) või muu sarnasega. Kuni inimene on teadvusel, on tal kohustus palvetada, kasvõi ainult silmadega liigutades. Palvetama peab isegi siis, kui ei ole riideid seljas. Sellisel juhul tuleb istuda ning võimalikult palju end katta.
- Meesterahvas, kes palvetab grupis, saab 27 või 29 korda suurema tasu, kui see, kes palvetab üksi. Naisele on parim koht palvetamiseks aga kodus voodi kõrval, seal on tema suurim tasu.
- Palvet on kõige parem sooritada kohe palveaja alguses. Kui ilm on liiga palav, on lubatud *dohrit* pool tundi edasi lükata. *Išat* on lubatud teha 1/3 oma ajast hiljem, kuid mitte peale keskööd.
- Kõige lähemal ollakse Jumalale *sužuudi* (täiskummarduse) ajal.
- *Bismillāhi ar-rahmāni ar-rahiimi* ütlemise eest saab 190 *hasanat* (19 tähte, iga Koraani tähe ütlemise eest saab 10 *hasanat*).
- *Duaasid* võib teha nii kinniste kui

lahtiste silmadega, kuid kohustuslikke palveid peab alati tegema lahtiste silmadega (välja arvatud juhul, kui midagi vaateväljas segab palveks keskendumist).

• Päevaseid palveid (*dohr* ja *asr*) ei tohi kunagi jätta öö peale. Neile peab leidma vähemalt mõned minutid *dohri*

ja *maghribi ädhäänide* vahel.

- Palve asendist sõltub tasu, mida palve eest saad. Kõige hinnatavam on püsti palvetamine > põrandal istudes > toolil istudes > paremal küljel lamades > vasakul küljel lamades > selili (erandlikud palveasendid on lubatud haigetele, reisijatele või muus erakordses olukorras).
- Ilma *wuduta* on lubatud palvetada näiteks neil vangidel, kellel ei ole türmis võimalust isegi *tajammumi* teha.
- Palvetades on parem lugeda suurasid nende Koraani järjekorras.

PALVE PARANDAMINE

- Kui arvad, et ei saa *asri* ajal palvetada ning loed *dohri* ja *asri* korraga, kuid hiljem selgub, et oled palve ajal vaba, siis pead *asri* uuesti sooritama vaid juhul, kui on võimalus seda teiste moslemitega grupis teha. Kui mõlemat palvet ei ole võimalik õigel ajal sooritada, on eelistatavam sooritada *dohr* ja *asr asri* ja mitte *dohri* ajal (st palvetada *dohr* peale selle aega ja mitte *asr* enne selle aega).
- Kui sul on *maghrib* tegemata ja jõuad mošeesse ajaks, mil imaam alustab juba *išaga*, alusta teistega palvetamist, kuid sinu *nija* olgu *maghrib*. Kui imaam tõuseb neljandaks *rakaks*, jää istuma, tee *tāšāhud* ja lõpeta palve üksi või jää ootama, kuni teised on neljanda *raka* ära teinud, ning tee siis nendega koos lõputervitus.
- Kui jõuad mošeesse ning tahad sooritada vabatahtlikku mošeepalvet ning poole palve peal alustab imaam juba kohustuslikku, pead vabatahtliku katki jätma ning kõigiga koos kohustuslikku alustama.
- Kui palvetasid ning avastad, et *qibla* (palvesuund) oli vale, pead palve uuesti tegema vaid juhul, kui su nägu (või osa näost) on täielikult *qibla* vastassuunas. Kui avastad (või keegi ütleb) palve ajal, et su palvesuund on vale, võid kohe palvetamise ajal end õigesse suunda keerata.
- Kui sa palvetamise ajal rinda *qibla* poolt ära ei pööra, on su palve jõus isegi juhul, kui teed vahepeal kõrvalt näiteks ukse lahti või võtad mõne pealisriide seljast.
- Kui eneselegi märkamatuks midagi palves ära jääb, on sul suuremaid šansse, et Jumal sinu palvet aktsepteerib kui juhul, kui midagi juurde paned. Paremtahtne on teha vähem, kuid kindlas teadmises, et teed õigesti.
- Kui lähed mošeesse, jääd ilma esimesest *rakast* ning palvetad ülejäänud koos teistega, seejärel lõpetad koos teistega ning lahkud ja alles siis tuleb meelde, et esimene *raka* jäi puudu, mine kohe tagasi ja tee 1. *raka* koos kahe lisakummardusega ja ilma uue *tāšāhudita*. Kui oled juba vahepeal *wudu* kaotanud või selle palve ajast väljas, pead terve palve uuesti tegema.

- Kui jõuad palvele enne *sāmi allaahu limān hāmidāhī*, läheb see *raka* sulle imaami arvelt kirja ning sa ei pea seda lõpus järgi tegema.
- On olukordi, kus palveväline tegevus ei katkesta palvet (näiteks nina nuuskamine, jaki seljast võtmine, ukse avamine, kui ei muuda rinna suunda *qibla* poole). Palvetades võib isegi tõsta kõrvaloleva heliseva telefoni toru. Sellisel juhul mehed ütlevad *subhaanallaah* ja naised löövad käsi kokku (parema käe peopesaga vasemale kaelalale), et teisel pool telefoni olev isik saaks aru, et oled palves. Neil juhtudel ei pea lõpus tegema lisakummardusi, kuna midagi ei ole ju unustatud. Kindlasti katkestab palve rääkimine ja naermine.

Kas palvetan valjul häälel või mõttes?

- Kui tegemist on öise palvega ning imaam valjul häälel palvetab, ei tohi temaga Koraani kaasa lugeda, vaid tuleb öelda vaid „*amiin*” ja muid vastuseid ning Koraani retsiteerimist vaikides kuulata ja jälgida. Iga imaami järel palvetaja saab sama tasu, nagu siis, kui ta oleks ise retsiteerinud.
- Kui *taraawih* ning *witr* sooritatakse mošees ja grupis, loetakse neid (st imaam loeb ja teised kuulavad) valjul häälel, muidu toimuvad kõik vabatahtlikud palved hääletult.
- Kui grupis on kas või üks mees, palvetavad naised hääletult.
- Kui mees tuleb ruumi, kus naised koos *maghribi* palvetavad, peab (nais)imaam häälega palvest tegema hääletu palve.
- Kui palvetad üksi häälega palvet, palveta nii, et ainult ise oma häält kuuled. Isegi kui palvetad väga vaikselt, tuleb huuli ikka liigutada, sest mõtted ei ole sõnad.

WUDU EHK VÄIKE PUHASTUMINE

- „*Puhastumine on pool usust.*” (hadith šarif)
- *Wudu* katkestamiseks palvetamisel peab olema tunda lõhna või kuulda häält.
- Kui tunned, et su *wudu* on katkestatud ning palvetad mošees, ütle „*assalamu aleikum*” ning istu rahulikult, kuni teised on palve lõpetanud. Seejärel tee uuesti *wudu* ning soorita kogu palve. Kui see juhtub kohe palve alguses ja saad kiiresti sooritada uue *wudu*, võid seda teha, et kas või osa palvet lõpus veel teistega koos teha.
- Kui palvetajal on haigus, mis võib kokkupuutest veega hullemaks minna, peab ta tegema kuiva *wudu* ehk *tajammumi*.
- Koera puudutus *wudut* ei katkesta, küll aga teeb seda koera lakkumine, kui sa seda kohta enne palvet ära ei puhasta.
- Lapse mähkme vahetamine *wudut* ei katkesta, kui käed puhtaks pesed.
- Lapse piss sinu riietel katkestab sinu *wudu* vaid juhul, kui see läheb riidest läbi (kui jääb lihtsalt peale, võid vaid seda kohta riidel pesta ja *wudu* kehtib).

- Kui sooritad *wudu* ja oled veel märg ning tuleb meelde, et midagi ununes ära, tee sealtmaalt uuesti, kus sassi läks. Kui oled juba kuiv kui meelde tuleb, et midagi ära jäi, pead kõik uuesti tegema. Kui on vaid kahtlus, siis ei pea tegema.
- *Wudu* ajal võib rääkida vaid juhul, kui see on vajalik.
- Kui katkestad *wudu* tegemise lühikeseks ajaks, võid pooleli jäänud kohast jätkata; kui pikemaks ajaks, tee kõik uuesti.
- Vaid tõeline moslem jälgib, et tema *wudu* oleks alati täiuslik!
- Isegi kui kaks inimest teevad oma *wudut* täpselt ühtmoodi, saab alati suurema tasu see, kes teab, miks ta midagi teeb ja milline tähtsus on mingil *wudu* osal.
- Küünelaki või plaastriga sooritatud *wudu* ei pruugi kehtiv olla. Kui inimesel on selline haav, mis vett ei kannata ja sellel on plaaster, võib ta teha hoopis *tajammumi*.
- Naine võib teha *wudut* oma hidžabi peal (lauba juurest nii palju räti alla kui saab ja seejärel tõmmata üle räti) ja laiade varrukate sees, kui kardab, et mõni mees võib teda näha (näiteks mošees, kus meestel ja naistel on ühine *wuduruum*).
- *Wudu* tegijate hulgas on neid, kelle *wudut* Jumal vastu ei võta; kellelt võetakse lihtsalt vastu; kellelt võetakse vastu ja antakse 1 *hasana* ning kellelt võetakse vastu ja antakse lõputult *hasanasid*.

SUNNA JA NÄÄFILÄ PALVED

- *Sunna* palved on need vabatahtlikud palved, mida on väga soovitatav sooritada, kuna Prohvet Muhammed (صلى الله عليه وسلم) tegi seda korrapäraselt. *Nääfilä* palved on need vabatahtlikud palved, mida igaüks võib teha siis, kui soovib (kahe *raka* kaupa).
- Tehke võimalikult palju vabatahtlikke palveid, need parandavad kohustuslike palvete vigu.
- Enne *fažrit* on 2 *rakat sunna* palvet (1 *rakas* soovitatavalt lugeda *Āl-Kāāfiruun*, II – *Al-Ikhlaas*).
- Peale *fažri* palvet ei ole ühtki palvet kuni päikesetõusuni. Peale päikesetõusu on võimalik teha 2-10 *rakat (doha)*.
- Enne *dohrit* on 4 *rakat sunna* palvet, pärast 2.
- *Asri* ees ega taga ei ole *sunna* palvet.
- *Asri* ja *maghribi* vahel ei ole ühtki *sunna* palvet (v a mošeepalve).
- *Maghribi ādhāni* ja *iqaama* vahel ei ole *sunna* palvet.
- Peale *maghribi* on väga soovitatav teha 2 *rakat* (1 *raka* soovitatavalt lugeda *Āl-Kāāfiruun*, II – *Al-Ikhlaas*).
- Peale *išat* võib teha kuni 13 *rakat* vabatahtlikke palveid. Neist on kõigepealt 2 *rakat sunna muakkada*, seejärel võib aga teha kuni 11 (2+2+2+2+2+1) *rakat witr*. *Tarawihina* võib peale *išat* palvetada kõigepealt 2 *rakat sunna muakkadat* ja seejärel kuni 18 *rakat tarawihi*.
- *Sunna muakkada* ja *kheir muakkada* palved võib kokku võtta nii (*vaata tabelit*):¹

1 *sunna muakkada – sunna palve, mida Prohvet (صلى الله عليه وسلم) tavapäraselt sooritas

ENNE	sm*	2	4	-	-	-
	skm**	-	-	4	-	4
PALVE		<i>fažr</i>	<i>dohr</i>	<i>asr</i>	<i>maghrib</i>	<i>iša</i>
PÄRAST	sm	-	2	-	2	2
	skm	-	2	-	-	-

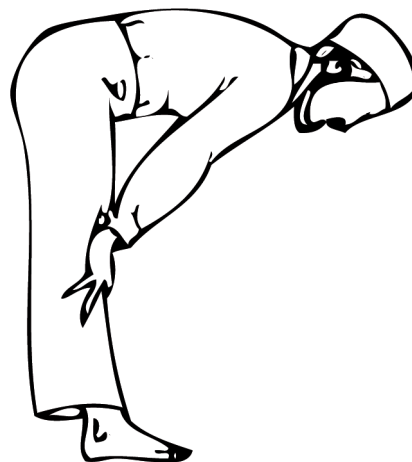
- Vabatahtlikke palveid võib veel teha ükskõik millal, välja arvatud *fažri* ja päikesetõusu vahel ning *asri* ja päikeseloojangu vahel. Palvetada ei tohiks päikesetõusu (*fažr* on just enne füüsilist tõusu), päikese täpselt seniidis oleku (*dohr* veidi peale seniiti) ja päikeseloojangu ajal (*maghrib* siis, kui päike juba loojas), et mitte jätta inimestele muljet, nagu kummardaks nad päikest. Neil aegadel võib palvetada vaid siis, kui eelnev palve on jäänud tegemata ja see tuleb meelde, sest meenunud võlg tuleb tasuda kohe. Ka võib neil aegadel mošeesse jõudes teha mošeepalve.
- Mošeepalve on ainuke vabatahtlik palve, mida võib teha mošees, teisi parem kodus.
- Miks tehakse mošeesse saabudes 2 *rakat* mošeepalvet? Kui jõuad enne palvet, pead oma ootamist kuidagi „seadustama“, et mitte niisama oodata ja millelegi muule mõelda. Enne mošeepalve sooritamist ei tohi istuda.
- Kui jõuad samal ajal, kui kõlab esimene palvekutse, seisad seni, kuni palvekutse on läbi, ja seejärel võid enne *iqaamat* teha mošeepalve.
- Kui jõuad *maghribi* palvele mošeesse enne palvekutset, võid teha mošeepalve, kuid kui kõlab juba *ādhān*, siis *maghribi* palve *iqaama* tuleb väga kiiresti peale *ādhāni* ja mošeepalvet nende vahel teha ei jõua.
- *Sunna* palvetest võib grupis sooritada *taraawih* (eriti ramadaanikuul sooritavad *lisarakad*) ja *witrit*.
- Iga öö viimases kolmandikus laskub Jumal madalaimasse taevasse, avab oma andestuse väravad ning hüüab: „Kas keegi on patustanud ja tahab andestust paluda?“ Seetõttu on kõige parem vabatahtlikke ööpalveid (kahe *raka* kaupa kuni 10 või 18, kuna *witr* oleks kindlam teha enne magamaminekut, kui arvad, et äkki ei ärka ööpalveks) lugeda enne *fažrit* ärgates.
- Vabatahtlikke palveid tehes võib lugeda otse Koraanist; soovi korral võib ka istudes palvetada. Vabatahtlikke palved võib teha ka näiteks autos istudes sõidusuunas, kuigi see ei ole *qibla*, kuna ka Prohvet Muhammed (صلى الله عليه وسلم) palvetas neid kaameli seljas, ilma et oleks end *qibla* suunda pööranud.

IMAAM

- Grupipalves on palvejuhiks ehk imaamiks see, kes grupis on kõige kompetentsem ning retsiteerib kõige paremini Koraani. Kui kõik on võrdsed, valitakse see, kes on kõige

vanem. Ka 7-aastane laps võib palvet juhtida, kui ta on kõigist tema järel palvetavatest inimestest kõige kompetentsem ning juba oma tegude eest vastutav (*mumāiiz*).

- Kui valitsuse poolt on määratud kogudusele imaam (*imaam ratiib*), kes saab oma töö eest palka, peab tema kogudusepalvet juhtima. Teda võib asendada vaid juhul, kui ta on haige (näiteks ei ole häält).
- Naine on oma maja imaam (st naine juhib palves nii lapsi kui muid naissoost majalisi).
- Kui kaks inimest palvetavad koos, peab imaam olema vasakul pool.
- Kui koos palvetajaid on rohkem kui kaks, astub imaam teistest ette.
- Kui palvetab naistegrupp, seisab imaam keskel (mitte vasakul nagu kahe mehe või kahe naise palves või ees nagu grupipalves) ja astub teistega võrreldes vaid pisikesse sammukese ette.
- Kui on nii palju rahvast, et kellelgi pole kummardamiseks õieti ruumi (näiteks Meka Haram mošees palverännaku ajal), tuleb piisavalt ruumi anda vaid imaamile, ülejäänud võivad kasvõi üksteise seljas kummardada – kõik saavad tasu imaami järgi.
- Imaam võib ise teha nii *ādhāni*, *iqaama* kui ka palvet juhtida.
- Kui imaam loeb palvetades mõnd suurat valesti või teeb mõne muu vea, peaksid talle sellest märku andmiseks mehed hüüdma „*subhaana llaah*“ ja naised paar korda käsi kokku lööma. Kõige esimesena peaks reageerima esimene rida, kui need ei reageeri, siis teine jne. Naised reageerivad vaid siis, kui meestest keegi ei reageeri või kui naised palvetavad isekeskis.
- Kui imaam on haige ja palvetab istudes, peab kogu

** *sunna kheir muakkada* – sunna palve, mida Prohvet (صلى الله عليه وسلم) küll vahel sooritas, kuid enamasti mitte

tema taga palvetav kogukond istudes palvetama.

- Kui imaam palvetab ja tõuseb *tāšāhudi* asemel püsti, peavad mehed talle veast märku andma, öeldes „*subhaana llah*“. Kui mehi ei ole, peavad naised plaksutama.
- Kui imaam teeb kaks lisakummardust (palve parandamiseks), peavad kõik tema taga samamoodi tegema, isegi kui endal midagi valesti ei läinud.

LÜHENDATUD PALVE

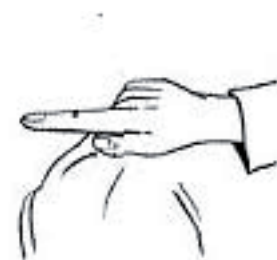
- Lühendatud palve tähendab, et *dohri*, *asri* ja *iša* 4 raka asemel palvetatakse 2 raka; *fažri* ja *maghribi* rakade arv jääb samaks.
- Palveid on lubatud lühendada reisi ajal. Reisiks peetakse vähemalt 85 km läbimist.
- Prohvet Muhammedi (صلى الله عليه وسلم) abikaasa Aiša on öelnud, et algselt olidki palved 2-rakased, hiljem muudeti need pikemaks, kuid reisijalpalve pikkus jäi samaks (Sahih Al-Bukhari).
- Prohvet Muhammed (صلى الله عليه وسلم) sooritas reisides tihti vabatahtlikke palveid kaameli seljas ja sellesse suunda, kuhu sõitis kaamel; kohustuslike palvete ajaks ronis ta aga alati kaameli seljast maha ning palvetas Kaaba suunas. Kuna tänapäeval on reisis (lennukis, bussis) võimatu palveks püsti tõusta ning kummardamiseks kohta leida või isegi end Kaaba suunas keerata, on enamik islami õpetlasi nõus, et lubatud on ka kohustuslike palveid istudes sooritada, kuigi parem oleks seda teha püsti.
- Kui inimene läheb välismaale, võib ta reisijalpalvet teha seni, kuni ei tea, millal koju tagasi läheb. Kui on kindel kojumineku kuupäev teada, võib teha reisijalpalvet vaid kolmel esimesel reispäeval. Kui end aga välismaal sisse seatakse (käiakse ülikoolis, töötatakse, on olemas elamisluba jne), seda enam reisiks ei peeta ning palvetaja peaks sooritama taas täispikkuses palved.

PALVETE ÜKSTEISE JÄREL LUGEMINE

- Reisil või haige olles, suure vihma korral (islamiriikides, kus palvetatakse kõik palved mošees ja kohati võib

esineda suuri vihmaperioode, liiklust segavat paksu lund, eriliselt külma ilma jne), hirmu tõttu (näiteks sõja ajal) või muudel põhjustel (nagu näiteks kirurgi puhul, kes peab neli tundi järjest opereerima, töölise puhul, kes peab oma tööpostil teatud liigutusi teatud aja tegema jne) on lubatud *dohr* ning *asr* palvetada üksteise järel, samuti ka *maghrib* ja *iša*.

- *Dohri* ja *asri* võib sellisel juhul palvetada ükskõik mis ajal alates *dohri* palvekutsest kuni *maghribi* palvekutseni (st *dohr* ja *asr* peaksid olema tehtud enne *maghribi* palvekutset). Parema on *dohri* ja *asri* sellisel juhul teha *asri* ajal (st *dohr* järgi) kui *dohri* ajal (st *asr* ette). Kindlasti ei tohiks jätta päevaseid palveid (st *dohrit* ja *asrit*) öhtuste palvete ajale (st *maghribi* või isegi *iša* ajaks) – viis minutit kahe palve sooritamiseks peaks igaüks hetkest peale keskpäeva (NB! keskpäev on aeg alates päikesetõusust kuni päikeseloojanguni ehk *dohri* algusaeg, mitte 12.00) kuni päikeseloojanguni kindlasti leidma.
- Samadel põhjustel võib palvetada *maghribi* ja *iša* ühel ajal, Prohveti (صلى الله عليه وسلم) eeskujul võib *maghribi* palve kuni *išani* edasi lükata. Samas ei tohiks unustada, et *iša* aeg on kuni keskööni (NB! kesköö on aeg täpselt päikeseloojangu ja päikesetõusu vahel, mitte 00.00); peale keskööd võivad *išat* veel palvetada vaid need, kellel on väga mõjuvad põhjused (näiteks naisel sai just läbi menstruatsioon, palvetaja oli varem väga haige või koomas jne).
- Seoses meie piirkonna pikkade suvepäevadega on enamik islami õpetlasi nõus, et need, kes on öhtul väsinud, võivad *maghribi* ajal palvetada nii *maghribi* kui ka *iša* ning magama minna. Samamoodi on seoses meie piirkonna lühikeste talvepäevadega meil talvel vajadusel lubatud üksteise järel palvetada *dohr* ja *asr*.
- Kindlasti ei tohi neid Jumala poolt meile antud lihtsustusi palvetamiseks niisama ilma põhjuseta või lihtsalt laiskusest ära kasutama hakata!

Kuidas teha oma palvele "vigade parandust"?

Iga moslem peab palvetades andma endast sada protsenti ning olema mõttega vaid palve ja Jumala juures. Siiski oleme kõigest inimesed ja saatan võib kiusata meist igaüht. Võib juhtuda, et me ei tea, millise *raka* juures me parasjagu oleme, kas või mitu korda me midagi laususime jne.

Palve vigade parandamise võimalus sõltub mitmetest asjaoludest: kas viga tehti alustala (*rukna*), kohustuse (*wā'izib*) või *sunna* juures; kas pandi midagi juurde, jäeti ära või närib meid lihtsalt kahtlus.

Selleks, et oma palvele „vigade parandust“ teha, peame palve lõpus sooritama kaks lisakummardust (*sužuudi*). Neid lisakummardusi nimetatakse *sužuud as-sāhu* ja nende tegemise võimalikkus ning koht palves pannakse paika kolme kriteeriumi järgi.

SUŽUUD ĀS-SĀHU:

1) AZ-ZIJĀDĀ – kui midagi on juurde lisatud

2) AN-NAQS – kui midagi on ära unustatud või puudu

3) AŠ-ŠAKK – kahtlus

1) AZ-ZIJĀDĀ – kui midagi on juurde lisatud

Kui oled palvesse midagi meelega lisanud, on su palve kehtetu.

Kui lisasid midagi kogemata (näiteks tegid 4 *raka* asemel 5 *rakat*) ning enne palve lõppu tuleb see sulle meelde ja tead kindlasti, et nii juhtus, siis pead oma kaks lisakummardust tegema PEALE *as-salaamu alikumi* (st - ütled palve lõpus mõlemale poole *as-salaamu alikum*, siis teed kaks lisakummardust ja seejärel uuesti *as-salaamu alikum*).

2) AN-NAQS – kui midagi on ära unustatud või puudu

Kui unustad ära *takbiiratu l-ihraami* (kõige esimese *allahu akbari* palve alustamisel), ükskõik kas meelega või kogemata, on su palve kehtetu.

Kui jätab mõne muu alustala (*rukna*) meelega tegemata, on su palve samuti kehtetu.

Kui aga alustala jääb kogemata tegemata, siis: 1) kui oled veel samas *rakas*, pöördud tegemata koha juurde tagasi ja teed sealtmaalt uuesti, 2) kui juba järgmises *rakas*, loed viimase vigase *raka* kehtetuks ja asendad selle järgmisega. Mõlemal juhul tuleb palve lõpus teha 2 lisakummardust PEALE *as-salaamu alikumi*.

Kui jätab meelega tegemata kohustuse (*wā'izib*), on su palve kehtetu.

Kui aga kohustus jääb kogemata tegemata, siis: 1) kui meenub enne järgmise palvepunkti juurde minemist, teed selle kohustuse ära ja sul ei ole palves võlga (ei pea tegema lisakummardusi), 2) kui meenub enne järgmist alustala, siis lähed tagasi tegemata kohustuse juurde, teed selle ära ja palve lõpus teed kaks lisakummardust PEALE *as-salaamu alikumi*, 3) kui meenub peale järgmist

alustala, siis ei pea kordama, vaid lähed palve lõpuni välja ja teed kaks lisakummardust ENNE *as-salaamu alikumi*. *Sunnat*, olgu see siis meelega palvest välja jäetud või kogemata, järgi tegema ega parandama ei pea. See on vabatahtlik ja lihtsalt soovitatav, mitte kohustuslik element.

3) AŠ-ŠAKK – kahtlus

Kahluseks ei loeta järgmisi juhtumeid: 1) kui tegu on justkui illusiooniga, 2) kui inimesel on pidevalt kahtlused, 3) kui kahtled siis, kui palve on juba läbi.

Kahtluse puhul on kaks võimalust: 1) oled kahevahel ja üks arvamus on tugevam kui teine: tee selle järgi, mis on tugevam, palve lõpuni, ja kaks lisakummardust PEALE *as-salaamu alikumi*;

2) kui oled kahevahel ja kumbki arvamus ei ole teisest tugevam: tee kindlam variant (st, kui ei tea, kas tegid 2 või 3 *rakat*, kui pidid tegema 3, siis teed igaks juhuks ühe veel, olemaks kindel, et kolm on täis, ja asendad selle võimaliku eelmise kolmandaga) ning kaks lisakummardust ENNE *as-salaamu alikumi*.

VEEL NÄPUNÄITEID

• Hadith: *Abu Huraira ütles: „Kord tegi Prohvet*

(صلى الله عليه وسلم) dohrit (või asrit,) *palvetades vaid kaks rakat, ja ütles seejärel „as-salaamu alikum“*. Kõik küsisid – *kas palve on nüüd lühendatud? Prohvet* (صلى الله عليه وسلم) *tegi selle peale kaks rakat veel, ütles as-salaamu alikum, tegi kaks lisakummardust ning ütles uuesti as-salaamu alikum*.

• Hadith: „Kord tegi Prohvet (صلى الله عليه وسلم) nelja raka asemel viis rakat. Küsisime temalt, kas palvet on nüüd pikendatud? Selle peale tegi Prohvet (صلى الله عليه وسلم) *vaid kaks lisakummardust*.”

• Kui unustad palvetades ühe alustaladest, võid selle meenudes seda parandada vaid veel palves olles või vahetult palve lõppedes. Kui palve on juba läbi, oled *wudu* kaotanud või palvekohast lahkunud, pead kogu palve uuesti tegema.

• Peale lisakummardusi ei loeta uut *tāšāhudi*, kuid kui lisakummardused on PEALE *as-salaamu alikumi*, pead *as-salaamu alikumid* uuesti ütlemata.

• Kui *tāšāhudi* asemel tõused püsti ja hakkad Fatihad lugema ning siis meenub, et pidid *tāšāhudi* lugema, ei tohi mingil tingimusel Fatihad pooleli jätta ja maha istuda, vaid tuleb see *raka* lõpetada. Lõpus tuleb teha kaks lisakummardust (enne *as-salaamu alikumi*).

• Kui oled juba palve lõpetanud ning tuleb meelde, et ühes *rakas* ei lugenud Fatihad, tõused püsti, teen ühe korraliku *raka* juurde ja selle lõppu kaks lisakummardust.

• Kui naine avastab palvetades, et juuksed või mõni muu lubamatu kehaosa olid väljas, peab ta selle vea kohe parandama. Kui ta seda aga avastab peale palve lõppu, peab ta kogu palve uuesti tegema.

NÄPUNÄITEID PALVELE KESKENDUMISEKS

Kas Sul on probleeme palvele keskendumisega? Minul on. Kohe koledal kombel on. Vahel mõtted kohe lähivad ... kaugele-kaugele. Kole asi.

Igatahes ma teadvustan endale, et asi on hull. Sest palve on ikkagi vääääääääga tähtis. Vahel see kohe teeb mind kurvaks, sest mitte ei õnnestu end parandada. (Muide, naljaga pooleks: moslem võib end ka lohutada, et kõik need saatana kõrvasosistamised palve ajal on tõendiks, et muidu on tema usuga asjad korras. Sest saatana pidavat olema nagu varas – ta läheb ainult sinna, kust midagi võtta on. :))

Aga ma üritan end parandada. Kuulan siin juba ma-eitea-mitmendat korda loengut alandlikkusest (*khušua*) palves. Esimesi kordi kuulates jäid meelde sellised punktid:

- *aeglane retsitatsioon,*
- *pausid Al-Fatiha üksikute värsside vahel,*
- *tõeliselt aeglaselt ja mõttega lausunud „subhaana rabbi al-a'la“ sužuuudis olles,*
- *iga asendimuutuse rahulik fikseerimine ja*
- *kõige õeldu üle järele mõtlemine.*

Esmalt see tööpoolest aitas. Aga järk-järgult tuhmus ka nende võtete mõju. Mõtted hakkasid taas mujale rändama.

Kuulasin nüüd eelmisel nädalal seda loengut uuesti ja sel korral jäi mul hoopis muu kõrvu. Nimelt jutustab see lektor ühe hadithi, milles keegi (noor)mees kirjeldab,

kuidas ta kord prohvetiga (صلى الله عليه وسلم) öösel palvetas. Kuidas prohvet (صلى الله عليه وسلم) retsiteeris palves Al-Baqarat ja too noormees mõtles, et kui poole peale jõuame, siis läheme *rukusse*. Aga ei, prohvet (صلى الله عليه وسلم) retsiteeris Al-Baqara lõpuni. Too mees siis mõtles, et nüüd kindlasti läheme *rukusse*, aga ei, prohvet (صلى الله عليه وسلم) alustas kohe suuraga Al-Imraan ...

Ja siis esitas lektor küsimuse: Kuidas suutis prohvet (صلى الله عليه وسلم) nii kaua palves seista? Ja kas teate, mis selle vastus on? Prohvet (صلى الله عليه وسلم) nautis palvet! Tema jaoks oli palve nauding ja puhkus. Tema ütles, kui oli väsinud: „Tule, Bilal, palvetame!“ Ja ta sai palvest uut jõudu ja värskust. Ja mida teeme meie? Meie mõtleme väsinud olles: „Oh, nüüd vaja veel kähku palvega ühele poole saada!“

Ma sain aru, et olen seni palvesse täiesti valesti suhtunud. Et ma ei olnud seni palve tegelikku olemust üldse mõistnudki. Mõelda vaid, mis mul kõige sellega kaotsi on läinud!

Ja nüüd ma tahan ümber mõelda. Ma tahan ka palves puhkust näha! Ma tahan palve lõpule jõudes olla kurb, et palve juba läbi saab! Ma tahan palves Jumalale lähemal olla! Ma tahan palvet nautida!

Asma

<http://mina-ja-islam.blogspot.com/>

PALVEPOSITSIOONIDE MEDITSIINILISELT TÕESTATUD KASU

Viis korda päevas palvetavad moslemid mõtlevad harva sellele, et nende tegevusel peale Jumalale kuuletumise ning hingerahu saavutamise veel ka füüsiliselt positiivseid efekte võiks olla. Ja ega me tegelikult tohiksi oma palvet mingiks võimlemiseks muuta ega sellest võimlemisena mõelda, kuid siiski on vaid suur rõõm teadmises, et meie Isand on meile kohustuseks pannud midagi, mis on nii mitmes mõttes täiuslik ning meile kindlasti kasulik, kas me seda endale teadvustame või mitte.

Minagi ei ole palve füüsilise kasulikkuse peale mõtlema hakanud enne, kui rasedate joogasse läksin – seal pidi sünnituse ajaks õige hingamise ära õppima, nagu günekoloog ütles. Suur aga oli minu üllatus, kui joogatreener erinevate kasulike positsioonide seast ka poolkummarduse (*ruku*), täiskummarduse (*sužuudi*) ja põlvedel istumise (*žalsa*) ära märkis, täpselt kirjeldades, milleks miski hea on. Veelgi suurem oli minu üllatus, kui ta seletas, et (pool)kummardades peab selg põrandaga niimoodi paralleelne olema, et kui keegi vett seljale valaks, ei tohi see maha voolata. *Subhaanallaah*, just seda ütles meie Prohvet (صلى الله عليه وسلم) *rukut* õpetades!

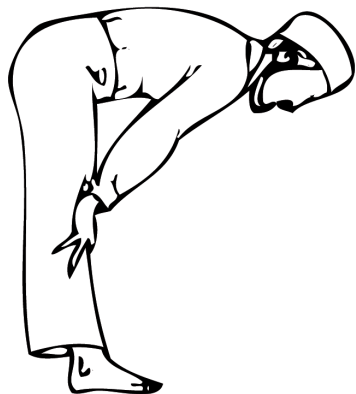
Koju jõudes otsustasin asja täpsemalt uurida. Siinkohal kirjeldaksime lühidalt, mida spetsialistid on meie palve liigutuste kohta öelnud:

1. PÜSTISEIS:

Keha tunneb kergendust, kuna raskus on võrdselt kahele õlgade laiuses harkis jalale jagatud. Sirge seljaga seismine parandab rühti. Pilgu kummarduskohta fikseerimine on hea nägemisteravuse harjutamiseks. Nii ülemised kui alumised seljalihased on lõdvestunud. Ülemine ja alumine ajukeskus on ühenduses ja

keskendumine seega lihtsam. Pikkade vokaalide „A“ (Allaaaaahu akbar!), „I“ ja „U“ hääldamine stimuleerivad südant, kilpnääret, lümfisõlmesid, ajuripatsit, neere ja kopsu. Kopsud saavad õige hingamise korral ka vanast õhust puhastatud ja üles tõstetud.

2. POOLKUMMARDUS (RUKU):

Pingutab põhjalikult sääre-, reie-, tuhara- ja alumisi seljalihaseid. Verevool ülemise rindmiku piirkonda paraneb. Tööd saavad ka kõhulihased ja neerud. Positsioon aitab kaasa sisemisele harmooniale.

3. TÄISKUMMARDUS (SUŽUUD):

Õiges positsioonis jalad aitavad kaasa kõhulihaste arengule, hoides ära eriti keskmiste kõhulihaste lõtvumise. Veelgi parem verevarustus keha ülaosas, lastes verel voolata ka silmade, nina ja kõrvade piirkonda, kus toimub tänu sellele toksilistest ainetest vabanemine. Aitab kaasa ka kopsu puhastumisele. Eriti hea positsioon rasedatele, kuna sellises kummarduses on loode kõige paremas asendis (ei pressi siseorganite). Alandab kõrget vererõhku, suurendab liigeste plastilisust. Joogas nimetatakse seda positsiooni lootosepositsiooniks ja peetakse ülimaks puhkuseasendiks, mis võimaldab energia kogumist

4. ISTUMINE (ŽALSA):

Aitab maksal vabaneda toksilistest ainetest, stimuleerib seedimist, puhkepositsioon.

TÜÜPILISED VEAD PALVES

1

Ära palveta silmad kinni!

2

Vaata palve ajal enda ette maha!

3

Ära palveta kui on söömise aeg!

4

Ära naera ega räagi palve ajal!

5

Istu õigesti varbad köverdatult!

6

Ära ragista käsi!

7

Välgi kujutistega riideid!

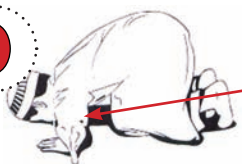
8

Välgi haigutamist!

9

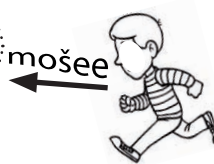
Küünarnukid ei tohi maad puudutada!

10

mošee

Mošeesse minnes ära jookse!

11

Ära palveta, kui sul on tungiv vajadus tualettruumi minna!

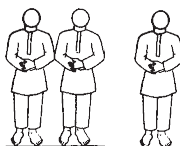
12

Palveta posti, müüri vms sellise ees, et lihtsustada teiste möödapääsu.

13

Ära jäta grupipalvel vahesid palvetajate vahele!

14

Ära kõnni palvetaja eest mööda!

FAŽRI SUNNA

Autor: Aisha

Meie elu tänapäeva maailmas on nii kiire, et paljud moslemid on lõpetanud palvetamise, kuna leiavad, et neil ei ole selleks tööpäevadel lihtsalt aega. Ja kui tööpäevadel nagunii ei palvetata, milleks siis ka nädalavahetusel, kui peab puhkama, end sellega vaevata. See on tegelikult suur viga, kuna selle asemel, et palvet koormaks pidada, peaksime mõtlema sellele, et Prohvet Muhammed (صلی اللہ علیہ وسلم) palvetas alati, kui tundis, et on väsinud. Palve oli tema jaoks puhkus.

Peale viie palve, mis kõigile moslemitele kohustuslikud on, on veel hulgaliselt sunna palveid, mida me rohkemat tasu lootes sooritada võime. Üheks neist on fažri sunna muakkada, st kahe raka palvetamine enne kohustuslikku fažri palvet.

Sunna muakkada on selline sunna, mida Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) reeglina täitis ja mille väga harva tege mata jättis. Fažri palvele eelnevad kaks rakat on just selline sunna, mida Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) täitis ka siis, kui oli reisil.

Abu Mariam (رضي الله عنه) jutustas: „Me olime Prohvetiga (صلی اللہ علیہ وسلم) koos ühel reisil. Öösel istusime me kaua üleval. Koidiku lähenedes jäi Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) magama ja meie niisamuti. Me ärkasime alles siis, kui päike oli juba tõusnud. Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) las kis adhaani kuulutada. Seejärel palvetas ta kaks lühikest rakat enne fažrit. Peale palvetamist rääkis Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) meile tulevikusünnidust.“ (An-Nasai, Muslim)

Aisha (رضي الله عنها) jutustas, et Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) ütles: „**Fažri kaks rakat (st need, mis on enne kohustuslikku palvet) on paremad kui kõik see, mis maailmas leidub.**“ (Muslim)

Prohveti (صلی اللہ علیہ وسلم) abikaasad Aisha (رضي الله عنها) ja Hafsa (رضي الله عنها) on mõlemad edastanud, et need kaks rakat tegi Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) alati kergesti ja kiirelt. (Al-Bukhari) Abu Huraira (رضي الله عنه) on edastanud, et Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) luges esimeses rakas suurat Al-Kafirun ja teises suurat Al-Ikhlaas. (Muslim)

Peale nende kahe raka sooritamist on moslemitel soovitatav fažri palvet oodates end paremale küljele lamama asetada, kuna Abu Huraira (رضي الله عنه) on edastanud, et just nii oli Prohvetil (صلی اللہ علیہ وسلم) kombeks teha. (At-Tirmidhi, Abu Dawud)

Kuigi kaks rakat enne fažrit ei ole kohustuslikud – kuna Aisha (رضي الله عنها) on edastanud, et kui Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) neid sooritas ja ta üleval oli, siis rääkis Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) temaga kuni fažrini ja kui mitte, siis pikutas (Al-Bukhari) – on need siiski väga soovitatavad, sest tegemist on sunna muakkadaga.

Abu Huraira (رضي الله عنه) edastas, et Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) ütles, et see, kes pole jõudnud teha kahte sunna rakat enne fažrit, võib need palvetada ka peale päikesetõusu. (At-Tirmidhi) Ka Qais ibn Fahd (رضي الله عنه) on edastanud, et ta palvetas Prohveti (صلی اللہ علیہ وسلم) taga fažrit ja peale seda, kui see oli läbi, tõusis ta püsti ja palvetas kaks rakat sunnat ja Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) nägi teda seda tegemas, kuid ei keelanud talle seda. (At-Tirmidhi)

Jabir ibn Samara on edastanud, et kui Prohvetil (صلی اللہ علیہ وسلم) oli fažri palve sooritatud, jäi ta sammu kohta kuni päikesetõusuni. (Muslim) Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) on öelnud: „Peale fažri palvet paigale jäämine ja Jumala palumine on võrdne kahe orja vabastamisega.“ Nii on seda teinud nii Prohveti (صلی اللہ علیہ وسلم) kaaslased kui ka suured õpetlased. Abdallah ibn Abbas (رضي الله عنه) nägi kord ühte oma poegadest peale fažrit magamas ja ütles talle: „Tõuse üles! Kas magad sa ajal, mil head jagatakse?“

Kui imaam Maliki käest peale fažri palvet magamise kohta küsiti, vastas ta, et muu kui magamine on eelistatav, kuigi ka magamine ei ole keelatud. Paljud suured õpetlased pidasid oma loenguid just peale fažri palvet. Imaam Shafi'ül oli näiteks kombeks kohe peale fažrit Koraanitundi ja seejärel hadithitundi pidada.

DOHA PALVE

Autor: Aisha

Doha palve ehk ennelõuna palve, mida nimetatakse ka *salaat al-awwabiin*, *salaat al-išraq* ja *salaat al-fath*, on üks Prohveti (صلى الله عليه وسلم) õpetatud vabatahtlikest palvetest, mille tasu on väga suur. Seda võib sooritada **vahetult peale päikesetõusu kuni päikese seniidile jõudmiseni**, kuid **parim aeg selle palvetaamiseks on siis, kui hommikune kuumus on kõige kõrvetavam ja kui päike on kõrgel taevas.**

Zayd ibn Arqam (رضي الله عنه) nägi kord, kuidas inimesed palvetasid *dohat* hommiku esimestel tundidel ja ütles: „Ja ometi teadsid nad, et selle palve jaoks on olemas eelistatavaim hetk. Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Selle palve, kes pidevalt Jumala poole pöördub, olgu siis, kui noored kaamelid tunnevad kõige kõrvetavat kuumust.““

Anas ibn Malik (رضي الله عنه) on edastanud, et Jumala

Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Kes soovib *fažri* kogukonnas ja seejärel istub maha ning ülistab kuni päikesetõusuni Jumalat, seejärel palvetab kaks *rakat*, saab *hadži* ja *omra* tasu.“ (At-Tirmidhi)

Doha palve tasu on tohtu suur, kuna Abu Dharr (رضي الله عنه) on edastanud, et Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Igaüks teist, kes hommikul ärkab, on kohustatud andma almust iga organi eest, mille ta hea tervise juurest leiab. Iga kord, kui öelda „subhaanallaah“, on see üks almus. Iga kord, kui öelda „alhamdulillah“, on see üks almus. Iga kord, kui öelda „lää ilääha illa llaah“ on see üks almus. Iga kord, kui öelda „allaahu akbar“, on see üks almus. Iga kord, kui teha midagi head, on see üks almus. Iga kord, kui hoiduda millegi halva tegemisest, on see üks almus. Kuid kahest *rakast doha* palvest piisab, et anda võrdset kõigile neile almustele.“ (Muslim)

Doha palve võib koosneda nii kahest, neljas, kui kaheksast rakast.

Abu Huraira (رضي الله عنه) ütles: „Mu suur sõber (صلى الله عليه وسلم) soovitas mul paastuda kolm päeva kuus, palvetada kaks *rakat doha* palvet ja sulgeda on palved enne magamaminekut üksiku *rakaga (witr)*.“ (Al-Bukhari, Muslim)

Aisha (رضي الله عنها) ütles: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) tegi *doha* palves neli *rakat* ja lisas neile (*rakadele*) veel juurde, mis Jumal lubas.“ (Muslim) Umm Hani (رضي الله عنها) ütles: „Ma läksin Meka vallutamise aastal Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) juurde ja leidsin ta end rituaalselt pesemas. Kui ta oli oma rituaalse pesu lõpetanud, palvetas ta kaheksa *rakat doha* palvet.“ (Al-Bukhari, Muslim)

Doha palves on soovitatav lugeda suurasid Aš-Sams (Päike, nr 91) ja Ad-Doha (Hommik, nr 93).

ISTIKHAARA PALVE

Autor: Aisha

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ ،
 وَأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ ، وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ ،
 فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا أُنْقِدِرُ ، وَتَعْلَمُ وَلَا أَعْلَمُ ،
 وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ . اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا
 الْأَمْرَ خَيْرٌ لِي فِي دِينِي وَمَعَايِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي .
 أَوْ قَالَ عَاجِلِ أَمْرِي وَآجِلِهِ فَأَقْدِرْهُ لِي وَيَسِّرْهُ لِي
 ثُمَّ بَارِكْ لِي فِيهِ ؛ وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الْأَمْرَ
 شَرٌّ لِي فِي دِينِي وَمَعَايِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي ، أَوْ قَالَ
 فِي عَاجِلِ أَمْرِي وَآجِلِهِ ، فَاصْرِفْهُ عَنِّي ، وَاصْرِفْني عَنْهُ ،
 وَأَقْدِرْ لِي الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ ثُمَّ ارْضِنِي بِهِ

allaahumma inni ästäghiiruka bi-'ilmik. wa'ästäqdirukä bi-qudratik. wä'äs'äluka min fadlika l-aziim. fä'innäkä taqdiru walää aqdir. wa-tä'lämu wa-lää ä' läm. wa'äntä 'älläämu l-ghujuub. allaahumma in kuntä tä'lämu ännä (häädhäl-amra*) khäiru l-lii fi diinii wa-mä'ääši wa 'äaqibäti ämri. äw qaalä 'ääzil amri wa-ääzilihi, fäqdurhu lii, wa-jässirhu lii, thummä bäärik lii fiikh. fä in kuntä tä'lämu ännä (häädhäl-amra*) šarru l-lii fi diinii wa-mä'ääši wa 'äaqibäti ämri. äw qaalä fi 'ääzili amri wa-ääzilihi, fasrifhu 'ännii, wasrifnii 'ännhu waqdur liiä l-khäirä häithu käänä thummä rdinii bih.

- Oo Jumal, ma otsin Sinu juhendust läbi Sinu teadmistete ja ma otsin võimet läbi Sinu Võimu ja ma palun Sinult Su suurt heldust. Sul on võim ja minul pole; Sina tead ja mina mitte. Sina oled peidetud asjade Tundja. Oo Jumal, kui Sinu teadmiste kohaselt (see asi*) on mulle hea mu usus, mu elus ja mu asjatoimetustes, nii hetkel kui ka tulevikus, siis saada see minu jaoks korda, tee see mulle lihtsaks ja õnnista seda mulle. Ja kui Sinu teadmiste kohaselt (see asi*) on mulle halb mu usus, mu elus ja mu asjatoimetustes, nii hetkel kui ka tulevikus, siis pööra see minust ära ja pööra mind sellest ära. Ja anna mulle head, ükskõik, kus see ka poleks ja tee nii, et oleksin sellega rahul.

* Duaad tehes peaks „see asi“ („häädhäl-amra“) saama asendatud selle asja nimetusega, mille kohta juhendust palutakse.

Istikhaara palvet ehk juhtimise palvet kasutatakse tihti, kui on vaja midagi olulist otsustada. Iga kord, kui seisab ees oluline otsus, peaks moslem Jumalalt juhtimist ja tarkust paluma, sest vaid Jumal teab, mis meile kõige parem on. Milleski, mille arvame halva olevat, võib meile suurt kasu tulla, nagu ka miski, mille arvame hea olevat, võib meile palju kahju teha.

Kui kahtled kahe võimaluse vahel, peaksid sooritama spetsiaalne suhtimise palve ehk istikhaara ja paluma Jumalal end õigele otsusele aidata. Kas peaksin selle inimesega abielluma? Kas peaksin sinna kooli õppima minema? Kas peaksin selle tööpakkumise vastu võtma? Vaid Jumal teab, mis on meile halb ja mis hea.

Prohvet Muhammed (saws) ütles: „Kui keegi teist muretseb millegi praktilise või eelseisva reisi pärast, peaks ta tegema kaks *rakat* vabatahtlikku palvet.“

Peale neid kahte *rakat* peaks lausuma järgmise *duaa*:

Islamiuudised

Tõlkinud ja koostanud: Eliza

EGIPTUSE PRESIDENT ASTUS TAGASI

Allikas: www.postimees.ee

Egiptuse president Hosni Mubarak astus tagasi ja andis võimu üle sõjaväele.

„Võttes arvesse keerukaid asjaolusid, mida see riik praegu läbi teeb, on president Mohammad Hosni Mubarak otsustanud lahkuda vabariigi presidendi kohalt ning teinud relvajõudude ülemjuhatusel ülesandeks korraldada riigiasju“, teatas riigi asepresident Omar Suleiman. See teade tõi Kairo tänavatele rõõmupeo. „Egiptus on

vaba!“, hüüskasid meeleavaldajad.

Mubarak ja tema perekond on lahkunud Kairost. Suleimani sõnul viibib kohalt taandunud riigipea oma Sharm El Sheikhi kodus.

Egiptuse sõjavägi, kellele Mubarak riigijuhtimise pärandab, on välja andnud kommünikee, milles lubab ellu viia terve rea konstitutsioonilisi reforme.

KA MAROKOS PUHKESID RAHUTUSED

Allikas: www.postimees.ee

Sarnaselt teistele piirkonnas asuvatele riikidele käärib ka Maroko ühiskonnas, kus 20. veebruaril alanud rahutused nõudsid ka mitu inimelu.

Maroko siseministri Taib Cherkauoui kinnitusele leiti protestijate poolt Al-Hoceima linnas põlema süüdatud pangahoonest viis surnukeha, vahendas uudistevõrk AFP.

Mitmes Maroko linnas toimusid meeleavaldused, millest võtsid osa tuhanded protestijad, kes nõudsid põhiseadusparandusi, et kärpida kuningas Mohammed VI võimu. Samas ei nõudnud meeleavaldajad monarhi võimult kõrvaldamist.

„Vabadust, väärikut, õiglust,“ nõudsid tuhatkond meeleavaldajat ka Maroko suurimas linnas Casablanacas.

Kuigi rahvaülestõus on sundinud ametipostilt lahkuma nii Tuneesia kui ka Egiptuse presidendi, peavad analüütikud sealsete sündmuste kordumist 32 miljoni elanikuga Marokos ebatõenäoliseks, kuna viimane on Põhja-Aafrika kõige edukam ja modernsem riik.

Sarnaselt naabruses asuvatele Tuneesiale ja Egiptusele, kus rahvaülestõusu käigus sunniti tagasi astuma nii Tuneesia president Zine El Abidine Ben Ali ja Egiptuse kauaegne riigipea Hosni Mubarak, kasutasid meeleavalduse organiseerijad inimeste mobiliseerimiseks sotsiaalvõrgustiku Facebook abi, mistõttu on Põhja-Aafrika ning Lähis-Ida riikides aset leidvaid protestiliikumisi nimetatud ka Facebooki revolutsioonideks.

MEELEAVALDUSTE LAINE LIIBÜAS

Allikas: www.postimees.ee

Rahvusvaheliste inimõigusorganisatsioonide andmetel on Liibüas toimuvatel meeleavaldustel seni hukkunud sajad inimesed.

Pealinnas Tripolis avaldati esimest korda meelt 20. veebruaril.

Kohalikud kinnitasid uudisteagentuuri Reuters, et polit-

sei kasutas meeleavaldajate vastu pisargaasi ja kummi-kuule.

Meeleavaldajad on tänavatel mitmeid autosid põlema süüdanud.

Liibüa hõimude juhid teatasid, et katkestavad Liibüa naftaekspordi lääneriikidesse järgneva ööpäeva jooksul,

kui meelevaldajate suhtes vägivalda jätkatakse. Al-Warfalla hõimu juht Akram al-Warfalli nõudis, et Muammar al-Gaddafi astuks tagasi ning lahkuks riigist. Euroopa Liit nõudis Liibüa juhtidelt meelevaldajatega läbirääkimiste alustamist ning vägivalda lõpetamist. Liibüa diktaator Muammar Gaddafi teatas, et kavatses võimule jääda ja sureks oma esivanemate riigi märtrina, võideldes viimase veretilgani.

Liibüast algas massiline väljaränne. «Umbes 5700 tu- neeslast ja liibüalast ületasid kahe päeva jooksul Liibüast põgenedes kahe riigi vahelise piiri Ras Jedis. Neid tuleb järjest juurde,» sõnas Tuneesia punase risti ametnik Hadi Nadri AFPl. «Pärast seda, mis Gaddafi ütles, kardame massilist, katastroofilist väljarännet. Eeldame tuhandete Liibüa põgenike Tuneesiasse valgumist. Valmistume kõi- ge hullemaks.»

IISRAELLANE ANNAB COCA COLA ALKOHOLISISALDUSE TÕTTU KOHTUSSE

Allikas: www.globes.co.il

Kokku 1,2 miljardi iisraeli seekli (NIS) suurune ühishagi nõuab igale iisraeli moslemile 1000 seeklit. Iisraeli moslemitest esitatud 1,2 miljardi seekli suurune ühishagi kaebas Central Bottling Company Group Ltd. (Coca Cola Iisraeli frantsiisivõtja) Jeruusalemma ringkon- nakohtusse, nõudes hüvitist moraalse kahju tekitamise ja üksikisiku valikuvabaduse rikkumise eest. Iisraeli moslemid esitasid hagi pärast seda, kui möödu- nud kuul avaldati internetis Coca Cola salajane retsept,

mis väidetavalt sisaldab ka alkoholi. Ühishagi esitasid Hani Tannus, Ofir Cohen ja Mahmud Machjana. Alkohol on islamis keelatud ning hageja tsiteerib, et on juba aastaid joonud tahtmatult alkoholi. Seetõttu väidab hageja, et Coca Cola on süüdi tarbijate eksitamisest, indi- viidi valikuvabaduse võtmises ja tohutu hingelise ängis- tuse põhjustamises. Ühishagi nõuab igale iisraeli moslemile 1000 seeklit hüvi- tist. Kokku elab Iisraelis 1,2 miljonit moslemit.

MIKS „SÕJAKAS ISLAM“ ON OHTLIK MÜÜT

Autor: Dalia Mogahed

Allikas: www.postimees.ee

Nii Al-Qaeda kui ka lääne parempoolsed kasutavad ter- roritegevuse kohta väljendit «džihadistlik». Kuid Gallupi Moslemiuuringute Keskuse tegevusdirektor Dalia Moga- hed viitab uurimusele, mis näitab, et selle toetus on poliitilise, mitte religioosse sisuga.

USA ja Euroopa parempoolsed gurud väidavad mõnigi kord, et terroristidest kõneldes on väär vältida religioosse keelekasutamist. Nad märgivad, et Al-Qaeda ja selle liitlaste liikmed ise nimetavad ennast «džihadistideks», mis tuleb araabiasõnast «džihaad» ja tähendab võitlust Jumalanimele. Samad kommentaatorid on arvamusel, et poliitiline korrektsus vastase sildistamisel on kindlasti viimane asi, mille pärast lääne ühiskonnad pead vaevama peaksid. Õi- gupoolest võivad liigne tähelepanu sellele, kuidas vältida teiste solvamist, isegi nõrgestada ameeriklaste ja euroop- laste tahet purustada vastased, kes soovivad neile halba. Ometi näitab keskuse tehtud uuring sootuks muud – sel- lest võib välja lugeda, et moslemite ja lääne pingete kir- jeldamine usumõistetes võib tegelikult nõrgestada hoo- pis Ameerika ja Euroopa võimet võidelda usuloosungeid kasutavate äärmuslastega.

See Gallupi Abu Dhabi keskuse töö algust tähistav aru- anne kannab pealkirja «Moslemite ja lääne suhete mõõt- mine: uue alguse hindamine» (Measuring Muslim-West Relations: Assessing the «New Beginning») ning on kok- kuvõtte 55 riigis korraldatud enam kui 100 000 intervjuust. Tähtsaim tulemus on tõdemus, et need, kelle meelest

peituvad konflikti taga eelkõige usulised erinevused, peavad palju tõenäolisemalt kokkupõrget vältimatuks. Selle paremaks mõistmiseks tasub uurida Al-Qaedaga seotud vägivaldsete äärmuslaste sõnumit. Terrorirüh- mituse religioosne autentsus ning moslemite ja lääne konflikti vältimatus on Al-Qaeda narratiivi nurgakivid. Vägivaldsed äärmuslased lehitavad usulippe oma lii- kumise legitimeerimiseks ja oma kõlbelise üleoleku kinnitamiseks. Niisiis, kui lääne ekspertide arvates on nood vägivallatsejad religiooselt motiveeritud, siis nad vaid toetavad omalt poolt terroristide ja usu seost.

Usklike valmisolek dialoogiks

Äärmuslaste narratiivi kohaselt on pinged vältimatud ja igasugune dialoog tulutu, mistõttu tulebki kasutada jõudu. Ja kui kokkupõrge on juba ainuke valik, siis, väi- davad äärmuslased, peaksid inimesed juba enda ellu- jäämise huvides toetama jõude, kes võitlevad nende nimel. Lääne mõtte esindajad peaksid seepärast kum- mutama, mitte tugevdama vältimatu ususoja ideed. Ometi võivad kommentaatorid neid väiteid pigem kinni- tada, kui iseloomustavad terroriste usu ajendil toimivate isikutena või peavad pingeid eelkõige islami õpetuse ja lääne väärtuste erinevuse tagajärjeks. Gallupi analüü- tikud leidsid, et inimesed, kes usuvad, et islami ja lääne pinged tulenevad pigem usulistest erinevustest kui poliitilistest huvidest, pooldavad märksa tõenäolisemalt

seisukohta, et need kaks on ette määratud kokku pörkama. See avaldus ühtmoodi nii moslemite kui ka läänlaste enamusega riikides. Samuti leidsid uurijad, et nii valdavalt moslemi kui ka valdavalt lääne ühiskondades peavad need, kes kõige tugevamalt seisavad vastu positiivsele suhtlemisele teineteisega, pingeid pigem religioosseks kui poliitiliseks. Või kui lihtsamalt öelda: mida enam nähakse konflikti taga religiooni, seda vältimatult seda konflikti peetakse, ning mida vältimatult seda peetakse, seda vähem ollakse valmis dialoogiks. Uurimus näitas ka seda, et inimesed, kelle uskumust mööda saab konflikt alguse religioonist, ei pruugi ise tingimata kuigi religioossed olla. Vastupidi – usukommete järgimine moslemite seas on seotud suurema valmisolekuga dialoogiks. See kinnitab meie varasemat uurimist, mis näitas, et moslemid, kes taunisid kõige enam 11. septembri rünnakuid, põhjendasid oma arvamust kõlbeliste või usuliste põhjustega. Vähemus, kes pidas terrorirünnakuid n-ö kõlbeliselt õigustatuks, selgitas oma seisukohta enamasti poliitilise tagasitegemisega. Religioon on endiselt üks mõjuvõimsamaid jõude enamikus moslemiühiskondades. Nagu kõik rühmitused, kes soovivad värvata järgijaid ja koguda toetajaid, tunneb Al-Qaeda oma publikut ning püüab mõjutada nende tundlikke punkte. Vägivaldsete äärmuslaste kujutamine usufanaatikutena, mitte aga vägivaldsete poliitiliste aktivistidena tugevdab nii nende usaldusvärsust kui ka nende põhisonumi mõju. Euroopa juhid, kes toetavad kindlalt vajadust parandada suhteid moslemiühiskondadega, võivad saavutada suurema toetuse. Suur osa eurooplasi on seda meelt, et moslemi ja lääne ühiskonna konflikti saab vältida. Eurooplased ja araablased näevad samuti pingete taga kõige tõenäolisemalt just poliitilisi, mitte usulisi erinevusi. Et Euroopa avalik arvamus üldjuhul vastustab arusaama, et lääne ja moslemi ühiskond on mõistetud vägivaldselt kokku pörkama, suhtutakse siin ka vastuvõtlikumalt konstruktiivsusse dialoogi ja neisse poliitikutesse, kes seda pooldavad. Lisaks strateegilisele eelisele, mida annab poliitiliste erinevuste rõhutamine äärmuslaste retoorika ja selle menukandamiseks, on see ka lihtsalt palju täpsem. Uuring, mis hõlmas 90 protsenti kogu maailma moslemielanikkonnast, näitab selgelt, et pinged tekivad rohkem poliitilistest arusaamadest kui usulistest erinevustest. Kõige ilmsemaks muutub see eri riikide avalikkuse arusaami kõrvutades. Egiptlased on sama aldis suhtuma poolda-

valt Saksamaasse ja selle valdavalt kristlikku elanikkonda kui valdavalt moslemitega asustatud Pakistani. Enamik jordanlasi väidab, et neil on positiivne arvamus kristlastest, samal ajal kui nad suhtuvad negatiivselt USA juhtrolli.

Al-Qaeda kui kõlbluse sõdurid

Moslemite negatiivne suhtumine tuleneb peamiselt poliitilise ebaõigluse ja lääne ülbuse tajumisest. Siia võib arvata araablaste mure lääneriikide osalusel toimuvate konfliktide pärast, näiteks sõjad Afganistanis ja Iraagis, samuti endiselt püsiva Palestiina-lisraeli konflikti pärast. Enamik moslemiriikides usuvad paljud inimesed, et Ühendriigid püüavad domineerida ja nende riiki ekspuuteerida. Uurimus kinnitab, et vastastikuse austuse tekkele pinnast luues tuleks vältida kommunikatsioonikatastroofe, nagu Taani karikatuurikriis või Florida pastor, kes lubas koraane põletada. Aga see pole kaugeltki kõik. Lääneriikide juhtidel tasuks selleks, et mitte tahtmatult tugevdada äärmuslaste propagandat, hoiduda religioosest keelekasutusest, kui nad kõnelevad terroristidest või moslemite ja lääne vahelistest pingetest. Seevastu peaksid nad kirjeldama konflikte moslemitest koosnevate ühiskondadega sellisena, nagu need tegelikult on: ajendatuna peamiselt poliitilistest erinevustest, mida on võimalik lõpuks lahendada, erinevalt usulistest erinevustest, mis on tunduvalt püsivamad. Sestap ei peaks lääne ühiskonnad esmase pingete maandamise vahendina käsitlema uskude- ja kultuuridevahelist dialoogi, ehkki sellest on kahtlemata abi. Poliitilised juhid peaksid pigem otseselt käsile võtma pingete algallikad, alustades dialoogi poliitilise õigluse teemal. Loomulikult on usujuhtidel samamoodi tähtis osa, sest just nemad võivad kõige paremini juhtida usklikke eemale konflikti religioossetest tõlgendustest. Usutegelased peavad rõhutama traditsiooni eetilisi tõekspidamisi ja vajadust austada erinevusi. Al-Qaeda narratiiv, mis jagab maailma «meieks» ja «nendeks», kasutab õigsuse mõõdupuuna religioosse identiteedi elemente. Kui kommentaatorid kõnelevad vägivaldsetest äärmuslastest kui «Jumala nimel võitlejatest», on see vaid vesi terroristide veskile, kes ju väidavadki, et nad on vältimatut sõda pidavad kõlbluse sõdurid. Just seepärast, et terroristid nimetavad ennast «džihadistideks», peavad need, kes soovivad neid purustada, seda vältima.

AMERI SEADUS JÕUSTUS

Allikas: www.arabamericannews.com, <http://criesfromthegrave.tripod.com/>

Michigani sotsiaalosalakondades pööratakse nüüd erilist tähelepanu laste hooldusperedesse paigutamisel. Mõõdunud aasta lõpus allkirjastas Michigani kuberner Jennifer Granholm HB4118 seaduseks. HB4118 on tuntud ka kui „Ameri Seadus“ Ahmed ja Rehab Ameri järgi, kes aitavad projekti muuta õigusaktiks ning nõudsid omakorda selle muutmist seaduseks.

„See on võit, mille nimel oleme vaeva näinud kakskümmend aastat“, ütles Rehab Amer. „Võttis palju aega, et õigus jalule seada“. Ameri seadus määrab lapsed, kes mingil põhjusel eemaldatakse oma vanematest, esmajärjekorras elama koos sugulastega, kui selleks on võimalus. „Me soovisime ennetada teiste perede puhul seda kurba kogemust, mille tõttu meie pere lagunes“, lisis Rehab.

„Teised perekonnad on nüüd paremini kaitstud“.

Amersid kaotasid oma kaks last 1985. aastal hooldusperedele, mil Rehab Amerit süüdistati oma kahe-aastase poja Samieri surmas, kes suri vanni kukkumisel saadud vigastustesse. Rehab astus vaid mõne sammu kaugusele, et telefonile vastata. Teda süüdistati hooletuses ja Samieri surma põhjuseks märgiti mõrv. Ahmed ja Rehab on palju vaeva näinud, et oma süütust tõestada. Kuid isegi pärast õigeksmõistmist aasta hiljem (1986) ning kohtu käsku, et nende lapsed neile tagastataks, keeldus tol ajal nn Sõltumatu Pereagentuur neile lapsi tagasi andmast. Veelgi enam, kolmas laps võeti neilt kohe pärast sündi otse haiglas, neli kuud pärast Rehabi õigeksmõistmist. Ahmed Ameri vend, laste onu, taotles laste kasuvanemaks määramist, kuid tema soov lükati tagasi, kuigi tal oli kasuvanemaks olemise kogemus olemas. Selle asemel saadeti kolmene Mohamed Ali, aastane Suehier ja nelja kuu vanune Zinabe elama kristlikku peresse Clarkstonisse, Michigani osariigis. Laste nimed muudeti ümber mitte-moslemi nimedeks ja nad said kristliku kasvatuse koos halvustava suhtumisega islamisse ja moslemitesse. See oli tol ajal nõ avalik saladus, et Amerite islami usk oli põhjuseks, miks sotsiaaltöötajad neile lapsi tagasi ei andnud. „Mu lapsed rebiti nende juurtelt ja identiteedist“, ütles Rehab Amer. „Nad ei nõustu enam sellega, kes nad on või kust nad tulevad“. Amerid võtsid oma lastega uuesti ühendust 14 aastat hiljem, aastal 2001. Nii Suehier kui Zinabe usuvad, et Rehab oli Samieri surmas süüdi. Ainult Mohamed Ali, 28, kelle nimi on nüüd Adam usub, et Rehab on süütu. Amerid jätkasid oma süütuse tõestamist kahele lapsele.

Nende püsivus oli hämmastav. Lõpuks, aastal 2003, olid nad sunnitud hauast välja kaevama Samieri surnukeha. Rootsi arst, kes on spetsialiseerunud rabadale luuhaigusele, tunnistas Detroidis toimuval pressikonverentsil, et Samier põdes haruldast habraste luude haigust, mis põhjustas vigastuste saamisel tema surma. Rehab tõepoolest viis oma poega korduvalt haiglasse, väites, et laps karjub tihti ja tema katsumine tekitab talle valu. Arstid jätsid aga röntgenpildis rabeda luuhaiguse sümptomid kahe silma vahele.

„Esitasime oma uue töendi kohtule, et meie armastatud poja Samieri surma põhjuseks oli juhuslik kukkumine“, ütles Rehab. Surmatunnistusel muudeti seejärel surma põhjus õnnetuseks.

Sellel põhjusel suhtlevad Amersid endiselt vaid poja Mohamed Aliga. Suhier ja Zinabe oma vanematega ei räägi. „Vanematena asetati meid väga emotsionaalsele karusellile. Meie lapsed on ohvrid ja me ei lase taolisel asjal juhtuda mõnes teises perekonnas“, ütles Rehab. „See ei puuduta ainult moslemeid. Ei ole tähtis, kas oled moslem, kristlane või juut. Sellel seadusel ei ole värvi ega piiranguid. Ei ole tähtis, kes sa oled. Lapsel on õigus teada, kes ta on“.

Seadusandlik protsess viidi lõpule 10. detsembril 2010, mil Michigani osariigi esindajad Mike Bishop ja Alan Cropsey viisid läbi seaduseelnõu hääletuse.

Amersid oleksid võinud lihtsalt alla anda ja kibestuda. Selle asemel muutsid nad aga unustamatu tragöödia positiivseks teoks, et kaitsta teisi Michigani lapsi ja peresid.

UUDISTELISA BAHRAINIST

Assalamu alikum warahmatullahi wabarakatuh!

Siin Bahrain. Ja seekord väga kurvameelsest Bahrainist, sest nii palju on juhtunud, liialt palju, nii siin, kui ka kogu araabiamaailmas ja ka mujal.

Kuu aega tagasi ei kujutanud veel ettegi, mis kõik hakkab toimuma ja toimub!

Alguse sai kõik ju Tuneesiast, kus vaikselt kujunes välja revolutsioon, sest töötus ja inimeste elu-olu oli allpool arvestust juba pikka aega ja rahva mõõt sai lõpuks täis.

Järgmine maa oli Egiptus, kus inimesed elasid/elavad allpool arvestust olevates oludes, näiteks nagu 35\$ kuus.

Seda lihtsalt ei kujuta ette omas heaolu ühiskonnas, kus kõik on liialtki hästi, kus kõik on nagu kandikul olemas – ole hea ja võta!

Jumal kaitsku kõiki, kes võitlevad oma õiguste eest! *Amiin!* Egiptuse elasin ka ise kaasa, silmad naelutatud TV-ekraanile ja Tahriti väljak ja see õnnelik tunne, mis ka mina tundsin, kui selgus, et Hosni Mubarak astus tagasi ja rahvas saavutas oma eesmärgi... *SubhaanAllah!*

Nüüd jääb vaid soovida, et kõik hakkab juba vabanenud Noored kogunesid sellele liiklussõlmele ja ehitasid sinna

maades arenema paremuse poole, *inšaAllah!*

Aga Tahriiri väljakul toimunud oli mõju Bahraini šiiitidest noortele. Nad kopeerisid selle Tahriiri väljaku ehk ehitasid selle ülesse siia Bahraini, täiesti südalinna kus on Pärliringtee, mis on strateegiliselt tähtis liiklussõlm. Nende nõudmised olid vabadus, paremad töökohad ja paremad palgad jne.

Bahrain on olnud super-heaolu riik siin Pärsia lahe kaldal, kus on leidnud endale koha nii eurooplased, ameeriklased kui ka filipiinlased, indoneesialased, pakistanlased indialased jne. Kõigil on olnud siin hea ja turvaline olla!

Netopalk ilma tulumaksuta, bensiin 20 euro senti, odavad autod, lihtne, odav, päikesepaisteline elamine ... Kõik head sõnad selle kohta, mis võib leida, võib öelda selle ühiskonna kohta. Bahrain oli maa, kus igaleülehele oli ruumi. Ei olnud siin kunagi juttu, et see on shiia, see on sunni... Rahvas oli ÜHTNE!

Seoses nende noorte suure innustusega kopeerida Tahriiri väljakut ja samas ka juba aegselt ettevalmistatud plaan muuta valitsus teatud ringkondade poolt, purustas KÕIK! üles linnaku. Keset linna telgid, söögid, joogid, šišad, väli

wc-d jne. Lipud.. nii Bahraini lipud, mustad lipud, kui ka muude rühmituste lipud.

Rahvas hakkas sellest kohast eemale hoidma, sest see oli ebameeldiv ja kartust tekitav näha seda laagrit keset linna. See tekitas liiklusummikuid mujal, sest nagu juba märkisin, on see koht linna südames ja tähtis liiklussõlm.

Noortel ja muudel tagataustal töötavatel gruppidel olid nõudmised ja neid hakkas tulema aina rohkem ja rohkem, sest paljud väliskommentaatorid, kes nägid seda uut laagrit siin, polnud tutvunudki Bahraini ajalooa varem, ega polnud võib-olla käinudki siin varem, hakkasid edastama täiesti ebakompetentset informatsiooni kogu maailmale, kus ka Bahrain läks „käiku“ nagu uus Tuneesia, Egiptus ... Ja see kõik andis rohkem hoogu nendele noortele ja taustal töötavatele. Siin kohalikul Bahraini Tahriri väljakul olijate minimaalsissetulek on: 1) kui ei oma haridust ja on töötukompensatsioonil, siis see on kuus 120 bhd (240 €) kui ei ole abielus ja 150 Bhd (300 €) kui on abielus.

Kui neil on kõrgharidus on nende kompensatsioon ca 300 Bhd (600 €).

Lisaks saavad pered mitmesugust peretoetust ja ka laste pealt, vähemalt 50 Bhd laps jne.

Haridus on TASUTA! TASUTA MEDITSIINIABI!

Lisaks on paljud saanud juba omad mitte korterid vaid majad! Ja paljud seisavad veel järjekorras ja neile makstakse elamistoetust 100 Bhd (200 €) kuus, kuni nad saavad oma elamise – maja!

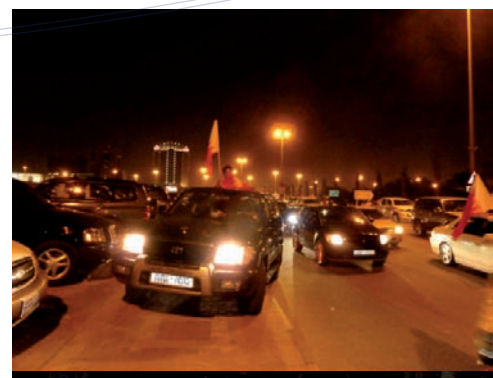
Ja need majad on võiks öelda nagu kingitus, sest nad peaksid maksma 25 % oma sissetulekust, kui see läheb üle 300 Bhd. Kui alla, siis maksu ei ole! Veel üks tähtis number: Bahrainis on töötuid vaid **3,4 %!**

Ja nüüd nõudmistest, mis läksid maailmale – suuremad õigused! Oma maja, suurem palk jne. Taustaks veidi **Bahraini ajaloo**. Nagu olen varemgi rääkinud – maa, mida kustuti Eedeni Aiaks, kuhu Gilgimesh tuli otsima igavest elu. Maa, mis omab ajalugu vähemalt 5000 aastat B.C kui siin oli DILMUN'i ajastu. Babüloomlased, assüürlased, kreeklased, roomlased, portugallased 1521-1602, mil Bahraini vallutasid pärsilased ja alates 1783 aastast vallutas Bahraini Al-Khalifa klann eesotsas Ahmed bin Mohammed Al-Khalifaga. Aga juba 1799. aastal vallutasid Bahraini jälle omaanlased ja siis wahhabid.

Al-Khalifa klann sai tagasi kontrolli Bahraini üle 1811. aastal.

1820. aastal sõlmisid nad konventsioonilepingu Suur-Britanniaga ja see oli kehtiv aastani 1968. Bahrainile lisaks tegid samasuguse lepingu Suur-Britanniaga ka kõik muud väikeriigid siin Pärsia lahe kaldal (Katar, Dubai jne).

Konventsioonileping andis Bahrainile militaarse kindluse ja kaitse, sest pidevad rünnakud Bahrai-

nile olid seda tillukest maad tugevalt rüüstanud ja kulu-
tanud.

Kui leping Suur-Britanniaga 1968. aastal lõppes, moodustasid Bahrain ja Katar + 7 muud Pärsia lahe väikeriiki oma liidu, mis kujunes välja Araabia Ühendemiraatideks, kuid Bahrain ja Katar otsustasid oma iseseisvuse kasuks ja jäid viimasel hetkel sellest liidust välja ja nii loetakse Bahraini iseseisvumise päevaks 16. detsembrit 1971. Kui Inglise Kuninglik laevastiku Bahrainist lahkus, asus siia Ameerika Ühendriikide 5. laevastik ehk siin Bahrainis on suurim USA baas Pärsia lahel. Selle laevastiku juuresolek annab kohalikele maadele kindluse selles ebakindlas maailmas, sest näiteks ei ole Bahrainil oma armeed, vaid väike rühm Kaitseväge nime all.

Nüüd mõni sõna valitsejatest Bahrainis. Nagu juba eelpool mainisin on Al-Khalifa klann valitsenud Bahraini alates 1783. ja alaliselt alates 1811. aastast.

Sheikh Iisa Bin Ali Al-Khalifa ajal 1869 – 1932 toimus suurim kaubanduslik areng Manamas, mil avati esimene pank, postkontor 1884. aastal ja telegraafi keskus 1916. aastal. Lisaks muid tähtsaid momente arengus – 1932. aastal leiti Pärsia lahe maades esimest korda naftat; 1931 – esimene elektrijaam; 1932 – esimene kaubalennuk maandus Bahrainis.

Praeguse Bahraini kuninga vanaisa Shaikh Salman Bin Hamad Al-Khalifa (1942-1961) ja tema poeg (kuninga isa) Shaikh Iisa Bin Salman Al-Khalifa (1961-1999) nagu ka nende esiisad pühendasid kõik väga väga palju Bahraini arengule ja tänu nendele võib öelda, on see tilluke Bahrain saavutanud selle hea taseme siin Pärsia lahe kaldal.

Sel ajal ehitati uued linnad nagu Iisa town, Hamad town. Avati palju uusi koole, ülikoole, haiglaid.

1986. aastal avati 25 km pikkune sildühendus Saudi Araabiaga, mis on siiani ainuke ühendus mandriga.

Sel ajal hakkas ka turism jõudsalt arenema.

Ja nii kujunes Bahrainist välja pärast pikki aastatuhandeid kestnud vallutamisi riik, mis saavutas suure stabiilsuse ja üheks kindlaks näiteks on see, et Bahraini kujunes välja maailmatähtsusega finantskeskus.

2002. aastal kuulutas praegune kuningas välja kuningriigi ja juba enne seda 2001. aastal anti välja uued reformid, et parandada Bahraini rahva õiguseid.

Nüüd mõni rida rahva **demograafilisest pildist** Bahrainis, sest meedia on toonud välja täiesti vale informatsiooni maailmale, rääkides sunni valitsejaperest ja enamuses šiiia rahvastikust, mis on täiesti väär info!

Nagu ajaloost on näha, on Bahrainis olnud babüloomlased, kreeklased, roomlased, pärlased, portugallased, omaanlased jne. Iga rahvas on jätnud oma jälje Bahraini ajalukku.

Kuna Iraan on siin vägagi lähedal – teisel pool lahte – siis on loomulikult olnud ka sellel mõju rahvastiku kujunemisel ja ka suur mõju poliitiliselt.

Nagu teame ajaloost oli Iraan sunni-riik kuni ca 17. sajandini. Ehk kuigi Bahrainis elasid Pärsia juurtega inimesed, olid nad peamiselt sunnid, kes olid ka enamuses siin Bahrainis kuni 1960-te alguseni, mil selle aja rahvas-

tikuminister, kes oli šiiia taustaga, tõi Iraanist Bahraini tuhandete kaupa Iraani araablasi Khuzestani provintsist ehk teise nimega Arabistanist, et tugevdada šiiaide positsiooni Bahrainis. Nendele tuhandetele ja tuhandetele inimestele anti Bahraini kodakondsus ja nad sulasid sellesse ühiskonda sisse.

Kuna iive oli sellel rahval suur, siis peatselt hakkas kujunema välja suurem protsent šiiasid.

90-te aastate alguses poiitilise naturalisatsiooni käigus toodi Bahraini ohtrasti inimesi Indiast, Pakistanist, Sri Lankast jne, kellele anti tööd. Ka nendele anti Bahraini kodakondsus.

Ehk seoses nende tulekuga hakkas jälle sunni-šiiia suhe muutuma, ehk kuigi šiiaid olid siis nagu enamuses, hakkas see suhe tasakaalustuma ja see ei olnud muidugi kõigile meeltemööda.

Bahrainis on parlament, kus on 40 kohta ja šiiaidel käes on neist 18 kohta.

Inimestel on siiani olnud täiesti normaalsed elamistingimused, kuni hakkasid rahutused ja kogu see heaolu riik on pea peale pööratud: kruisilaevad annuleeritud, vormelite GP1 annuleeritud, kõik näitused ja muud planeeritud üritused annuleeritud! Poed on tühjad, sest turistid kadunud! Taksojuhtidel pole tööd, müüki ei ole...

Saudid, katarlased, kuveidi ei julge ega tahagi siia tulla nagu varem – nad kardavad, kardavad seda aktsiooni, mis toimub keset linna, sest see on kole vaatepilt!

Kogu Bahrain on üle valatud mustusega ja see teinud inimesed murelikuks oma tuleviku pärast.

ASTAGHFIRULLAH! ASTAGHFIRULLAH! ASTAGHFIRULLAH!

See on selge, et kunagi ei saa olema, et kõik oleksid rahul oma eluga. Ja ka see on selge, et ükski valitseja ei ole perfektne, igalühel on omad vead. Kuid siin on palju noori, kes vaatamata võimalusele saada tasuta haridust, ei ole seda kasutanud ja teevad vaid juhutöid jne. Ja loomulikult, kui ei ole head palka vaid need eelpool mainitud abirahad või juhutööst saadud raha, siis pole see kõige parem lõpptulemus.

Kuid nüüd on nende hääl üle maailma – aidake, meil pole raha, meil pole õigusi!

Õiguseid on kärbitud jah, see on tõsi! Sest kuna on pidev õonestustöö kuninga ja tema valitsemise vastu, mis on juhitud kuskilt ja mis ei ole mingi saladus vaid avalikult teada. Kuidas saakski võtta kaisevække kõiki neid inimesi, kes õonestavad riiki?

Olen elanud siin Bahrainis pea 2 aastat ja olen näinud nii mõndagi selle aja jooksul. Aga seda võin kinnitada, et siin EI OLE OLNUD omavahelist nagelemist. Kõik on olnud kõigiga sõbrad ja pered on olnud omavahel aastakümneid lähedased, religioossele taustale vaatamata. Ja nüüd need sündmused on hakanud rahvast lahutama, sest on tekkinud VAEN ja see on kõige kurvem kogu selle asja juures.

Nüüd võin öelda esimest korda elus, et kunagi ma ei uskunud seda, et meedial on nii tohutu jõud, võim vääristada tõde, just nii nagu on neile kasulik. See mida ma vaatasin siin Bahrainis olles CNN, BBC ja Aljazeera kaudu oli nii MEELETU VALE ja see valgus, milles kõik toodi ...

USKUMATU!

Siin on paljud ameeriklased, inglased, sakslased jne lihtsalt šokeeritud kogu sellest varest ja nad on ka sellest avalikult kirjutanud.

Siin me näeme, kui palju sõltub meediast. Kui kerge on maha teha moslemeid, kui kerge on tuua väärinfot ja panna inimesed, kes ei tea tõde, uskuma valet.

Bahraini uus Tahriri väljak ja see laagri ebaseaduslik üles-

panek, kõik see valitsuse vägivaldne rünnak sellele, mis oli täielikult väär ja kõik see, mis toimub praegu Bahrainis, See on KÕIK NII VÄÄR! *ASTAGHFIRULLAH!*

Hoidku ja kaitsku Jumal kõiki maid ja rahvaid vägivald eest ja teiste riikide õnnestustöö eest ja hoidku RAHU üle kogu maailma vaatamata religioonile ja rassile. *Amin!*

Amina Bahrainist

Minu lugu

LAPSEPÖLV

Olen neiu väikesesest Eesti linnakesest Elvast. Elan kolmandat aastat Inglismaal Birminghamis. Eraldi loo saaksin kirjutada sellest, kuidas siia sattusin, kuid ehk kunagi hiljem.

Kasvasin üles peres, kus sõna „jumal“ mainimine tõi kõigi näole suurest häbelikkusest puna. Mu isa on sügavalt veendunud ateist ja ema sellistest kaugetest võõrastest teemadest ei huvitu. Meie kodus oli suhtumine usklikesse mõnitav ja vahel isegi põlastav. Jagasime neile erinevaid tiitleid. Olid nad siis kristlased, hindud või moslemid – meie silmis olid kõik kõrgemasse jõusse uskujad veidrikud.

Varastest teismeasatatest aga algasid mu sees arutelud. Tekkis mingisugune valus igatsus „millegagi“ kontakti jõuda. Ma ei mõistnud siis, mis on see „miski“, mille järgi ma igatsen. Teadsin vaid, et mind ei rahulda enam asjade pindmine, nähtav osa. Olin veendunud, et sellel kõigel mu ümber (ja mu enda eksisteerimisel) lihtsalt peab olema sügavam mõte. Ei julenud sellest muidugi kellegagi oma perest rääkida. Kartsin nende kriitikat. Teadsin, et nad ei tunnista mu järjekordset „lollust“ heaks. Olin oma monoloogidega üksi ja üpris segaduses.

Puutusin sel keerulisel perioodil kokku esimeste spirituaalsete raamatutega. Need rääkisid universumi magneetilisest jõust. See tohutu *armastav* jõud vastavat kõigile meie soovidele ja palvetele. See jõud tahtvat, et elaksime rahulolus. Pöördus selle kosmilise jõu poole, küsi ja ta annab. Ta on sinuga igal sekundil. Ta kuulab ja näeb. Loetu kõlas huvitavalt ja mõjus kuidagi lohutavalt. Ja soov selle „kosmilise jõuga“ isiklikult ühendusse saada, kasvas tugevaks.

Hakkasin paluma mõningaid materiaalseid hüvesid ja eriti innukalt vaimseid muutusi. Nukratel hetkedel palusin sellelt samalt „universumilt“ rõõmu ja see tuli. Küsisin rahu oma mässavale pubekahingele – seegi tuli (ja läks). Enamikel juhtudel see tõesti toimis! Keegi või miski oleks päriselt justkui kuulnud ja vastanud. Mida rohkem seda tehnikat kasutasin seda tugevamalt see tõestas, et universum (nagu ma teda tol korral kutsusin), mind kuulab. Olin eufoorias.

Aegamisi asendus „universum“ ja „kosmiline jõud“ mu keelekasutuses sõnaga „jumal“. Olin kasvanud spirituaalseks ja võib öelda, et üpris „sügavaks“. Olin selle omandatud teooriaga rahul. Mulle meeldis mu vaba suhtlus jumalaga – pöördusin ta poole, kui teda hädasti vajasin. Hetkekski ei kaalutlenud ma seda vahetada mõne religiooni vastu. (Kõige vähem veel ahistava Islami vastu!) Miks peaksin ma vahetama oma spirituaalse vabaduse mõne aegunud raamatu õpetuste vastu? Kõik religioonid olid mu silmis ajast ja arust inimloomuvastased filosoofiad. Põrgu ja Paradiis? Palveta ja palu armu ja andestust? No *kamoon!* Eluisu võtab ära!

NÜÜD HAKKAN MA ELAMA!

Olin 18, kui Inglismaale tulin. Täitis mu pikajaline unistus – saada lõpuks ometi vanematest vabaks. Murdsin end nende piirangutest lahti. Olin uues tundmatus riigis. Uued inimesed. Uued metsikud seiklused. Kõlab põnevalt, kas pole? See oli minu ettekujutus ideaalsest noorusest. Reeglid ei peatanud. Ainult mina, maailm ja kõik särav, mis selle sees leidub. „Nüüd hakkam ma lõpuks ometi elama!” oli mu moto.

Olin nii vaba kui olla sain. Riietusin täpselt nii (paljastatavalt), kui süda ihkas – liibuvalt, avaralt, väljakutsuvalt. Vastasin „noore naise normidele”. Nädalavahetused veetsin nii, nagu ühiskond meid julgustab – arutult pidutse-des ja kokteile „sippides”. Rutiinselt klubist klubisse, baarist baari. Sinisilmse noore eurooplannast neiuna sain rohkelt tähelepanu ja komplimentide ning enesehin-nang kerkis lakke. Armastasin oma „vabadust”, sest olin täpselt selline noor, nagu meedia mulle ette sõõtis. Kontakt sellesama jumalaga, mille ma aastate jooksul üles ehitanud olin, oli hajumas. Selle võtsid üle klubi, tants ja muusika. Ma „elasin täiel rinnal”.

Üks osa minust aga jätkas Selle otsimist. Midagi näris hinges üpris valusasti. Vahetasin oma vaateid pidevalt. Üks eluteooria võttis üle teise. Mis parajasti õnnelikuks tegi, selle ma kasutusse võtsin. Kui tundsin, et vajan muutust, laenutasin raamatuid, mis midagi uut ja värs-kendavat pakkusid. Kuid pikemas perspektiivis ei rahul-danud mitte ühegi *life coach*'i õpetused. Olin lõpuks roh-kem segaduses kui enne oma spirituaalsete otsingute algust. Millesse ma lõpuks siis uskuma pean? „Endasse!” ütlesid paljud autorid. Ja kui usk endasse kaob (ja mul oli ta ammu kadunud), kelle poole siis pöörduda?

Mu hing oli tühi ja pime nagu ärakuivanud kaev. Tühjem kui kunagi varem. Rohkem kui „vaba ja noor”, nägin ae-gamisi, et olin saanud oma vabaduse vangiks. Need va-bad ideed ja pidevalt muutuvad vaated elule olid mu eluohtlikku rappa juhatanud. Olgu, ma saan teha kõike, mida tahan ja kuidas tahan. Ja saan minna kuhu tahan. Kulutada oma raha nii, nagu tahan. Kanda seljas nii palju (või vähe) kui tahan. Olgu, ja mis nüüd edasi? Kuhu ma lõpuks jõudma pean? Mis selle kõige eesmärk on? Sain nagu haluga pähe. Vastuseid mul neile valusatele küsi-mustele ei olnud. Mitte millelgi ei paistnud ühekorraga enam mõtet olevat. Polnud enam eesmärke, sest olin selleks ajaks usu endasse ja sellesse „vabadusse” kaota-nud. Tühjusetunne. Üksindus. Teadmatus. Masendus. Mu „vabadus” oli muutnud mu elavaks surnuks. Keha liikus, käis tööl ja teenis raha, käis klubist klubisse, aga hinge polnud sees. Tahtsin enda eest põgeneda. Seda kõike oli mulle liiga palju.

Murdumise äärel olles proovisin veel viimast õlekört – siiski proovida jumalalt mingitki abi saada. Pisarates lau-susin valjul häälel: „Kui sa tõesti olemas oled, siis aita mind! Kui sa tõesti nii armastav oled, siis palun, palun täida see tühjus mu hinges. Ma vihkan ennast. Ma vihkan kõiki! Mitte keegi ei aita mind! Mitte keegi ei saa mind õnnelikuks teha. Ja ma ise ei oska õnnelik olla. Mis selle kõige mõte on? Mis selle mõte on? Ma ei taha ... Ma

ei taha enam niimoodi elada ... Ma ei taha enam olla. Aita mind ... Aita, Jumal ...”

NELITEIST SAJANDIT MUUTUMATA?

See võib kõlada klišeena, kuid asjad tõesti võtsid uue suuna. Ei, ma ei hakanud saama ilmutusi ega kuulma hääli. Ma ei ole nii eriline. Hoopis midagi mu sisemuses hakkas muutuma. Süda avanes ootamatult. Ja abi tuli otse mu nina alt.

Tol perioodil elasin moslemite piirkonnas. Töötasin mos-lemite jaoks ja veetsin nendega seetõttu palju aega koos. Kuid ma ei olnud hoolinud piisavalt nende religiooni kohta küsida. Ühel aprillikuu õhtusel tunnil sattusin in-tensiivsesse vestlusesse ühega neist moslemitest töö-kaaslastest. Põhimõtteliselt üleöö hakkasin huvituma nende usust, islamist. Ise üpriski närviline, otsustasin seda habrast teemat lähemalt puudutada. Häbelikult juhtisin jutu religiooni teemale.

„Vaata see Koraan (Qur’an) ... see raamat, millesse te usu-te ... miks see teile nii tähtis on? Mis see raamat kirjutab?” tegin algust.

„See raamat on Prohvet Muhammadile (صلى الله عليه وسلم) Jumala poolt 1400 aastat tagasi ilmutatud. Mitte ühtegi sõna, mitte ainsatki tähte pole Koraanis selle 14 sajandi jooksul muuta suudetud. Sest nagu Jumal ise Koraanis kinnitab, ta on selle kaitsja, see raamat jääb muutuma-tuks. Kuni aegade lõpuni.”

„Aga miks sa arvad, et Prohvet Muhammad (صلى الله عليه وسلم) ise ei kirjutanud? Mis selles nii keerulist oleks üks raamat kokku panna?”

„No esiteks: meie Prohvet ei osanud ei lugeda ega kirjuta-da. Ta oli oma inimeste poolt armastatud ja austatud mees, aga ta oli hariduseta. Ja sedagi, et Koraan oli lõplik alles pärast 23 aastat ilmutusi. Kas on võimalik, et see üks inimene 23 aastat üht raamatut muutumatus stiilis kirju-taks? Ja kõige tipuks ei ole selles teoses mitte ainsatki vastuolu? Jah, Katie, Koraan ei sisalda mitte ühtki vastu-olu, hoolimata pikast loomisperiodist.

Teiseks: kas teadsid, et Koraanis on teaduslikke fakte, mis on teadlastele kindlaks saanud alles viimase paari sajan-

di jooksul ..." mu vestluskaaslane läks iga uue väitega järjest enam elevust täis.

„Teaduslikke fakte? Räägi lähemalt!” olin jahmunud.

„Teadlaste uuringud on alles suhteliselt hiljuti kindlaks teinud, et erinevate merede veed omavahel ei segune, kuna nende tihedus on erinev. Seega, kui Vahemere vesi siseneb Atlandi ookeani vetesse, siis ehkki nad puutuvad kokku, nende mõlemi esialgne koostis säilib. Aga tead, Koraanis oli see juba kirjas tuhat nelisada aastat tagasi. Ütle mulle, kuidas võis üks vaene ja teadmisteta mees kõrbest sellist hiljutist avastust aimata?” (Vastavad peatükid Koraanis 55:19-20 ja 25:53)

„Ma... Ma ei tea...” sõnad tahtsid kurku kinni jääda.

„Järgmiseks loote areng emakas. Et teadlased loote arengu etappe kindlaks teha said, oli vaja vastavat tehnikat. Sellisest tehnikast ei osanud 7. sajandil kõrbest pärit rahvas undki näha. Ometi rääkis Prohvet Muhammad (صلى الله عليه وسلم), ilma vajaliku varustuse ja teadmisteta, lootest emakas 14 sajandit tagasi ja nimetas perfektselt kõik staadiumid, mis loode läbib – alates seemnepurskest kuni luude katmiseni lihaga. (Vastav peatükk Koraanis 23:12-14).

„Suure paugu“ teooria ... Nobeli preemia selle teadusliku avastuse eest anti aastal 1977. Aga Koraan kirjeldas seda protsessi (maa ja taeva ühest kogumist eraldumist) tuhat nelisada aastat tagasi!

Universum paisub konstantselt, sest tähed ja galaktikad liiguvad üksteisest pidevalt eemale. See fenomen, mis meile tänu raadioteleskoobi arengule sai teada hiljuti (aastal 1937), sisaldus selles „mingis raamatus” tuhat nelisada aastat tagasi. Kuidas teadis seda lihtne, kirjaoskamatu ja harimata mees Muhammad (صلى الله عليه وسلم) omast peast? ...”

Ma kuulasin tähelepanelikult. Kananahk tõusis ihule. Põsed punetasid. Pisarad silmas. Midagi mu sees hakkas esimest korda paika minema.

Mu vestluskaaslane oli haaratud kõigest, mida ta rääkis. Ta kõneles oma usust mulle senini nägemata kire ja pühendumusega. „Mitte keegi ei suuda teaduslikult selgitada, kuidas võis sellistest avastustest teada keegi, kel polnud haridust ega mitte mingit vastavat tehnoloogiat! Aga tead, miks? Sest see oli kõik Muhammadile

(صلى الله عليه وسلم) ilmutatud. Ja kes võis sellest kõigest nii täpselt teada, kui mitte see, kes kõige loodu taga on.” Ma ei osanud midagi öelda. Lihtsalt polnud midagi öelda. Kuid sellest vestlusest süttis mu sees tuli. Tundsin tungivat vajadust ise uurima hakata. Laenutasin järjekorse hunniku raamatuid. Veetsin raamatukogus tunde. Päevi. Nädalaid. Tegin märkmeid ja kritseldasin paberile küsimusi. Püüdsin leida vastuargumente ja vigu mõeldes, et see on lihtsalt üks järjekordne mõõduv huvi. Tahtsin kritiseerida ja endale tõestada, et see kõik, mida mulle tol õhtul räägiti, on utopia. Äkki mu vestluspartner ei teadnud isegi, millest jahus? Mõtles kogu loo välja, et mind oma usku meelitada. Võimalik, et see Muhammad (صلى الله عليه وسلم) ei eksisteerinudki.

MIS SEE MIND TIRIB?

Aga midagi läks sel korral lootusetult viltu ... Kõige paremas võimalikus mõttes. Mida enam lugesin, seda vähem kahtlesin. Mida enam vigu otsisin, seda vähem neid ilmus. Mida enam end lõpuks sellest kõigest lahti murda soovisin, seda tugevamalt tajusin, et olen selles kinni. Olin veidi hirmul. Miks midagi mu sees korraga nii tugevalt islami poole kisub? Ma ei taha endale ju ometi mingit religiooni. Vaata kui palju piiranguid ja enesedistsipliini see nõuab! Ja mida ütleks mu ema? Mis oleks mu isa reaktsioon kui ma tahaks moslemiks saada? Kas mu õed keeraksid selja? Kas nad hakkaksid omavahel rääkima, et vaata – Katie on nüüd üks neist islamistidest, kes mitte millestki muust kui mingist Allahist ei hooli. Või äkki: „Kuidas sai ta midagi nii vägivaldset valida? Nüüd keerab ta küll ära! Meie teda enam tunda ei taha”? Kuidas saaksin neile selgeks teha, mis islam tegelikult on? Kas nad üldse suvatseksid mind enam kuulata?

SÜDAME LÕPLIK VALIK

24. mai 2010

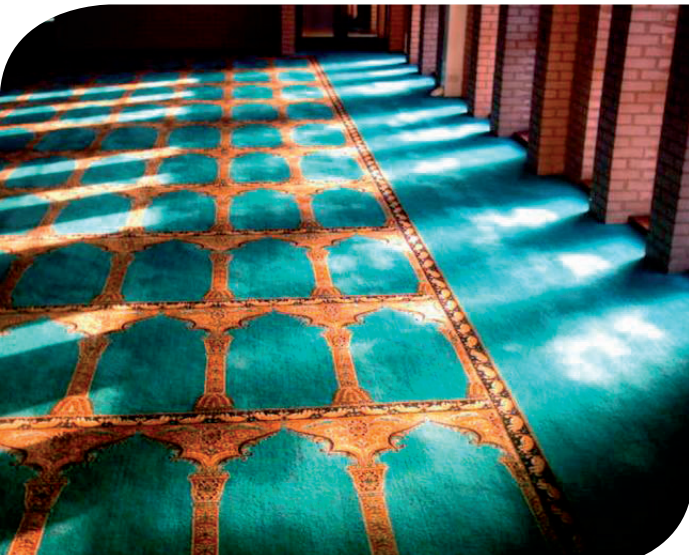
„Kas ma liigungi islamisse või on see järjekordne faas, mis tuli ja läheb, nagu paljud eelmised? Ma ei tea. Sel korral, ometi, tunnen, et olen justkui võrgus kinni. Aga see pole sugugi halb tunne ...”

Algasid uued sisemised monoloogid. Ja päevik sai pidevalt uusi sissekandeid.

1. juuni 2010

„Ma kardan, et ma ei sobi enam nendega. Ei oma rahva ega ... perega. Mu vaade meie ühiskonnale, maailmale, perele, riietusele ... nii paljudele asjadele on suure muutuse läbi teinud. Ja mu usk jumalasse on tohutult kasvanud. Ma olen endale Unity fm'i (meie kohalik moslemikogukonna raadiojaam) ja Islamiga totaalselt positiivse ajuloputuse teinud. Olen suure koguse kõntsa välja uhtunud.”

Heites kõrvale kõik need hirmud, kogesin suurimat selgust, mida selle ajani kogunud olin. Kõik hakkas lahti hargnema. Kõik selle usuga seoses osutus loogiliseks. Kõik küsimused said rahuldavad vastused. Kahtlused ja kõhklused hajusid iseenesest. Need „piirangud”, mis esi-

algu ähvardavatena paistnud olid, hakkasid hoopis va-
bastavatena paistma. Ma tahtsin neid piiranguid, et suu-
nataju tagasi saada. Ma vajasin oma ellu distsipliini.

Paari kuu pärast tegin oma elu suurima ja parima otsuse
– saada üheks neist, kes tunnistavad: *La ilaha illAllah, Mu-
hammad rasulullah* – pole ühtki kummardamist väärivat
jumalat peale Ainujumala ja Muhammad

(صلى الله عليه وسلم) on ta sõnumitooja. Tol ööl neid sõnu
õeldes nutsin end magama. Seda leevendustunnet on
raske sõnadesse panna. Olin lõpuks leidnud selle, mille
järgi mu hing valutanud oli. Kuulusin nüüd Prohvet Mu-
hammadi (صلى الله عليه وسلم) *ummasse*. Tol ööl sai minust
moslem.

SEE VIIMANE TÜKK PUSLET

Jätkasin oma uurimustööga, ent teadsin südames, et mu
valik on pöördumatu. Kui rahuldav oli mõelda, et olin
suutnud kõrvale heita kõik eelarvamused ja ise tõe väl-
ja otsida. Kui vähe oli mulle senini selge olnud selle reli-
giooni tõelisest palgest ... Kuid mulle oli saatuseks kirju-
tatud, et just sellel ajal, selles kohas ja pärast just neid
läbielamisi jõuan ma oma jahitud „selleni” ning tean
nüüd, et „see” on islam. Ja teades liigagi hästi, mis tunne
on elada selles seisundis, mida meile tiitliga „vabadus”
tutuvustatakse, tunnistan ma siiralt, et tõeline vabadus
sai minu jaoks alguse tol ööl, kui tunnistasin, et on ainult
üks kummardamist vääriv Jumal ja Muhammad

(صلى الله عليه وسلم) on ta sõnumitooja.

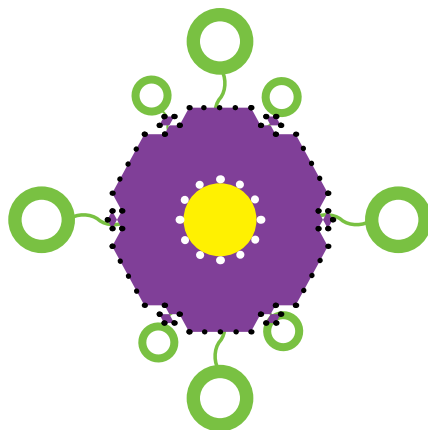
Sellest õöst on möödunud seitse kuud. Vaatan vahel ta-
gasi oma elule enne islamisse astumist ja näen end kui
puslet. Viimane tükk sellest puslest oli kogu aeg puudu
olnud. Selle koha peal oli tühimik. Et tervikuks saada, pi-

din selle tüki üles otsima. Läbi keeruliste, sihitute ja valu-
sate otsingute jõudsin ma selleni. Ja see tükk on väärtus-
likum kui kõik maised rikkused. Nüüd palun ma vaid, et
Jumal seda tüüki minult ei võtaks. Ja ma palun, et ta tei-
sedki pühendunud otsijad selleni juhataks.

Katie ehk Khadeeja Birminghamist

Piltidel: Birminghami mošee välis- ja sisevaade.

Allikas: <http://centralmosque.org.uk>

Moslemipäevikud

NELJAPÄEV

Neljapäev on meie peres päev, mil terve pere isa poole koguneb. Ja seda igal nädalal. Õnneks me elame kõik üksteisele lähedal ka, nii et pole probleemi. Aga minu meelest väga tore, et kogu pere igal nädalal kokku saab, ei jää ka onulapsed omavahel võöraks. Istutakse, aetakse juttu ja loomulikult on miskit näksimist ka, nt päklikid või popkorn.:) Aga et tegemist on suure perega, siis on lõpuks lärm võimas. Peaks vist ära mainima, et lapsi on umbes 15. Isa korter pole just kõige suurem ja lapsed üritavad ikka mängida ja üksteisest üle rääkida. Vaikust armastav inimene seal kaua vastu ei peaks. Minu viimane piir on poole kümne ajal, siis korjan oma lapsed kokku ja tulen ära koju. Aa, veel üks Egiptusele omane uudis, mida täna kuulsin. Üks sugulane oli pärastlõunal Niiluse ääres kala püüdnud, kui vastaskaldalt politsei jälle paatide pihta tulistas. Ja üks lask tabas kalameest õlga, nii et 12 õmblust olevat tehtud. Aga seda keegi kindlaks ei suvat-

se teha, kes tulistas, rääkimata süüdlase karistamisest. Elagu Egiptus!

LEIVATEGU

Täna võtsime siis suurema leivateo ette. Plaanis oli see olnud juba pikemat aega, aga alati tuli midagi ette. Hommikul kell 6 alustasime ja kell viis lõpetasime. Nii et täispikk tööpäev. Muidugi me tegime ühele sugulasele mõned kilod kollaseid küpsiseid ka, nendega läks omajagu aega. Aga leivategu oli lõbus, laste jaoks eriti. Aisha oli nagu jahukäkk, viskas ennast jahusele lauale kõhuli pikali ja tegi ujumisliigutusi. Veel õnnestus tal hunnik tainast nahka pista ja mitu kuklit üheks suureks kamakaks vormida. Õnneks siis tal sai isu täis ja läks onule külla. Aga nüüd on meil kodus suur kastitais krõmpsuvat leiba, lastele meeldib see eriti, ja mina saan järgmised päevad tihedalt tolmuimejat kasutada.

Pätsikesed ootavad vormimist

Leivad ahjus

Välmis leivad

ROTID

Eile õhtul koju tulles sain kohe majja sisenedes aru, et trepikojas on surnud rott. Vastik. Terve trepikoda oli vastikut laibahaisu täis, mulle tundus isegi, et see hakkab minu korterisse vaikselt imbuma. Tegelikult see päris nii polnud, vähemalt keegi teine ei kurtnud. Hommikuks oli õhk õnneks puhtam, ainult päris all on ikka veel tunda. Vastik, ma vihkan rotte, aru ma ei saa, mida neil meie juurde asja on, pole meil kanu ega muid loomi, kelle toitu nad süüa saaksid. Aga rotte on siin palju, kasse nad ei karda. Kassid omakorda ei karda koeri, nii et olukord on veider. Suvel päris lahtise aknaga magada ei julge. Olen näinud, kuidas ilmatu suur rott mööda majaseina üles vudib. Ega ei tahaks küll, et selline tuppa tuleb. Kui veel ämma juures elasime, seadis meile end üks imepisike hiireke elama. Teda võis näha õhtuti ringi sibamas. Nii kaval oli, et lõksu ka ei läinud. Julgemad lapsedki pidasid talle ajujahti, aga maha lüüa teda ei õnnestunud. Ükskord öösel tundsin, kuidas keegi läbi teki mu suure varba kallal nakitseb. Jube. Ülejäänud öö veetsin voodiservalt alla piiludes, suss käes ja küpsis põrandal, et ta maha lüüa. Aga ta ei tahtnudki küpsist. Paari päeva pärast võtsin toas suurpuhastuse ette. Leidsingi hiire viimastest voodialusest karbist, kuhu ta endale pesa oli teinud. Paar pliiatsit oli ära teritanud ja pabereid närinud. Paras hunnik äranäritud arbuusiseemneid oli ka. Tõstsin ta koos kastiga majast välja ja passisin peale, et nii kui välja tuleb, siis lajatan luuaga. Aga ikka õnnestus tal minema joosta. Õnneks peale seda pole nendega nii lähedasi kokkupuuteid olnud.

ELU KATUSEL

Kes Egiptuses käinud, teab, millised veidrad majad siin on. Eesti mõistes katust neil pole, selle asemel on ter-

rassi moodi asi. Rinnuni ulatuv sein ja pealt avatud, või plaatidest katus päikese ja vihma kaitseks peale ehitatud. Kuna siin tavaliselt majade ümber aedu pole, siis kasutatakse katust. Meil on näiteks lastele kiik katusel, ja tõukekaga on seal hea ringi sõita ja niisama joosta. Neil, kel katmata terrass, on isegi võimalus päikest võtta. Samuti on mu ämmal kanad katusel. Osale katusest on võrk ümber tõmmatud ja ongi kanala valmis. Paljudel on tuvilad, õhtuti võib näha tuviomanikke lippu lehvitamas katusel. Iga tuvi teab oma lippu ja lendab selle järgi koju. Veel on meil paar ahju katusel, kus siis saab vastavalt vajadusele kala, leiba või küpsiseid teha. Mõnel on katusele nõõrid tõmmatud ja kuivatavad seal pesu. Aa, ja vaipu pestakse ka katusel. All ääres on äravooluks augud ja meil on torud ka. Aga paljudel torusid pole, nii et vesi jookseb tänavale, kui midagi pesta. Homme veedame jälle päeva katusel, suurem küpsis-tegu ees.

ELU ON OHTLIK

Eile oli päise päeva ajal kuulda tulistamist. Arvasin, et koeri hävitavad, aga Ahmed teadis hiljem rääkida, et merepolitsei olevat kiirpaatide pihta tulistanud. Olevat neil ütlemiseks läinud ja politseinike au ei kannata sõimu välja. Merepolitsei maja asub meie maja vastas üle Niiluse. Meil on maja esimesel korrusel kohvik ja mees-tele meeldib väljas päikese käes istuda. Eile istus mu äi ühe sõbraga Niiluse kaldal, kui tulistamiseks läks. Ja paar lasku olevat neist umbes poole meetri kaugusele maandunud. Vedas neil, et pihta ei saanud.

Ere Egiptist
<http://eretuunas.blogspot.com/>

Alloleval pildil luksuslik katuserestoran (allikas internet)

mînu maroko

ehk maailma teistpidi vaatamise õpik.

Autor: Kätlin Hommik-Mrabte

KAKS MAAILMA

Maroko on kahestunud – siin elavad koos vana ja uus, ilus ja inetu, suursugune ja haletsusväärne. Siin ei vaata keegi imelikult kitsastes teksades ülesmukitud linnavurle peale, nagu ei kiigata hirmus ja haletsuses üleni mustas ja kaetud näoga ödesidki. Siin tuleb uhkel Mercedesel peateel liikuv eeslirakend läbi lasta ning olevikul sellega leppida, et ka minevik ja tulevik võivad temaga kõrvu elada.

Marokos on justkui kaks maailma. Kõige suuremad erinevused on modernse linnaelu ning traditsioonilise maaelu vahel, kuid samal ajal on need omavahel ka segunenud.

Kõige suurema kontrastiga on end mulle mällu söövitanud Fes, Maroko teaduse ja religiooni keskus. Vanas väarikas, kuid samal ajal modernses ja ühtlasest Mersu-signaalist kajavas linnas on üks pisike värav, mille taga peitub keskaegne muinasjutt – vana *suuq* ehk turg. See on tõeline labürint, kuhu üksi ja pea laiali otsas siseneda ei tohiks – võimalus ära eksida on selleks liiga suur.

Vana turu tänavad on nii kitsad, et tänapäevaste liiklusvahenditega sinna sisse sõita ei saa. Kogu kaup, mida mõlemal pool tänavakest asetsevates pisikestes paksult täis tuubitud kioskites müüakse, tuuakse kohale eesli seljas. Neid eesleid võib seal kohata ka keset kõige agaramat turusaginat. Kui aga kaks eeslikest korraga teine teises suunas mööduda tahavad, peab üks neist tagurdama eelmisesse laiemasse kaubahoovi, enne kui teine mööda pääseb. Nii kitsad on tänavad.

Osta saab sealt absoluutselt kõike. See müstiline

labürint on justkui omaette linn, mis müüdava kauba järgi kvartaliteks on jagatud. Loomulikult ei puudu sealt ka mošeed ja söögikohad ning oma igapäevast leiba teenivad kerjused.

Millegipärast kerjavad Marokos tavaliselt naised, vahel koos lastega, vahel ilma. Nad astuvad parajasti rahakotti taskust välja võtva künde juurde ja paluvad talle Jumala õnnistust. Huvitav, kui palju nad küll päevas teenivad? Arvestades sellega, kui helled marokolased vaestele andmisega on, ei tohiks nad oma „palga“ üle küll kurta. Kord nägin televiisorist politseikroonikat, kus räägiti kerjusnaisest, kes oli mingi pahateoga hakkama saanud ja politseisse viidud. Läbiotsimisel leiti ta alusseeliku seest 3000 eurot. Naise kohta andmeid uurides tuli välja, et ta on kahe kortermaja omanik ning tema pangakontole koguneb üürina igal kuul päris kopsakas summa. Kui ta käest küsiti, miks ta kerjab, vastas ta süütult: „Inimesed on helled, nad annavad nii palju. Mis te arvate, kust mu vara pärineb? Mina ei ole kunagi Euroopas käinud!“ Niisiis kui soovite tulusat tööd, hakake kerjusteks!

***

Maroko pealinn ja administratiivkeskus Rabat näeb väga suuresti välja nagu üks keskmine Prantsuse linn. Isegi sildid on siin kõik paralleelselt araabia ja prantsuse keeles. Marokos on küll kõik sildid kirjutatud nii araabia kui ka ladina tähtedega, kuid üheski teises linnas peale Rabati ei ole ma näinud lausa tõlgitud tänavanimesid. Tegelikult, mis siin nii väga

imestada – on ju prantsuse keel siiani Maroko teine ametlik keel ja kõik riigi välja antud dokumendid on nii araabia kui ka prantsuse keeles.

Ükskõik, kas jalutate Maroko suurlinna-, väikelinna- või külatänaval, inimeste väljanägemise üle ei tasu siin kunagi imestada. Siit võib leida absoluutselt kõike. Mehed, kes kannavad lõheroosasid, tibukollaseid või isegi lillelisi džellabasid, on siin täiesti normaalne nähtus. Ka ei tasu omi järeldusi teha sellest, kui kaks mees käest kinni jalutavad – seda peetakse siin mitte teatud kuuluvuse, vaid lihtsalt sõpruse märgiks. Me oleme harjunud, et naised vahel tänaval käevangus või käest kinni käivad, kuid Marokos võivad seda vabalt teha ka kaks meest, isegi kui see tundub meie silmale pentsik. Eriti kummaline on pilt siis, kui need kaks sõpra on suurte vuntsidega vanakesed.

Sellist tehnikaimet, mida Maroko majanduskeskuse Casablanca ehk *Dar Bida*¹, nagu marokolased ise seda kutsuvad, hiiglaslikul tehnikaturul ei leidu, ei ole veel olemas. Mis kõige toredam – selle ime, mille eest Euroopas peab hingehinda maksma, saab siin poolmuidu kätte, kuna paljude harimatute marokolaste kõrval on siin ka palju mitmekordse doktorikraadiga inimesi, kellel oma eluga midagi targemat peale hakata ei ole kui igasuguseid koode lahti murda ja kallist kaubast rahvakaup teha, et elatist teenida. See, et siin saab viie dirhami eest tuluuue filmi osta, ei ole suuremate saavutuste kõrval mainimist väärt.

Kui muidu iseloomustab marokolasi loomupärane rahulikkus ning „homme on ka päev“- mentaliteet, siis liikluses see küll ei peegeldu. Kui keegi on autot juhtinud näiteks maailmalinnas Pariisis, siis võtku teadmiseks: iga Maroko külatee võib palju ohtlikum olla, teed ei taha siin keegi anda, liiklusmärke ei ole marokolastele olemas ja isegi ringteel vastassuunas sõitmine ei ole mingi ime. Jalakäijad on veel kõige hullemad: igaüks läheb üle tee just seal, kus süda kutsub ning kuna paljud kõnniteed on vaid prahihunnikud, käivad inimesed rahuliku südamega keset sõiduteed. Vahel otsustavad tee äärde pargitud vankrimootorid, see tähendab eeslid, muulad või hobused, et on paras aeg jalutama minna ning kui peremeest kohal ei juhtu olema, võivad loomad lihtsalt tee blokeerida.

Marokolased ei lase aga end kõigest sellest sugugi segada – elu on juba kord selline. Signaali muidugi peab andma ja seda alatasa, kuid pigem vaid põhimõtte pärast – milleks siis signaal on, kui seda ei tohi kasutada? Marokos on absoluutselt kõik kahestunud, kuid marokolased ise oskavad suurepäraselt nende kahe maailma vahel laveerida. Nad ei paista ühte teisest paremaks pidavat, need on lihtsalt erinevad. Nagu Jumal on loonud inimese meheks ning naiseks, kes on võrdsed, kuid erinevad, löi ta ka Maroko kaheks, igas asjas. Võib-

1 ar k - „Valge Maja“; otsene tõlge nimest Casablanca, mille linnale andsid hispaanlased.

olla just seetõttu on marokolased ka kõige väljaspoolse suhtes nii tolerantsed – erinev ei pruugi ju alati halb olla!

LÕPPSÖNA

Tegelikult pidin ma oma Maroko-raamatu lõpetama kirjeldusega sellest, kuidas ma nüüd, neli aastat hiljem, lõplikult Marokosse kolin, et ennastohverdavalt laste, see tähendab Wafaa ja Azizi eest hoolitseda ning kuidas minust saab tõeline Maroko maama, kes ei karda ei külma, kuuma, pikka päeva köögis ega pesemata pesu kuhja. Ent elu ei kulge alati nii, nagu plaanitud.

Mul ei ole kunagi olnud ämma. Nüüd ei ole mul enam ka äia. Mu ämm jäi rinnavähki, kuid suri pärast paranemist hoopis haiglas antud üledoosi tõttu maksakahjustuse kätte. Äiale aga tehti pisike ohutu operatsioon, pärast mida kirurg kiirustas oma ema matustele ja unustas oma patsiendi teisele arstile üle anda. Hoolitsemata haav läks mädanema ning tuli teha uus operatsioon, mille käigus mu äi suri südamepuudulikkusesse. Jään teda alati hea sõnaga meenutama. Kogu oma sõjaväelikus karmuses oli ta väga suure südamega mees. Veel enne surma ostis ta Casablanca äärelinna korteri kahe erineva WCga. „Siin on WC Kätlinile, siin aga teistele. Selle me võtame!“

Mustapha kui pere vanima kohustus on teiste eest hoolitseda, isa roll üle võtta. Olin nõus kõik jätma, et teha, mis abikaasa kohus ning oma meest selles raskes ülesandes toetada. Siin aga tuli taas kord mängu marokolaste segane bürokraatia ja asjaajamine.

Aastaid tagasi, kui ämm suri, ajas äi pabereid, et onu saaks lapsed Prantsusmaale viia. Kulus mitu aastat ja palju raha, enne kui ta käega löi. Nüüd tuli välja, et vaid paar allkirja oligi puudu. Eks vist onu südametunnistus ärkas, ta korjas allkirjad kokku ning Wafaa ja Aziz suunduvadki onu ametlike hoolealustena marokolaste töötatud maale – Prantsusmaale.

Minust ei saa veel täisverelist Maroko *maama*'t. Ehk kunagi tulevikus, *in ša Allah*. Seniks aga lohutan jõudumööda lapsi, aitan kohvleid pakkida ning *aid*'i hõrgutisi ette valmistada – kohe lõpeb ju ramadaan.

See raamat on pühendatud...

Äiapapale ja ämmamammale, et Looja viimisel kohtupäeval mõne minu hea teo ka nende vaekausi asetaks.

Isale ja emale tänutäheks selle eest, et nad on lasknud mul olla mina ise.

Pojale Jakobile ja kõhutitale, et nad mõistaksid, mis vatti emme on näinud.

Mustaphale, et ta ei väsiks mind toetamast.

Kätlin ehk Aiša, Hommik ehk Mrabte
Moulay Bouazzas ehk kusagil kaugel Maroko mägedes
29. ramadaanil 1430 ehk 19. septembril 2009

Pildil: Wadi AlRayan

EGIPTIMAA 2

Eestlanna ja tuhat üks ööd

Autor: Nele Siplane

MITMENÄOLINE EGIPBUS

Mäletan hästi üht põhikooli geograafiatundi, kus pidime õpetajale näitama erinevate riikide asukohti maailma-kaardil. Toona vahetunnis, enne vastamise algust, seisin mõtliku näoga üle tahvli tõmmatud suure maakaardi ees ja püüdsin silmadega üle käia, millisel mandril mingi riik asub. Mingil põhjusel jäi mu pilk ikka ja jälle seisma Egiptusel ja tabasin end mõttelt selle kummalise, justkui joonlauaga tõmmatud maismaapiiri üle, jättes mulje mingist kandilise lõua ja pika kongus ninaga vanamehe näost, kelle silmad on uppunud kuhugi Vahemerre.

Ümbritsetuna läänes Liibüast, lõunas Sudaanist ja ida poolt Gaza tsoonist ja Iisraelist on Egiptus oma pindalaga üle miljoni ruutkilomeetri peaaegu sama suur kui kaks Hispaaniat, ometi peab ta kogu oma kaheksakümmend miljonit inimest, mis igal aastal suureneb rohkem kui 1,3 miljoniinimese võrra, ära mahutama väiksemale maa-alale kui Eesti, sest üksnes 4 protsenti maast on elamiskõlblik. Viljakas on vaid maailma pikima jõe Niiluse äärne ala ja delta, mis on kohati ääristatud lopsakate palmipuudesaludega ja millest väljapoole ei jää muud kui kõrb ja selles mõned oasid. Ka põhjas asuv Vahemereäärne rannik ja idas asuvad mägise Siinai poolsaare äärsed Suessi ja Aqaba laht ning Punase mere äärne rannik on lükitud täis suuremaid ja väiksemaid linnakesi. Kõrbetes resideerub üksnes paar tuhat inimest – ringi rändavad beduiinid. Mandri-Egiptuse ja Siinai poolsaare vahelt jookseb läbi Suessi kanal, mis praktiliselt lahutab

Aafrika Aasiast ja ühendab Vahemere Punase merega. Kui viimane on saanud oma nime arvatavasti Siinai poolsaarel asuvate mägede järgi, mis on punased, siis Vahemeri on araabia keelest otse tõlgituna Valge Vahemeri ilmselt valgete liivarandade järgi.

Kuna elamiskõlblik maa-ala on viimse kui piirini asustatud, siis vabas looduses elavate loomade jaoks Egiptuses palju ruumi ei ole, kui just välja arvata kõrbes elavad kõrberebased, kõrbehiired ja mõned muud selles karmis keskkonnas elamisvõimelised loomad. Haruharva võib kohata usse ja Nasseri järves krokodille, kuid jõehobustest, lõvidest ja tiigritest ei maksaks aga unistada. Selle eest on Egiptuse deltas lugematul arvul kauneid veelinde ja veelgi maalilisem on Egiptuse veealune maailm Punase mere korallriffide ja värviliste kaladega. Egiptus on tõeline kontrastide maa.

***

Igal maal on oma nägu, mingi pilt, mis tekib silme ette, kui sellest mast kõneletakse. Või vähemalt minul tekib. Kui tuleb juttu Kuubast, kujutlen ma ette seda maad kulunud tänavatel rütmikalt tantsivate rõõmsameelsete inimestega, kelle jaoks on see parim viis põgeneda argimurede eest. Kui keegi kõneleb Itaaliast, rändavad mõtted tahes-tahtmata pikkadele valgete laudlinadega kaetud laudadele, mille taga lärmakas seltskond pugimas värsketest tomatitest valmistatud kastmesse kastetud spagette. Jaapanist rääkides kerkib meeltesse pilt val-

geks lubjatud näoga noortest tüdrukutest neonreklamide taustal. Võib-olla kinnitaksid nendes riikides elavad eestlased mulle ühest suust, et tegelikult on nendel riikidel veel palju erinevaid nägusid või ütleksid, et tegu on täieliku klišeega. Ja küllap oleks neil sellisel juhul õigus, aga minule seostuksid nad ikka just selliste piltidega.

Nii ütleksin ka mina paljudele neile, kellele Egiptusega meenub esmalt sinine vetevoog valge rannaliiva ääres, et Egiptusel on tegelikult veel palju erinevaid nägusid. Ajalooline pilt Egiptusest kõneleb Kairo püramiididest ja Luksori templitest ning hauakambritest. Araabialik pilt räägib lugusid iidsest Khan el-Khalili basaarist, tuhande aasta vanustest mošeedest, kõikvõimalikes kohtades leiduvast kalligraafiast. Vahemereline pilt kujutab Aleksandriat kauni moodsa raamatukogu ja imeliste kalarestoranidega. Aafrikalik pilt toob silme ette värvilistes mütsides tumedanahalised nuubialased. Kõrbe pildil paistavad kaamelid ja beduiinid. Kuurordi pilt räägib

lugusid ööklubidest ja sellest sinisest vetevoost, palmipuudest ja delfiinidest, kaunistest hotellidest ja punaseks põlenud nahaga turistidest.

Egiptuse fotoalbum on kirju ja mitmenäoline, igaüks leiab siit endale oma, nii ajaloo- kui kultuurihuviline, Vahemeremaade kui Aafrika fänn, kõrbeluidete kui veenautleja. See on sobilik koht nii nooremale kui vanemale reisijale, ka siis, kui nad reisivad päris ühes ja samas seltskonnas. Küllap ongi see mitmenäoline fotoalbum põhjuseks, miks Egiptus köidab nii erinevaid reisijaid ja erinevas vanuses rahvast – kellelgi ei hakka igav. Lisaks sellele veel aastaringsest paistev päike, sõbralikud ja lahked inimesed ning suhteliselt odav elu. Ma ei tea, kas maailmas on veel mõni sarnane koht, kus kogu seda kirevust oleks nii palju ja kõigile.

Pildid: <http://travel.nationalgeographic.com/travel/countries/egypt-photos/> ja Picasa

Autor: Yusuf Saeed

VAHEAEG JA OMRA

Lõputuna tunduma hakanud vaheaeg on meil siin nüüd läbi saanud. Ei saa aga öelda, et mul sellest kahju oleks, pigem vastupidi. Seda sellepärast, et kulutasin enamuse oma tohutust vabast ajast neil nädalatel mitte eriti kasulikult, nüüd aga, kui tunnid on alanud, on lootust siinolekust rohkem kasu saada. Ning ausalt öeldes hakkas see järjest pikemaks veniv vaheaeg mind ka juba lihtsalt ära tüütama.

Kui suuremat osa oma vaheajast nimetaksin ma ausalt üles tunnistades ajaraiskamiseks, siis leidis ka üsna sisukaid ja väärtuslikke päevi. Lisaks sellele, et mõnel päeval suutsin ma iseseisvalt natuke araabia keelt õppida, õnnestus mul käia Mekas ning sooritada oma esimene omra (e. väike palverännak), *alhamdulillah*. Seda kogemust on raske sõnades edasi anda ja kindlasti on see igal inimesel omamoodi erinev, kuid näha esimest korda Kaabat ja sooritada oma esimene *tawaaf* (e. 7 tiiru ümber Kaaba, palverännaku osa) oli minu jaoks see, mis mind kõige rohkem liigutas. Raske oli pisaraid tagasi hoida ja see eriline tunne, mis minus tekkis, muutus veelgi imelisemaks, kui ma kujutasin ette, kuidas varased muslimid ja meie prohvet Muhammad (صلى الله عليه وسلم) isiklikult täpselt sealsamas ja ümber selle sama Kaaba kõndisid. Omra sooritamisest vähem tähtsamaks ei saa aga pidada ka Mekas veedetud ülejäänud aega, sest kui juba Prohveti mošees Mediinas tundub 1000 korda suurema väärtusega palve tohtu suur, siis Meka al-Harami mošees on see 100000 korda parem, kui tavalistes mošeedes. Et seda paremini mõista, tasub mõelda, et palve-

tades seal näiteks ühe *fažri* palve, on see väärtuselt võrdne ligi 274 aasta jooksul sooritatud tavaliste *fažri* palvetega.

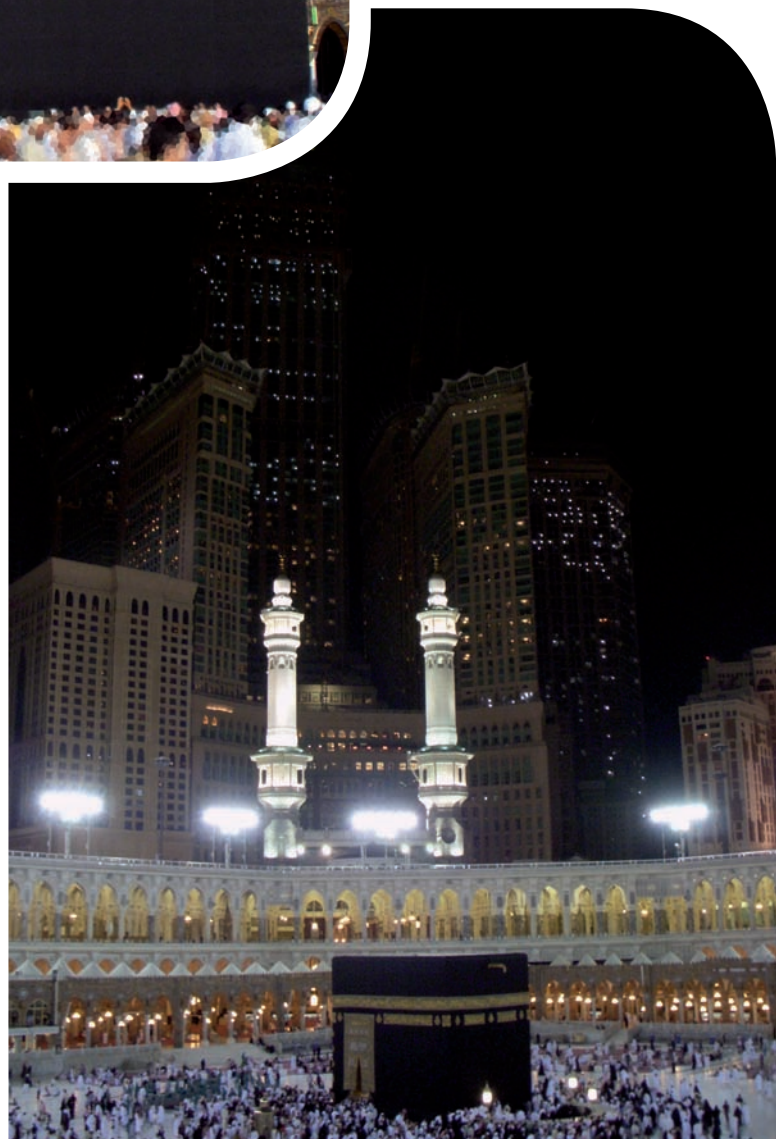
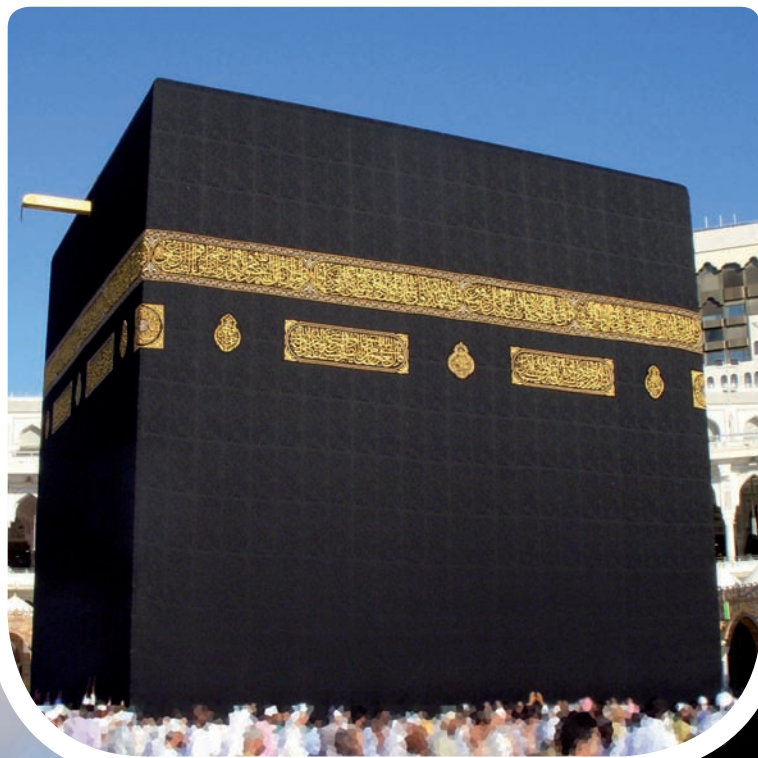
Palverännaku lõpus on selle sooritanuil kohustuslik lasta oma juukseid lõigata. Kuigi ka meestel on lubatud lõigata oma juukseid lühemaks ainult teatud pikkuse võrra, on siiski parem kõik maha võtta. Ka see oli omamoodi huvitav kogemus, vähemalt minu jaoks, kel tavaliselt eriti lühikesi juukseid ei ole, rääkimata täiesti kiilast peast. Ning vähe sellest, et see juhtus üks kord. Umbes paar nädalat hiljem, kui olin hakanud juba nautima, et osa juukseid on tagasi kasvanud, tekkis minul ja ühel minu sõbral tahtmine uuesti Mekas käia ja omra sooritada.

Esimest korda *ihraamis* olek oli samuti üsna omapärane. *Ihraam* tähendab palveränduri erilist seisundit, mis paiskab välja aga eelkõige meeste riietuses, milleks on praktiliselt kaks valget lina, üks katmaks ala- ja teine ülakeha. Lisaks kahele linalle kasutavad väga paljud ka spetsiaalset vööd raha, telefoni jms. hoidmiseks. Võib öelda, et vöö on lausa hädavajalik neile, kes palverännakut esimest korda sooritavad, aitamaks hoida alakeha ümber kantavat lina kindlalt paigas ja seega vältimaks ehk oma elu kõige piinlikumat hetke, mis leiaks aset siis, kui halvasti kantud *ihraami* alumine osa peaks keset rahvahulka lahti tulema ja maha kukkuma. Hiljem aga, kui esimene (loodetavasti edukas) kogemus on olemas, muutub *ihraami* kandmine lihtsamaks ja mugavamaks.

Kui rääkida natuke Mekas käimise praktilisest poolest, siis juba Mediinas elades on see üsna lihtne ja odav. Busisõit sinna ja tagasi maksab õpilasele 56 riaali, mis on

umbes 11 eurot ja kuna vahemaa kahe linna vahel on üle 400 km, siis võrreldes bussipiletite hindadega Eestis, on see päris odav. Öö viiekohalises toas maksis meile kokku 80 riaali (~16 €) ning kuigi tuba ei olnud eriliste mugavustega, oli see siiski piisavalt puhas ja hea, et seal mitu ööd veeta. Ning juhul kui ei tunne erilist vajadust nn. kor-

ralike söögikohtade järele, siis on seal tänavad täis mitmeid lihtsamaid kohti, kus saab kõhu odavalt täis. Kokkuvõttes on omra sooritamine siinsete õpilaste jaoks niivõrd lihtne ja mugav, et tunnen lausa kaasa neile, kellele see väljastpoolt tulles on tihtipeale üsnagi keeruline ettevõtmine.

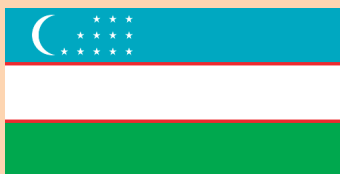

Reis ümber islamimaailma

USBEKISTAN

Tõlkinud ja koostanud: Iman

Üldpindala: 447 400 km²

Pealinn: Toshkent (Taškent)

Rahvaarv: 26 658 800 (1.01.2007)

Ametlik keel: usbeki keel

Etnilised rühmad: 85% uzbekid, 5,0% venelased, 4,5% tadžikid, 2,5% kasahhid, 2,0% karakalpakid, 1,0% kirgiisid, 1,1% tatarlased, 0,7% turkmeenid, 0,6%-korealased, 0,1% juudid, 0,05% karachaid, 2,1% muud rahvused

Iseseisvuspäev: 1. september 1991

Rahaühik: som (UZS)

Usbekistani Vabariik on merepiirita riik Kesk-Aasias, mille naaberrigid on Afganistan kagus, Kasahstan põhjas ja läänes, Kõrgõzstan ja Tadžikistan idas ning Türkmenistan lõunas. See on üks kahest riigist maailmas (teine on Liechtenstein), millel endal ega selle ühelgi naaberriigil ei ole merepiiri.

Esimesed Kesk-Aasia elanikud olid iraani keeli rääkivad rändrahvad. Nad asusid Usbekistani 1. aastatuhandel enne meie aega.

Kesk-Aasias oli hõimude rändamine selles mõttes ebasoodus, et suurepäraste elutingimustega oaside kõr-

val asusid ebasoodsate tingimustega kõrbed. Seetõttu tekkisid Usbekistanis kiiresti paiksed asulad Buhhaara ja Samarkand, millest said võimu- ja kultuurikeskused. Usbekistani läbis Siiditee. Tihe kauplemine pani aluse piirkonna majanduslikule õitsengule.

Aleksander Suur vallutas Sogdiana ja Baktria 327 eKr ning abiellus Baktria printsessi Roxanaga. Hiljem kuulus Usbekistan Partia ja Sassaniidide impeeriumi, olles selle üks jõukaimaid osi.

13. sajandil vallutas kogu Kesk-Aasia Tšingis-khaan. Vallutusega kaasnesid ülisuured julmused ja genotsiid. Selles piirkonnas eelnevalt elanud indoiraanlased hävitati pea-aegu täielikult. Nende asemel asusid piirkonda elama senised turgi ja mongoli päritolu rändrahvad, kes võtsid üle oma eelkäijate kultuuri ja jäid paikseteks.

1380. aastatel ühendas kogu piirkonna enda võimu alla Timur. Tema rajatud Timuriidide dünastia ajal oli Usbekistan viimast korda maailma kultuurikeskus, näiteks Timuri pojapoeg Ulugbek oli maailmakuulus astronoom. Timuriidid võtsid pärsia keele kõrval asjaajamises kasutusele ka turgi keeled.

1501 hakkasid piirkonda hõivama usbekid, kes seni olid rändhõimudena elanud Araali merest põhja pool.

19. sajandil hõivas Venemaa Kesk-Aasia. Pärast Oktoobri-revolutsiooni ei läinud Kesk-Aasia kohe kommunistidega kaasa, sest töölisklass oli seal väikesearvuline. Alles 1924 suudeti luua Usbeki NSV. 1925 võeti Usbeki NSV vastu Nõukogude Liitu. 31. augustil 1991 kuulutas Usbekistan end iseseisvaks.

Usbekistan oli endise Nõukogude Liidu üks vaeseimaid piirkondi. 60% rahvastikust elas maal.

Praegu on Usbekistan maailma teine puuvillaekspordija,

oluline kulla ja maagaasi tootja. Piirkondlikult on seal oluline keemiatööstus ja (põllumajandus)masinaehitus.

RELIGIOON USBEKISTANIS

Kunagi oli tänane Usbekistan suur kultuuri ja õppimise keskus. Eriti tuntud selle poolest on Bukhara, kus on aegade jooksul elanud mitmeid maailma maštaabis tuntud isikuid, nagu näiteks suur hadithikoguja, keda on tema kodulinna järgi hakanud nimetama just Al-Bukhariks (bukharalane) ja Ibn Sina (Avicenne).

Tänapäeval on enamik Usbekistani elanikkonnast (88%) Usbekistanis on moslemid; kristlased ja juudid (Bukharan juudid) on usuvähemuste hulgas. Moslemite usuelu koordineerib Usbekistani moslemite Vaimuliku Administratiooni mufti. Moslemivaimulikud spetsialiseeruvad ja täiendavad ennast Taškendi ja Bukhara vaimulikes koolides.

Kristlased on pealiselt venekeelt rääkivad õigeusklikud, katoliiklased, baptistid ja adventistid. Samuti on Jehoova tunnistajad proovinud oma usku Usbekistanis levitada.

Usbekistani arheoloogid on leidnud hulgalt tõestusi, et budism oli siin antiikajal väga levinud religioon.

Aastal 2010 oli registreeritud kokku 2225 usuorganisatsiooni:

- Islam - 2050
- Korea kristliku kirik - 52
- Vene Õigeusu Kirik - 37
- Baptistid - 23
- Nelipühilased („Full Gospel”) - 21
- Seitsmenda päeva adventistid - 10
- Judaism - 8
- Bahai - 6
- Roomakatoliku kirik - 5
- “New apostlid” - 4
- Luteri - 2
- Armeenia Apostlik Kirik - 2
- Jehoova tunnistajad - 1
- Krishnaiidid - 1
- Budism - 1
- Kirik “Issanda hää!” - 1
- Piibliselts - 1

Kõigepealt tuleks märkida, et umbes pool Usbekistan elanikkonnast elab Ferghanaas (rohkem kui 10 miljonit elanikku), kõige tihedama asustusega piirkon-

Mir-i Arab Madrasah

Po-i-Kalân mošee

Kalyani minaret

dades – Zarafshan ja Fergana orus – elab umbes 500-600 inimest 1 km². 60% elanikkonnast on nooremad kui 25, mis ei suurenda sotsiaalset ja usulist suhtlemisoskus inimeste puhul ja on oluline traditsiooniline ellujäämise eluviis ja ühiskondlik mõtlemine. Kõik need põhjused on toodud esiplaanile islami aktiviste, kellest enamik olid tulnud Fergana peredest. Nende esimene edu oli juhtkonna SADUM (Moslemite Vaimuliku Keskdirektoraadi) muutmine aastal 1989. Uueks muftiks valiti Andijani Sodyk Muhammad Muhammad Yusuf. Tema initsiatiivil võeti otsekohe kurss islami taaslustamisele. Selleks, nagu arvas Muhammad Sadiq, oli vaja täielikult taastada mošeede ja medresede arv. Oma eesmärgi nimel esitas Muhammad Sadiq enda kandidatuuri NSV Liidu Ülemnõukogude liikmetele ja võitsis suurema osa häältest. Lühikese aja jooksul suutis uus mufti osavalt ja aktiivselt 1989-1991 suurendada mošeede arvu 1,5 tuhandeni (sellest umbes 800 Ferghanas). Pärast Usbekistani saavutatud suveräänsust 1991. aastal on Muhammad Sadiq palju rääkinud järkjärgulise islami moraali ja eetika taas-tamisest. Samal ajal, olles teadlik radikaalsete esindajate

nõudmistest ja kartes radikaalsete rühmituste tekkimist, kutsus ta üles järgima traditsioonilist Hanafi koolkonda, mida järgis enamik elanikkonnast. Islami vaimse juhi kasvav populaarsus ei rahuldanud Usbekistani presidenti Kariimovit, mistõttu oli mufti sunnitud kodumaalt lahkuma, nagu ka paljud opositsiooni liidrid tol perioodil. Aastal 1993 lahkus Sheikh Muhammad Yusuf Muhammad Sadiq vastu oma tahtmist Usbekistanist. Vastavalt sõltumatu inimõiguste organisatsiooni andmetele oli mufti sunnitud seda tegema tugeva surve all. Tema vastu oli lavastatud provokatsioon, majja oli visatud lõhkeaine aga ime kombel jäi mufti siiski ellu.

Moslemite kogukondade tegevust reguleerib Kesk-Aasia Vaimulik administratsioon, mis asub Taškendis. Põhirõhk on suunatud tihedate moslemikogukondade vaheliste suhete hoidmisele, mošeede haldamisele, koolitusele ja islami populariseerimisele. Administratsioon tegeleb ja arendab norme, mis puudutavad kõige olulisemaid usuelu aspekte. Määrused on avaldatud ja kättesaadavad kõikides mošeedes. Bukharas tegutseb vaimulikke teenindav medrese Miri-Arab. Taškendis tegutseb Al-Bukhari nimeline islami instituut.

Samarkand Bibi Khanym mošee

Khonakhan mošee

LÄÄNE OMA MOSLEMID

PRANTSLANE, AMEERIKLANNA, SOOMLANE JA FILIPIINLANNA

Autor: Amina Bahrainist

Meist igalühel, kes oleme leidnud tee islamisse, on oma lugu.

Jagaksin siinkohal teiega mõnede Bahraini konvertide lugusid.

VEND AMIN

on prantslane, kes on elanud Bahrainis pea 12 aastat. Tema tee algas sellega, et juhtus nii palju „omapärast“ tema elus ja kõik see sai teerajaks talle islamisse.

Kunagi, veel Prantsusmaal elades, kohtus ta Tuneesia päritolu neiuga, kes rääkis mingist Jumalast, mingist usust. Amin oli sel ajal täiesti usuvõõras ehk ta ei olnud religioosne. Kõik see, mida too Tuneesia neiu talle rääkis, oli midagi hoopis uut, erinevat.

Ta lendas Dubaisse puhkusele ja lend kulges Bahrainis vahemaandumisega. Dubaisse jõudes olid tal viisaprobleemid (viisa polnud valmis) ja ta saadeti tagasi eelmisesse kohta ehk Bahraini. Ta pidi Bahraini jääma ca 3-4 päevaks seoses selle probleemse olukorraga.

Bahrainist ei teadnud ta sel ajal midagi, sest Dubai oli ju kõigile tuntud koht. Kuna tal oli 3-4 päeva aega, tutvus ta lähemalt Bahraini ja kohalike inimestega, kes olid väga külalishahked ja jälle uuesti räägiti talle Jumalast ja islamist.

See kõik pani teda väga sügavalt mõtlema, rohkem lugema ja eneselegi märkamata leidis ta ennast islamis. Ta elab siiani Bahrainis, *subhaanAllah!*

ÕDE AYAH

on ameeriklanna, kes abiellus noorelt ja oli 17 aastat Ameerikas abielus. Probleemid tekkisid ja aina suurenesid.

Kui toimusid 11. septembri sündmused Ameerikas, hakkas ta kuulma rohkem ja rohkem sõnu nagu islam ja muslim. Ta hakkas otsima infot, mis andis talle selgituse nende mõistete kohta. Mida rohkem ta luges, seda rohkem ta tundis huvi.

Läbi interneti leidis ta Bahrainist vestluskaaslase, kes talle rohkem ja rohkem selgitas, mis on islam ja kes on moslemid. Sõprus süvenes ja selle tulemusena lahutas

Ayah oma 17 aasta kestnud abielust ja tuli Bahraini, kus kohtus oma „vestluskaaslasega“.

See Bahraini reis oli talle esimene reis mujale maailma, sest ta oli pärit maakohast ja polnud üldse reisinud. Ta kirjeldab siiani oma esimest muljet Bahraini lennujaamas, kui ta saabus ja nägi esimest korda *abaajades* ja *nikaabides* naised ning pikkades valgetes *taubides* mehi. Tal oli alguses tunne, et kuhu ma olen sattunud! Ja ta tundis hirmu ja oli valmis koheselt tagasi minema.

Aga Jumalal olid teised plaanid ja kohtumine „vestluskaaslasega“ arenes edasi abieluni ja nüüd on Ayah olnud abielus juba üle aasta.

Veel mõni sõna muutustest, mis toimusid temaga esimesel nädalal siin olles. Ta saabus lennujaama nagu ikka tüdruk Ameerikast, T-särgis ja teksades, kuid ta riietustiil muutus järgmiselt:

2. päev – lühikeste käistega T-särk vahetus pika käistega pluusi vastu,
3. päev - teksad vahetusid pika seeliku vastu,
4. päev – ilmus peakate,
5. päev – täielik *abaaja*,
6. päev – *nikaab*,
7. päev – kindad ... ehk kogu keha kaetud välja-arvatud silmad.

SubhaanAllah!

VEND UTHMAN

on 30-aastane soomlane, kelle elu muutus radikaalselt 3 aastat tagasi. *SubhaanAllah!*

Ta oli täiesti hukatuse äärel. Tema päevad algasid narkootikumi süstimisega ja jätkusid kohalikus baaris, kus ta end vaevalt koju vedada suutis. Tihtipeale ärkas ta üles kuskil kraavis, sest ei olnud koju jõudnud. Lisaks muule kuulus tema harrastuste hulka ka seinte ja majade grafitiga sodimine ja politseile oli ta hästi tuntud ja ja oma tegude poolest jaoskonnas tuntud.

Ühel kevadisel hommikul kuskilt kraavist väga halvas olukorras ärgates, pöördus ta Jumala poole ja ütles: „Kui Sa, Jumal, tõesti olemas oled, palun aita mind õigele teele! Ma ei jaks enam seda elu edasi elada. Minu elul ei ole

mingit mõtet! Ma ei suuda!”

Istudes Itäkeskuse lähedal pargipingil tahtis ta süstida oma päevase annuse narkootikumide, kuid käed nagu ei kuuletunud ja ta ei leidnud oma veeni üles. Nii alustas ta üle pika aja esimest korda oma päeva ilma selle mürgita. *Alhamdulillah!*

Seejärel jalutasid sealt mööda kaks valgetes *taubides* somaallast. Nähes seda õnnetuskuju seal üksi istumas, tulid nad tema juurde ja küsisid, et kas tal on abi vaja. Ja nii nad vestlesid seal veidi ja jutt arenes edasi sellest, kuhu need kaks somaallast olid minemas. Nad rääkisid, et on minemas mošeesse ja nii tuli jutuks islam. Nad vestlesid sellest pikalt ja laialt.

Selle kõige tulemusena otsustas see hukatuse äärel olev inimhing minna koos nendega, et saada rohkem informatsiooni selle usu kohta ja ta ütles juba järgmisel päeval oma *šahaada*, selles samas mošees ja tema elu muutus radikaalselt. *Alhamdulillah!*

Nüüd on vend Uthman õnnelik pereisa ja tal on suur aed, kus ta armastab kasvatada erinevaid taimi ja lilli. Ta te-

geleb ise sellega, et suunab hukatuse tel olevaid õigele teele, *subhaanAllah!*

ÕDE ESERALDA

on filipiinlanna, kes sündis rangesse katooliklaste peresse. Kui ta suureks kasvas, hakkas ta tundma, et see ei ole tema jaoks õige usk, ta ei tundnud lähedust sellele. Ta hakkas otsima ja leidis kõigepealt baptismi. Aga rida probleeme ja raskuseid elus ja ikkagi tühi tunne südames tõi teda lähemale ja lähemale islamiusule.

Ootamatult sai ta tööpakkumise Bahraini ja see sai tema saatuslikuks hetkeks.

Saabudes Bahraini, hakkas ta kohe tundma erilist lähedust moslemitest õdedega ja nende kaudu leidis ta ka Discover Islam organisatsiooni, kus ta hakkas rohkem islami kohta õppima.

Ja nii ei läinudki palju aega, kui ta ütles *šahaada* ja peale seda muutus tema elus kõik: esiteks leidis ta hingerahu ja tema elu sai uue pöörde, mis on toonud talle eriliselt palju rõõmu, *subhaanAllah!*

Naised islamis

Tõlkinud: Sirli J.-Nofal

Allikas: Dr. Sherif Abdel Azeem, „Naised islamis“ („Women in Islam“)

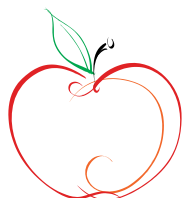
EVA EKSIMUS

Kõik kolm religiooni – judaism, kristlus ja islam – nõustuvad peamises: Jumal, meie universumi Looja, on loonud nii mehed kui naised. Eriarvamused kujunevad aga otsekohe peale esimese mehe (Aadama) ja esimese naise (Eva) loomist. Judeo-kristliku arusaama kohaselt – millest võime lugeda 1. Moosese raamatust 2:4-3:24 – keelas Jumal neil mõlemil süüa vilju ühelt keelatud puult. Madu meelitas aga Evat vilja sööma ja Eva omakorda meelitas Aadamat sama viga tegema. Kui Jumal Aadamat tema teo eest noomis, lükkas Adam kogu süü Eva peale: „Naine, kelle sa mulle kaasaks andsid, tema andis mulle puust ja ma söin!“ (1.Mo.3:12). Jumal ütles seepeale Evale: „Sinule ma saadan väga palju valu, kui sa käima peal oled: sa pead valuga lapsi ilmale tooma! Sa himustad küll oma meest, aga tema valitseb su üle!“ (1.Mo.3:16). Aadamale ütles ta: „Et sa kuulsid oma naise sõna ja söid puust, millest mina sind keelasin, üteldes, et sa ei tohi sellest süüa, siis olgu maapind neetud sinu üleastumise pärast! Vaevaga pead sa sellest sööma kogu eluaja! Ta peab sulle kasvatama kibuvitsu ja ohakaid, ja põllutaimed olgu sulle toiduks! Oma pale higis pead sa leiba sööma, kuni sa jälle mullaks saad, sest sellest sa oled võetud! Tõesti, sa oled põrm ja pead jälle põrmuks saama!“ (1.Mo.3:17).

Islami kontseptsiooni esimese inimese loomisest võib leida mitmest kohast Koraanis, näiteks: „Ja „Oo Aadam,

ela sina ja su kaasa Paradiisis ja sööge kust iganes soovite, kuid ärge lähenege sellele puule, või teist saavad kurja tegijad. Kuid saatan sosistas neile, et muuta neile nähtavaks see, mis neile varjatud oli nende intiimpiirkonnast. Ta ütles: „Teie Isand ei keelanud teile seda puud muul põhjusel, kui vaid et teist ei saaks inglid või surematud.“ Ja ta vandus neile: „Tõesti, ma olen teie siiraste nõuandjate seast.“ Nii ta kukutas nad, läbi pettuse. Ja kui nad maitseid puust, muutusid nende intiimpiirkonnad neile nähtavaks ja nad hakkasid endile paradiisilehti kinnitama. Ja nende Isand kutsus neid: „Kas ma ei keelanud teile selle puu ega öelnud, et saatan on teile selge vaenlane?“ Nad ütlesid: „Oo Isand, me oleme endi vastu eksinud ja kui Sa ei andesta ega halasta meile, oleme kindlasti kaotajate hulgas.““ (Koraan 7:19-23)

Kahe erineva loomise versiooni hoolikal analüüsimisel võime leida mitmeid erinevusi. Erinevalt Piiblist süüdistab Koraan võrdselt nii Aadamat kui Evat. Mitte kusagil Koraanis ei ole väiksematki vihjet, nagu oleks Eva Aadamat keelatud puust sööma meelitanud või et Eva söi enne Aadamat. Koraani Eva ei ole ei meelitaja, võrgutaja ega petja. Veelgi enam, Evat ei peeta sünnitusvalude eest vastutavaks. Jumal ei karista Koraani kohaselt kedagi kellegi teise pattude eest. Adam ja Eva mõlemad patustasid, palusid Jumalalt andestust ja Jumal andestas neile.

LASTEKASVATUSEST ISLAMIS

Autor: Aisha Megri-Cherraben
Tõlkinud: Khadija

DISTIPLIIN KASVATUSES

Islamis on distsipliin kasvatuses õigustatud ning omab selles olulist rolli.

Tegelikult on inimene elusolen, kes loodi oma tegude eest vastutama, et enda ümbritsevat Jumala seaduse järgi kohelda. Aastate jooksul kasvatavad ning juhendavad teda tema vanemad, kes õpetavad teda alluma käitumisreeglitele, olles oma õpetustes õrnad ning kannatlikud, kuid siiski ka ranged, kuna mängus pole ainult hea käitumise omandamine, valmistamiseks last ette sotsiaalseks keskkonnaks, vaid ka tema ettemalmistamine eluks peale maist elu, mis sõltub omakorda maisest elust. Jumal ütleb Koraanis: „**Oo teie, kes te usute, hoidke endid ja oma perekondi tule eest, mille kütteks on inimesed ja kivid; mille üle on inglid, karmid ja tõsised. Nad kuuletuvad Jumalale Tema käskudes ja teevad, mida neid kästakse.**“ (66:6)

„**Oo teie, kes te usute, kardke Jumalat! Ja iga hing vaadaku, mis ta on homseks ette teinud ja kartku Jumalat. Tõesti, Jumal teab, mida te teete.**“ (59:18)

Sellest võime kindlalt ära tunda, et islamis kaasneb kasvatusena ka distsipliin. Esimajärjekorras proovime lapses äratada vastutustunnet, alguses enese ees, siis teiste ja Jumala ees. Seejärel laskume sügavamale islami fundamentaalsesse distsipliini põhimõtetesse.

1. Lapse progressiivne vastutustunne või tema eluks ja surmaks ettevalmistamine.

Last ei saa panne vastutama oma tegude eest enne, kuni ta pole jõudnud teismeikka. Selle tõestuseks on, et Prohvet Muhammed (صلى الله عليه و سلم) ütles:

„Inimesed, kes oma tegude eest ei vastuta, on kolmes kategoorias: magav inimene, kuniks ta ärkab; hull kuniks saab mõistuse; laps, kuniks saanud teismeliseks.“

Seda käsku ei ole võimalik järgida üleöö; laps õpib prog-

ressiivselt vastutama, kas siis regulaarsete keeldudega, tigusliku loaga ja seda teda kasvatavate või tema eest vastutavate isikukute poolt. Väikesel moslemil on vaja õrna juhatust, kuidas õigesti käituda teiste ning ka Jumalaga.

Näitek näeb Koraan ette igaühele käitumis- ja viisakusreegleid; see lubab teatud tolerantsi, ent ei vabasta samal ajal reeglitest.

Anas Ibn Malik edastas: „Olin Prohveti (صلى الله عليه و سلم) teenistuses ja mul oli harjumus siseneda luba küsimata. Ühel päeval kui sisenesin, ütles ta mulle: „*Jää sinna, kus oled, mu laps, kuna sinu äraoleku ajal on saabunud uus käsk: sa ei tohi enam luba küsimata siseneda!*“¹

Antud käsk on kirjas suuras Valgus aaja 58-59: **“Oo teie, kes te usute, need, keda teie paremad käed omavad ja need, kes pole veel jõudnud puberteediikka, küsi- gu teilt (sisenemiseks) luba kolmel ajal: (1) enne koidikupalvet ja (2) kui ta heidate oma rõivad (puhkamiseks) kõrvale keskpäeval ja (3) peale ööpalvet. (Need on) teie kolm privaataega. Ei teil ega neil pole aga süüd väljaspool neid (aegu), kuna nad ringlevad pidevalt teie hulgas - mõned teist teiste hulgas. Nii teeb Jumal selgeks värsid ja Jumal on Teadja ja Tark. Ja kui lapsed teie hulgast jõuavad puberteediikka, siis küsi- gu nad (alati) luba, nagu tegid ka nood enne neid. Nii teeb Jumal teile selgeks Oma värsid ja Jumal on Teadja ja Tark.”** (24:58-59)

Hassan Amdouni seletab selle värsi tähendust ja rõhub hadithile:

„Küsida luba, tähendab koputada uksele või hüüda ja oodata vastust. On lubatud koputada või hüüda 3 korda, peale mida, kui vastust ei järgne, on mõistlikum lahkuda (...)“²

See viisakuspõhimõte on kehtiv kõigile, kaasaarvatud

¹ Al-Bukhari ; Amdouni, „La famille musulmane“, lk 180.

² Amdouni, „La famille musulmane“ lk 180.

lastele alates seitsmenda eluaastast. Nooremate laste jaoks seletab Amdouni: „Nad pole selle hea reegli kasulikkusest teadlikud, kuna nii noored pole võimelised aru saama ega otsustama, kas tegemist on õige või kohatu hetkega.”³

Usulise praktika koha pealt õpib laps samuti progressiivselt seaduseid austama ja järgima. Nägime, et seadus kehtib vaid küpsetele isikutele ning võime arvata, et lapsed on hoopis kõrvale jäetud ning pole kohustatud reegleid järgima. Sellest pole midagi, kuna paljudes prohvetlikes tekstides õhutatakse vanemaid üles oma lastega juba varakult harjutama; ühelt poolt, et neid mitte reeglitega vastandada, kui nad on vastavasse ikka jõudnud ja teisalt, et nad tunneksid progressiivselt näiteks paastu puhul kannatlikkuse või nälja tunnet ja saaksid selle mõttest aru. Siinkohal väärivad mainimist kaks hadithi:

Amr Ibn Shuayb edastas oma isalt, kes edastas oma isalt, et Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles:

„Käskige omi lapsi palvetada, kui nad saavad seitsme aastaseks ja sundige neid selleks, kui nad on saanud kümne aastaseks. Eraldage nad ka voodites!”⁴

Tegelikult on see käsk vaid nendele lastele, kes vastu hakkavad ja ei järgi usulisi kohustusi. Draz seletab, et „lapsi usu praktiseerimisse kutsumiseks ei eelda islam laste füüsilist kuritarvitamist. Seitsmeaastasi peab palveks igati motiveerima ja julgustama, ilma selleks jõudu kasu-

3 Amdouni „La famille musulmane” lk 180.

4 Amdouni, „La famille musulmane”, lk 171.

tamata. Kümneaastaseks saamisel, kui laps ei kuuletu, peab neid distsipliiniga korrigeerima.”⁵

Teine hadith vihjab paastule:

Al-Rubayyi’, Mu’awwid’l tütar edastas, et Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) saatis ühel ’ašura hommikul sõnumi erinevatesse Ansari ⁶ küladesse, öeldes et see, kes ärkas ja söi, jätkaku oma päeva nii, aga see, kes alustas oma päeva paastumisega, jätkaku paastumist. Ta lisas: „Seejärel sai meile harjumuseks sel päeval paastuda ja oma lastel paastuda lasta. Me tegime neile linasest mänguasju. Kui mõni neist tühja kõhu pärast nuttis, andsime talle mänguasja kuniks oli söömise aeg.”

Amdouni kommenteeris seda niimodi: „Et aidata lastel näljaga võidelda, kasutasid naised erilist kasvatuseetodit: nad mitte ei karjunud nende peale, vaid suunasid nende tähelepanu mujale, pisimatki nuttu summutamata. Järele andmine oleks moraalse ja religioosse hariduse kasutuse tunnistamine, samas kui vihastamine oleks lapsest mitte-hoolimine, mis võib viia selleni, et laps hakkab end põlastama, misjärel pöördub oma vanemate vastu. Seevastu andes lapsele mänguasja, kasutame ära lapse vanust, et tasapisi talle kannatuse ja kannatlikkuse väärtusi õpetada.»⁶

5 Draz (Muhammad Abd-Allah), „La morale du Coran”, lk 132.

6 Ansarid olid Mediina elanikud. Nad võtsid vastu Mekast saabunud moslemeid, nende hulgas Muhammedi (صلى الله عليه وسلم) ja ta kaaslased.

LISATEAVET LAPSEST

LASTEAEDA RÕOMUGA

Allikas: Tea ja Toimeta nr 38, „Lasteaeda rõõmuga“ – KOHANEMINE

Muutused, mis on seotud lapse lasteaeda tulekuga, puudutavad nii perekonda kui ka lasteaia personali. See sündmus on kogu perele uus. Lasteaia personal kohtub jälle kord uute laste ja nende perekonnaliikmetega.

Uus olukord toob mõlemale poolele kaasa erinevaid tundeid: rõõmu, lootust heale omavahelisele koostööle, kuid ka muret ja teadmatust. Küsimusi, mis vastust ootavad, kuidas lapsele lasteaias meeldib, kas tegime ikka õige otsuse, millised on õpetajad, kas neil jätkub piisavalt tähelepanu ja hellust lapse jaoks, kuidas me uue olukorraga toime tuleme jne.

Lapse arengu seisukohalt on kõige tähtsam lapse lähiümbrus, kus ta kõige suurema osa päevast veedab ehk siis kodu ja lasteaed. Hea lasteaed ei saa kuidagi olla lapse arengu pidurdajaks, vaid toetab igati perekonna püüdlusi lapse kasvamisel. Milliseks kujuneb lapse argipäev? Selle eest vastutame koos nii vanemad kui ka lasteaiaõpetajad.

Väikesel lapsel ei ole võimalust valida ega otsustada, millal ta tuleb lasteaeda minna ning samuti ei tea ka ju, mis teda uues keskkonnas ees ootab ning laps on selles muutuste osas sõltuv lapsevanemast ning teistest täiskasvanutest.

Lasteaeda tulekuga st kohanemise perioodil toimub lapses teatud stereotüüpide murrang: tuttavast keskkonnast satub laps harjumatusse uude keskkonda, kus tema jaoks on palju tundmatut: kindel päevakava, lapsevanemate puudumine, teistmoodi suhtlemine – kõik need muudatused võivad lapse viia pingeseisundisse, mille tulemusena muutub laps isetuks, ilmnevad hirmud, laps keeldub mängimast teiste lastega.

Et kohanemine toimuks lapse jaoks sujuvate etappidena,

peavad nii laps kui ka täiskasvanu lasteaias käimisega alustamiseks valmis olema. Lapsevanema ülesanne on laps lasteaiaks ette valmistada ning lasteaia ülesanne on igati toetada perekonda ja olla valmis pere tulekuks lasteaeda.

Lapse ettevalmistus lasteaeda tulekuks on väga oluline, on ju selge et alla 2-aastasel lapsel on lapsevanematest ja kodusest keskkonnast lahkumine raskem kui 3-aastasel lapsel.

3-aastased lapsed kohanevad kergemini, sest nad on uudishimulikud, nende kõne areng on kiire, suhtlemiskogemus eakaaslaste ja teiste lastega suurem. Lapse jaoks on kohanemisprotsessis olulised nii bioloogilised (raseduse kulgu, sünnitus) kui sotsiaalsed (kodune olukord, usalduslikud suhted, tingimused kasvamiseks, koraharjumused, päevarütm) tingimused.

Teadlased väidavad, et laps võtab uue täiskasvanu omaks läbi ema prisma, sama kehtib kohanemisperioodil ka suhte puhul õpetajasse.

Lapse nutuhood kohanemisel

Kohanemisperioodil võib ikka lasteaias laste nuttu kosta, see on mõistetav ning samas tekitab see täiskasvanutes küsimusi – miks laps nutab? Mis toimub lapse organismis nutu ajal? Mida peaksid tegema õpetajad ja lapsevanemad, et aidata lapsel nutuga hakkama saada?

Nutu põhjustest arusaamine aitab mõista lapse vajadusi ja emotsioone. Lapsed kasutavad pisaraid ja jonnimist selleks, et üle saada traumadest ja vabaneda pingetest. Lapse pinged kohanemise perioodil seonduvad uue elukorraldusega. Et uues olukorras paremini toime tulla, on lapsel vaja uusi oskusi ja teadmisi. Tal on veel raske mõista, miks ta peab mänguasju jagama, tegevusi kordamööda sooritama, ootama, magama võõras voodis jne.

Kui laps läheb lasteaeda vastumeelselt, on oluline talle selgitada põhjust, miks on vaja lasteada minna, ja ära

kuulata tema vastuväited. Oluline on nutvale lapsele vastata, mitte teda ignoreerida või karistada.

Tähtis on kuulata last, aktsepteerida tema nuttu ja teha endast kõik olenev, et kõrvaldada probleemi allikas.

Lapsed tahavad, et keegi oleks nende juures, kuulaks ja mõistaks nende tundeid. On selge, et lapsele tuleb anda võimalus näidata oma valulikke tundeid, ilma et neid tõrjutaks, ning laps vajab kinnitust, et teda mõistetakse ja temast hoolitakse.

Lubamatuks peetakse lapse vajaduste eitamist väites, et lapsel on vaja nutta, küll see läheb üle.

Kui laps jääb lasteaeda, võib ta nutta ju mitmel erineval põhjusel:

Emma/isa lahusolekust tekitatud valust, haigusest tingituna lasteaiaist mitmeid päevi eemal olles, rühmas on palju lapsi, võõrad inimesed lasteaias, uued mänguasjad, peod/ üritused.

Soovitused – kuidas saavad lapsevanemad last aidata?

Olge veedunud ja endas kindlad, et lasteaed on teie jaoks antud momendil parim paik. Laps tunnetab seda väga hästi, kui te selles kahtlete, ta kasutab selle kohe ära ja muudab lahkumise mõlemale raskeks.

Rääkige lapsele, mis koht see lasteaed on, miks lapsed seal käivad, miks teie tahate, et tema seal käima hakkaks. Rääkige lähedastele tuttavatele lapse juuresolekul, kui tore see on, et meie laps hakkab käima lasteaias.

Last hirmutab teadmatus – ärge jätke last teadmatusel! Rääkige lapsele tema päevast lasteaias, mida ta seal tegema hakkab, nt jalutuskäigust, riietumisest, kes abistavad, mida ta teeb siis, kui lõunaunest ärkab jm. Mida

täpsem on teie jutustus, mida sagedamini seda kordate, seda kindlamalt laps end tunneb, kui laps näeb, et tegevused lasteaias toimuvadki nii nagu kodus oli räägitud, tunneb ta ennast kindlamalt.

Rääkige lapsega ka võimalikest raskustest, nt kelle poole pöörduda, kui on mure. Selgitage ka lapsele, et võib-olla ei saa kõike, mida ta soovib, esimesel võimalusel täita; rühmas on palju lapsi ja vahel tuleb tal olla kannatlik ja oodata oma järjekorda.

Laps kohaneb seda kiiremini, mida suurema arvu lastega ja täiskasvanutega on tal võimalik olnud igapäevaselt suhelda.

Olge mõistvad ja kannatlikud teiste suhtes, täiuslikke inimesi ei ole olemas!

Lapse juuresolekul vältige kriitilisi märkusi lasteaia või õpetajate suhtes, **mitte kunagi ärge hirmutage last lasteaiaa!**

Kohanemisperioodil toetage last emotsionaalselt, nüüd olete lapsega koos märksa vähem, seda rohkem püüdke koos olles suhelda, küsida, kuulata, kallistada, lasta lapsel teie lähedal olla.

Mõelge koos lapsega kodus läbi lihtne lahkumise viis, leppige selles eelnevalt kokku.

Kui lapsest lahkumine osutub raskeks, on heaks soovituks ilmutada enesekindlust, olla optimistlik.

Kui hommikul lapsest lahkumine toimub ikkagi raskustega, siis mõned soovitused:

Õelge lapsele kindalt heatahtliku tooniga, et teil on aega minna;

kallistage last oma tavalisel moel ja minge kohe ära; ilmutage enesekindlust ka last õpetajale üle andes, öeldes näiteks, et teil tuleb kindlasti tore päev;

õelge lapsele, millal te talle järele tulete, kuid olge täpne ja pidage oma lubadustest kinni;

lahkuge kohe, kui olete hüvasti jätnud.

ELU EESMÄRK - PARADIIS

Tõlkinud ja koostanud: Amina Iirimaalt

SAATUSEST – AL-QADAA WAL QADR

Allikad: Dr. Saleh As-Saleh, „Allah’s General Pre-Decrees and Their Particular Executions“; Dr. Saleh as-Saleh, „The Salaf’s Guide to the understanding of al-Qadaa’ wal Qadar (Fate in Islam)“;

Shaikh Hafiz bin Ahmed Al Hakami, „The Sunnah’s out Spread Flags of the Belief of the Safe Supported Group“, lk 196-198, 200-202; Shaikh Muhammad ibn Saalih al-Uthaymeen, „Explanation of the three fundamental principles of Islaam“, lk 184-189.

Al-qadr on jumalik ettemääratus ehk saatus. Enamik moslemeid usuvad seda ent vähesed mõistavad seda. Sellesse uskumine on islamis kohustuslik ja see on usu üheks põhiliseks sambaks. See on „Allahi võime“ kus Ta teadis, kirjutas, tahtis ja lõi kõik asjad sobivas osakaalus ja täpses moods. Allah teadis kõikide asjade mõõtmeid ja koguseid ning nende juhtumiste aegu enne nende olemasollu toomist. Ta kirjutas need Määruste Raamatusse (*Al-Lauh ul-Mahfuudi*).

Al-qadaa on kõikide asjade täiuslikult täpne täitmine ja teostus, mis on saatuse poolt määratud juhtuma kooskõlas Allaahi varasema Teadmise, Kirjutamise ja Tahtega. *Qadaa* ja *qadr* on sünonüümid, kui need on eraldi mainitud. Vastandjuhul tähendab *qadaa* sündmuste ettemääratust ning kui eelnevalt määratud asi leiab aset - seda nimetatakse *qadriks*.

„**Tõesti, Me löime kõik asjad saatusesega.**“ (54:49) Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) lausus: „Mitte ainuski Allahi teener ei ole ennem (tõeline) usklik kuni ta usub saatusesse, nii selle heasse kui halba ...“ (At-Tirmidhi)

Qadr hõlmab endas nelja asja:

Allahi teadmine, Allahi kirjutamine, Allahi tahe ja Allahi looming.

1. AL-’ILM (Allahi Tarkus / Teadmine):

Allahi teadmine hõlmab kõike. Ta on üles täheldanud toimunust, mis saab teoks ja viimseni ka selle, mida ei juhtu: kõik taoline, nagu eluiga, ütlemised, liikumised, tegemised, saladused, kuulekad ja mitte-kuulelikad teod jne. Allah teab kõike Oma loomingust, isegi enne nende loomist. Ainult Allah valib kellele ta näitab veatut teerada, mille valik on seoses Tema Teadmisega. Ja Ta on teadlik Tema valiku tulemustest.

„**Tõesti, Allah on kõigist asjust Teadja.**“ (8:75)

Kui Prohvet Muhammad (صلى الله عليه وسلم) rääkis, et Allahile on teada, kelle koht saab olema Paradiisis ja kelle oma Põrgus, siis Prohvetilt (صلى الله عليه وسلم) küsiti, kas me ei peaks siis mitte jääma sõltuma saatuses (miks me siis peaksime tegema häid tegusid, kui Allahile on juba teada, kelle koht saab olema Paradiisis ja kelle oma Põrgus)? Prohvet (صلى الله عليه وسلم) vastas seepeale: „*Tegutsege! Igähele on oma tee tehtud sujuvaks.*“ [Muslim 4/1393/6398]

Allah ütleb meile: „**Ja kes tahab, leiab tee oma Isanda juurde.**“ (78:39)

2. AL-KITABA (Allahi kirjutamine):

Allah kirjutas Oma loominguga koht kõik otsast otsani üles, nende elatised, sätted, vanused, teod jt. Ta pani kirja, mida Ta ütleb ja teeb ning mis saavad olema vastavalt Tema tegemistele ja ütlemistele. Ta kirjutas ka sellest, mis on Tema nimedest ja tunnustest endaga kaasa toonud. Kõik need on kirjutatud *Ummul-Kitaabi* (kõikide raamatute Ema) ehk Määruste Raamatusse (*Al-Lauh ul-Mahfuudi*).

„**Taevas ja maal ei ole midagi peidetud ...**“ (27:75)

3. AL-MAŠII’A (Allahi tahe):

Allah soovis kõike, mis juhtub selles universumis. Tema

tahe ja ettemääratuse võimsus hõlmab kõike. Ükskõik mida Ta tahab, see läheb ka täide ja mida iganes Ta ei soovi, see ei toimu.

„Kui Allah oleks seda soovinud, oleks Ta teinud teist ühe rahva, aga Ta paneb teid teile antus nõnda proovile.“ (5:48)

Allahi tahe (*al-mašii'a*) võib olla *kawniyya* ehk universaalne või *šar'iyya* ehk juriidiline või kohtulik. *Al-mašii'a al-kawniyya* tähendab, et midaiganes Allah on lubanud olemas olla (uskmatuse, uskumine, kuulekus, sõnakuulmatus jne) on vastavalt Tema tahtele, kas Talle see meeldib või mitte. See on samuti kutsutud *al-irada al-kawniyyaks*. Seepärast Allah võib määrata midagi, mis on Tema tarkusest tingituna hädavajalikuks tehtud, lasta mööduda asjadel, mida Ta ei armasta ega millega ole rahul.

„Ja Talle ei ole oma teenrite sõnakuulmatus meelepärane.“ (39:7)

Allahile, meie Loojale, ei ole meele järele uskmatuse ent see on Tema tahtest täiesti olemas, mis on käib kokku Tema tarkusega. Mis Talle meeldib või mitte, on Tema Tahtest isesugune

Teiselt poolt, kohtulik tahe kuulub Allahi seadsuandlusesse. Seega, see on seotud sellega, mida Allah armastab ja mis on Talle meeltemööda, kas see siis juhtub või mitte. See on teada *al-irada aš-šar'iyya* nimetuse all.

Allah armastab inglite, prohvetite ja usklikte sõnakuulelike tegusid, kui need aset leiavad, ja laseb neil Tema üldisest tahtest tingituna täituda.

Umar ibn al-Khattab (رضي الله عنه) süüdistati, sest ta otustas äkilise katkupuhanu tõttu Šaami (Suur-Süüria) mitte siseneda. Talle öeldi: „Kas sa põgened selle eest, mida Allah on määranud?“ Umar (رضي الله عنه) vastas: „Jah! Me põgeneme selle saatuse (katkupuhanu) eest teise saatusesse, mille Allah on meile määranud.“

Kui keegi on näljas, janus või külmas, mis on kõik Allahi ettemääratud, siis tuleks süüa, juua ja panna end riidesse. Seega oma parimate võimaluste kohaselt tõkestame saatust teise saatuse vastu. Näiteks kustutame tule vee või mullaga. Nõnda peatame Allahi saatuse (tuli) teise ettemääratusega (vesi). Samalaadselt käitume haigusega, lõpetame selle meditsiiniga teise saatuse vastu.

Tõeline usklik ei vaidle vastu ja allub Allahi käskudele sest Talle meeldivad need, kes teevad head, käituvad õiglaselt ja käivad Tema tee järgi.

„Ütle (Oo Muhammad (صلى الله عليه وسلم)) Kui sa (tõesti) armastad Allahit, järgi mind ja Allah armastab siis sind ja andestab su patud ...“ (3:31)

4. AL-KHALAQ (looming)

Allah on kõige ainus Looja, sealhulgas ka inimese toimingu. Allah on loonud kõik – aatomist suurima osakeseni,

staatilisest liikuvani. Kõik, mis sünnib Maal, on Allahi loodud (sealhulgas ka kurjus).

„Allah on kõige Looja ...“ (39:62)

„... ning siis näitas, mis on talle vale ja mis õige. Tõesti, edu saavutab see, kes end puhastab ...“ (91:7-8)

KAS ALLAHI SULASEL ON OMA TAHE, VÕIME, VALIKUD JA TEOD?

Inimese võime liikuda (ka seismine, istumine jt) ja uskumine on temale külge poogitud. Kuid need teod ja liikumised on esmalt Allahi loodud.

„Aga te ei saa tahta, ilma et Allah tahaks. Tõesti, Allah on Teadja ja Tark.“ (76:30)

Vaid nõnda on võimalik Allahi tegudest aru saada. Kuid paljud islami sektid on sellest rängalt kõrvale kaldunud. Mõned väitsid, et inimene ei oma tahet ega reaalseid tegusid, vaid on nagu sulg tuulekeerises. See rühm on tuntud *al-džabriyya* (tuletatud sõnast „džabr“, tähendab „sundust“) nime all. Teised väitsid vastupidiselt, et mees loob ise oma tegusid ja seda täielikult oma võimest ja tahtest. Niisiis nad „teevad“ endist loojad Allahi kõrvale! Seda gruppi nimetatakse *al-qadariyyaks*. Prohvet (صلى الله عليه وسلم) kutsus neid „Selle *umma* (vendlus, rahvus) maagilisteks“ sest nad väidavad, et Saatan „loob“ paha ja kahjulikku, mis muudab Saatanateiseks „loojaks“!

Inimesel on võime sooritada tegusid. Nad teevad mida nad soovivad. Neil on oma tahe ja nende teod on neile omistatud, mille eest nad on vastutavad. Ja nende eest saavad nad autasustatud või karistatud. Allah ei ole ühelegi hingele pannud üleliigset koormat, mida nad ei suuda kanda. Igaüks suudab vaid seda, mida Allah on talle võimaldanud. Nad ei saa tahta enne, kui Allah on seda teinud ja nad ei suuda teha ennem ühtegi liigutust, kuni Allah on neist nende tegude kandjad teinud, sest nad ei ole ise loonud ei endid ega oma tegusid.

Usk saatusesse ei anna isikule ainsamatki vabandust eiramaks tema kohustusi või sooritamaks patte, öeldes vabanduseks, et see oli talle ette määratud. Sellega seoses on mainitud, et üks varas, kes sai varga karistuse osaks, toodi usklikte juhi Umar ibn Al-Khattabi (رضي الله عنه) juurde. Ta (رضي الله عنه) käskis lasta selle mehe käe ära amputeerida, aga varas ütles talle: „Oota usklikte juht, see oli minu saatuse Allahilt, et ma varastasin.“ Umar (رضي الله عنه) vastas talle: „Ja me ainult amputeerime saatusest.“

Ja Allah ütleb: **„Ja kartke Allahit nii palju kui saate ja kuulake ja kuuletuge ja kulutage (Jumala nimel); see on teile endile parem ...“** (64:16)

„Allah ei pane üleliigset koormat ühelegi hingele. Ta saab selle, mis on võitnud ja peab kandma seda, mis on välja teeninud ...“ (2:286)

Niisiis, me ei saa määrada oma pattude tegemisi ega ko-

hustuslike tegude tegemat jätmisi saatuse kaela. Allah on meile andnud juhised eluks, mis on lubatud ja mis mitte. Igaüks on vastutav oma tegude eest. Allahi sulasel on oma tahe ja võime valikuvõimalistes ja tegudes. Ta teab, et tal on nii tahe kui ka oskused selle läbi viimiseks ning läbi selle on ta võimeline tegusid tegema või need tegemata jätma. Inimese tahe on tõde ja tõeline, kuid keegi ei suuda pageda Allahi tahte eest.

KAS DUA (SUPLIKATSIOON ALLAHILE) MUUDAB SEDA, MILLE ALLAH ON JUBA ETTE KIRJUTANUD?

On kindel, et *duaa* mõjutab seda, mis oli koostatud ja ettemääratud. Kuid see muutus, on juba ise ette kirjutatud ja määratud. Niisiis ei too *duaa* täiesti uut *qadaat*, vaid siiski selle muutuse, mis on juba ette saadetud. Allah, Kes kirjutab meile katsumused ja testid, määras nende eemale tõrjumise suplikatsioonidega ja ka muul viisil. Ja *al-qadaa' wal qadr* sisaldab neid kõik viimseni.

Näiteks haigused on ettemääratud. Haige isik palub Allahi abi, et Too raviks ta terviserikke. Haigus on talle ette kirjutatud ning samuti ta suplikatsioon. Ja tema palve pärast on Allah määranud ja kirjutanud, et ta saab jälle terveks. Nii et kõik on sõlmitud selle esilekutsujaga, mis on omakorda juba loodud ja kirjutatud.

KAS KURJUS ON ALLAHILE OMISTATAV KUNA ALLAH ON KÕIGE LOOJA?

Kurjust ei tohiks Allahile kuidagimoodi külge kleepida sest Talle ei ole see kohane. Allah teeb ainult head. Allahi tegevustes ei ole kurjust, Tema teod on ainult õiglased ja mõistlikud. Prohvet Muhammad (صلى الله عليه وسلم) tegi selle meile selgeks, öeldes: „(Oo Allah!) ma vastan Sinu kutsele, olen Sinu käskudele kuulelik, kõik hea on Sinu Kätes ja kurjus ei ole Sinule omistatav ...“ [Muslim]

Kurjus ei ole Allahile omistatav, kuid see on selles, mis on Tema loomingus ettemääratud (*maqduur*). Kurjus on Al-

lahi loomingus, mitte Temas, Tema Tunnustes, Nimesed ega Tegudes. *Al-maqduur* (mis on ette määratud juhtumatu ja Allah löi selle. Ta löi selle elutarkuseks, mida me tihtilugu aga üldsegi ei mõista.

„Rikutus on ilmunud üle maa ja mere sellest, mis inimeste käed on teeninud, et Ta võiks lasta neil maitsa osakest sellest, mis nad on teinud; võib-olla nad siis naasvad (jumalakartlikkusele).“ (30:41)

Allah on meile selgitanud, et õnnetused ja saatuselöögid on ühendatud nende ajenditega, kurjade ja valetegude tagajärjest tingituna. Ta on määranud, et need eluvintsused on valede tegude tagajärjeks.

„Mistahes hea (võit, tervis jt), mis sinuni jõuab, on Allahilt, kuid mistahes kuri (kartus, stress, haigus jt), mis sulle osaks saab, on sinust enesest ...“ (4:79)

„Ükskõik mis häda teile osaks saab, see on teie käetööst, kuid Ta andestab palju.“ (42:30)

See on iseenesest halb kui rikutus maale ja merele ilmub, kuid sellevastu peitub nendes tubli annus tarkust ja head – et inimesed pöörduksid Allahi poole.

Tõelised usklikud usuvad nii saatuse määratud heasse kui ka halba, kuna Allah on nende mõlemate Looja. Nad järgivad islami seadusandlust, selle käske ja keelde. Nad usuvad, et juhtimine ja eksitamine on mõlemad Allahi Kätes. Nende jaoks on puhas tõde, et Ta juhatab keda Ta soovib ja laseb teelt kõrvale minna, keda Ta heaks arvab. Prohvet Muhammad (صلى الله عليه وسلم) on jutustanud: „Kui usklikule saabub muretus, ta on selle üle tänulik ja tänulikkus on talle hea ning kui teda haarab sisepiin, siis ta on hoopis pika meelega ja kannatus on talle hea.“ [Muslim]

„KITAABU T-TAUHIID“ ehk „MONOTEISMI RAAMAT“

Autor: šeikh ul-islam Muhammad ibn Abdul-Wahhab

Tõlkinud: Amina Iirimaalt

JUMALIKU ETTEMÄÄRATUSE (AL-QADRI) EITAMINE

Ibn Umar (رضي الله عنه) jutustas: „Allahi nimel, Kelle Kätes on Ibn Umari hing, kui keegi valdaks kulda Uhud mäe koguses ja kulutaks selle kõik, siis Allah ei võtaks seda temalt ikka vastu, kuni ta paneb oma usu saatusesse (jumaliku ettemääratusesse).“ Seejärel ta tõi põhjenduseks Prohveti (صلى الله عليه وسلم) sõnad: „Imaan (usk) on usk (1) Allahisse; (2) Tema inglitesse; (3) Tema Raamatutesse; (4) Tema sõnumitoojatesse; (5) Ülestõusmispäeva ja (6) saatusesse (al-qadr), nii selle heasse kui halba.“ [Muslim]

Edastaja Ubada bin As-Samit (رضي الله عنه) rääkis oma pojale: „Oo mu poeg, sa ei saa iialgi kogeda tõelist *imaani*, kuni mõistad, et mis on sind vaevanud, ei pidanud sinust mööduma ja see, mis on sinust möödunud, ei pidanud sulle kannatusi tooma. Ma kuulsin Allahi Sõnumitoojat (صلى الله عليه وسلم) ütlemas: „*Esimese asjana löi Allah (kirja)sule. Ta käskis sellel kirjutada. See ütles: Mu Isand, mida ma kirjutata? Ta vastas: Kirjuta üles kõige saatused kuni Viimse Tunnini.*““ Oo mu poeg, minu kõrvu ulatub Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) lausumine: „*Kes läheb hauda uskudes sellest teistsugust, ei ole minu (järgijate) hulgast.*“

Pisut teistsugune versioon : „*Esimese asjana löi Allah (kirja)sule, Ta ütles sellele: „Kirjuta“, ja selsamal tunnil (sai kirja pandud) kõik mis pidi juhtuma kuni Ülestõusmispäevani.*“ [Ahmad]

Edastaja Ibn Wahb ütles: „Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „*Igaüks, kes ei pea tõeks jumaliku ettamääratust, olgu see siis hea või halb, põleb Allahi kaudu Põrgutules.*““

Ibn Ad-Dailami jutustas: Ma läksin Ubai bin Ka'ab (رضي الله عنه) juurde, ja teatasin talle: „Mul on kahtlane meel saatuses, palun jutusta mulle midagi, peale mida

ehk Allah eemaldaks mu südamest selle kahtlustunde.“ Ta kostis: „Isegi kui sa kulutaksid kulla, mille kaal on võrdne Uhud mäe kaaluga, Allah ei võta seda sinult vastu kuni sa usud saatusesse. Mis on sind vaevanud, ei pidanud sinust mööduma ja see, mis on sinust möödunud, ei pidanud sulle kannatusi tooma. Ja kui sa lõpetad oma maise teekonna uskudes sellele teisemat, oled üks pörguelanikest.“ Seejärel läksin ma Abdullah bin Mas'udi, Hudhaifa bin Al-Yamani ja Zaid bin Thabiti juurde, ja kõik nad jutustasid mulle Prohvetilt (صلى الله عليه وسلم) sellele samalaadset. [sahiih, Musnad Ahmad ja Sunan Abu Dawud]

Peatükist õpime:

Selgitus saatuses uskumise kohustuslikkusest.

Selgitus, kuidas sellesse uskuda.

Selle tegude tarbetus, kes ei usu saatusesse.

Keegi ei saa tunda tõelist *imaani* (usku), kui ta ei usu saatusesse.

Allahi esimese loodud asja mainimine.

Kirja(sulg) kirjutas üles kõik aset leidvad sündmused kuni Viimsepäevani.

Prohveti (صلى الله عليه وسلم) hukkamõist neile, kellel puudub usk saatusesse.

Väarikate eelkäijate harjumus viidata asjaolu õpetlasteni, et pühkida minema väiksemgi kahtlus.

Islami õpetlased vastasid sellega, mis puhastasid kõik kõhklused jumalikest ettemääratusest aga ainult viidates Prohveti (صلى الله عليه وسلم) jutustustele.

Allikas: Sheikhul-Islam Muhammad bin Abdul-Wahhab, „*Kitab At-Tauhid – The Book of Monotheism*“, lk 171-173, peatükk nr 60.

Dr. A.B. Philips

Jeesuse tõeline sõnum

Tõlkinud: Aisha

VASTURÄÄKIVUSED - 2

Tõendiks Piibli-materjalide ebausaldusväarsuse kohta on paljud vasturääkivused nii Vana kui ka Uue Testamendi tekstides. Järgnevalt on ära toodud vaid mõned näited Uuest Testamendist:

Uus Testament

Ka Uues Testamendis võib leida mitmeid sarnaseid vasturääkivusi. Toome ära vaid tühise osa neist:

1. Evangeeliumid erinevad selle suhtes, kes kandis risti, millele Jeesus olevat risti löödud. Matteuse, Markuse ja Luuka evangeeliumi kohaselt oli risti kandjaks Küreene Siimon, Johannese evangeeliumi kohaselt Jeesus ise.

Lk.23:261	Jh.19:17
Ja teda välja viies said nad kätte kellegi Siimona Küreenest, kes tuli väljalt; ja tema peale nad panid risti, et ta seda kannaks Jeesuse järele.	Ja tema kandis ise oma risti ning väljus nõndanimetatud Pealae asemele, mida heebrea keeli hüütakse Kolgataks.

2. Peale Jeesuse „risti löömist“ edastavad evangeeliumid vasturääkivatest sündmustest tema haua küllastamisel, selle toimumisajal, haua seisukorrast selle küllastamise ajal. Matteuse, Luuka ja Johannese evangeeliumis on kirjas, et hauaküllastus toimus enne päikesetõusu, samal ajal kui Markuse evangeelium jutustab, et see toimus peale päikesetõusu. Markuse, Luuka ja Johannese evangeeliumi kohaselt avastasid naised, et kivi oli haua suudme eest ära veeretatud, samal ajal kui Matteuse evangeeliumis on kirjas, et haud jäi suletuks, kuni ingel alla laskus ja kivi ära veeretatas.

Mk.16:1-4	Jh.20:1	Mt.28:1-2
Ja kui hingamispäev oli möödunud, ostsid Maarja Magdaleena ja Maarja, Jakobuse ema, ja Saloome lõhnaaineid, et minna teda võidma. ² Ja nädala esimesel päeval tulid nad väga vara päeva tõustes hauale ja ütlesid isekeskis: „Kes veeretab meile ära kivi haua uksest?“ Ja silmi tõstes nad nägid, et kivi oli ära veeretatud, aga see oli väga suur.	Aga nädala esimesel päeval tuli Maarja Magdaleena vara, kui alles pime oli, hauale ja näeb, et kivi oli haa eest ära võetud.	Kui hingamispäev oli möödunud ja hakkas koitma nädala esimese päeva hommikul, tulid Maarja Magdaleena ja teine Maarja hauda vaatama. Ja vaata, suur maavärisemine sündis, sest Issanda ingel astus taevast alla, tuli ja veeretatas kivi kõrvale ja istus selle peale!

3. Uue Testamendi jutustused erinevad ka selles, mis puudutab Juudas Iskarioti saatust ja raha, mis ta Jeesuse reetmise eest sai. Matteuse evangeeliumis on kirjas, et ta poos end üles, samal ajal kui Apostlite tegudes on märgitud, et ta kukkus põllul ja suri seal.

Mt.27:3-6	Ap.1:18
<p>Siis Juudas, kes oli ta ära annud, nähes, et ta oli hukka mõistetud, kahetses ning tõi need kolmkümmend hõbetükki tagasi ülempreestrite ja vanemate kätte ning ütles: „Ma olen pattu teinud, et ma ära andsin sütuma vere!“ Aga nemad ütlesid: „Mis see meisse puutub? Vaata ise!“ Ja ta viskas hõbetükid maha templisse ja läks kõrvale ja poos enese. Aga ülempreestrid võtsid hõbetükid ja ütlesid: „Neid ei tunni panna ohvrikirstu, sest see on vere hind!“</p>	<p>Aga tema hankis enesele põllu ülekohtu palgaga, ja kui ta ülepeakaela alla kukkus, lõhkes ta keskpaigast ja kogu ta sisikond vajus välja.</p>

evangeeliumis on Jeesuse isapoolseks vanaisaks Jaakob, samal ajal kui Luuka evangeelium annab selleks Heli. Kui isegi eeldada, et üks neist sugupuudest on tegelikult Maarja oma, ei seletaks see veel sugugi erinevusi, mis esinevad peale nende ühist esivanemat Taavetit. Mõlemad nimekirjad ühtivad taas Aabrahami juures ning Taaveti ja Aabrahami vahel on enamus nimesid samad. Kuid samas on Matteuse nimekirjas Hezroni poja nimeks Ram, Amminadabi isa, samas kui Luuka nimekirjas on Hezroni poja nimi Arni, kelle poeg on Admin, Amminadabi isa.¹ Seega on Matteuse nimekirjas Taaveti ja Aabrahami vahel 12 esiisa, samal ajal kui Luuka nimekirjas on neid 13.

Need ja veel paljud teisedki sarnased vasturääkivused heidavad Uue Testamendi tekstide õigsusele kõvasti varju. Sellest tulenevalt tunnistab enamik kristlastest õpetlasi tänapäeval, et nii Vana kui ka Uue Testamendi tekstid on vaid jumalikult inspireeritud inimeste kirjutatud ja mitte otsene Jumala sõna. Kuid isegi arvamus, et need tekstid on jumalikult inspireeritud, ei saa olla kuigi tõene, kuna on küsitav, kuidas või miks peaks Jumal inimesi vigu kirjutama inspireerima. Kuna oleme nüüd kahtlemata tõestanud, et nii Vana kui ka Uue Testamendi autorlus on vägagi küsitav, võime kindlalt väita, et Piiblit ei ole võimalik kasutada autentse allikana, et kindlalt teada saada, kes oli Jeesus ja milline oli tema tõeline sõnum.

(Footnotes)

1 Vt ka Mt.27:32 ja Mk.15:21.

2 Vt ka Lk.24:1-2.

1 Samuti on Matteuse nimekirjas Nahshoni poja nimeks Salmon, samal ajal kui Luuka nimekirjas on Nahshoni poja nimeks Sala.

4. Kui võrrelda Jeesuse sugupuud Taavetist Matteuse evangeeliumis (1:6-16) ja Luuka evangeeliumis (3:23-31), võime leida väga suuri erinevusi.

Esiteks: Matteuse evangeeliumi kohaselt on Jeesuse ja Taaveti vahel 26 esivanemat, samal ajal kui Luuka evangeeliumis on neid 41.

Teiseks: Mõlemas nimekirjas erinevad Taaveti järel olevad nimed suuresti, vaid kaks nime on samad: Joosep ja Zorobabel. Äärmiselt kummaline on ka see, et mõlemad nimekirjas annavad Jeesuse isaks Joosepi. Matteuse

Lugeja küsib lugeja vastab

Mis on Sinu jaoks palvetamises või palves üldse kõige raskem? Mis vajab harjutamist? Millega Sa enda palve juures rahul ei ole? Mida tahaksid paremini teha? Mida tahaksid palve kohta veel teada?

Minu jaoks on kõige raskem leida koht õigel ajal palvetamiseks ja rituaalseks pesemiseks kui viibin väljaspool kodu. Hetkel oskan peast veel vähe koraani ja kindlasti on vaja rohkem suurasid pähe õppida. Harjutamist vajab ka palvele keskendumine, sest mõte kipub vahel muudele asjadele minema. Võib-olla võiks kirjutada sellest, et miks on nii oluline õigel ajal palvetada ning mis teha kui mõte mujale kipub minema.

Palvetamises on kõige raskem keskendumine, kuna tuleb sooritada teatud ajal, enamasti päevatoimetuste vahel. Lapsed jooksevad ringi, kes ronib selga, kes tirib, multikad taustaks, pott tulel jne. Samuti, kuna mitmeid aastaid juba palvetatud, on tekst nii pähe kulunud, et enam ei mõtle nendele sõnade tähendustele ja nii toimub palve tihti automaatselt - mõtted liiguvad mujale, elu keerleb ümber. Tegelikult oleks heaks palveks vaja rahulikku enesega olemise aega ja kohta, et saaks pühenduda. **إن شاء الله**

Minu jaoks on kõige raskem hommikul palveks tõusmine, sest mu pisem laps ei maga veel öösel väga hästi ja seega on ka minu uni väga tükeldatud ja ma olen hommikul tõustes ikka hirmus väsinud. Teine mure on see, et sellest ajast, kui mul on lapsed, on väga raske palveks keskenduda, sest nad elavad põhimõtteliselt kogu aeg seljas ja kui ka parasjagu ei ela ja on vaikus, siis mõtlen hoopis selle peale, et mida nad küll n ü ü d seal teevad, et nii vaikne on. Korralikult keskendudes saan palvetada ainult varahommikuse palve (sest siis nad veel magavad) ja hilisõhtuse palve (sest siis nad juba magavad). Tahaksin kindlasti rohkem palveks keskenduda ja õppida juurde Koraani peatükke, mida nüüd juba aastaid laste ja kiire elu tõttu ei ole saanud juurde õppida.

Palves ja palvetamises ei ole midagi rasket, kui see korralikult selgeks õppida. Tahaksin ainult paremini keskenduda sest tihtilugu väikeste laste ja muude asjaolude kõrvalt ei saa nõnda sellesse kontsetreeruda nagu sooviks. Kuid olgu Allah armuline, Kes teab minu situatsiooni, Kes selle on loonud ja aitaks mind paremuse poole. Palves vajab mul harjutamist rohkemate suplikatsioonide selgeks õppimine, see on asi, milles ma tunnen, et mul vajaka jääb ja vajaks rohkemat praktiseerimist. Alati tahaks palve kohta midagi juurde õppida, mida enim ehk ei teadnud või on jäänud kahe silma vahele, et mu palvetamine oleks Allahile rohkem meelepärane.

A.

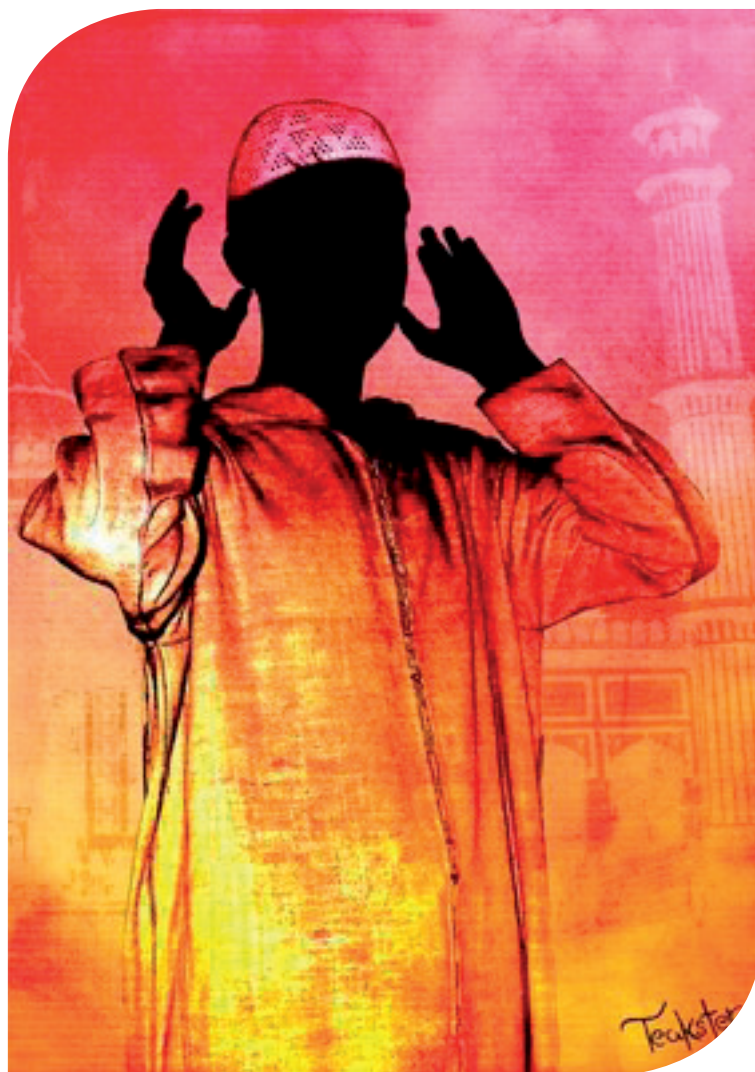
Meenub esimene palve ja ka esimene sissemagamine. Olin hommikul ärgates õnnetuimast õnnetum. Lahistasin nutta ning hunnikute viisi taskurätikuid täis luristasin, nii leidis mu abikaasa mu töölt tulles kodus eest. Kui ta teada sai, et ma „ainult“ hommikupalve sisse magasin ja keegi surnud pole, hakkas ta müürinal naerma ja püüdis mind rahustada. Sellest on möödas nüüd 3 last ja hea 10 aastat. Ilma lasteta olin krapsti! igal hommikul (välja arvatud see üks) õigel ajal *wudud* tegemas, sättisin hoolikalt vaiba paika ja tegin ülima täpsusega oma palve, mis kogu eelseisvaks päevaks kaitset pidi andma. Veel kergem oli elu Alžeerias, kui otse kodu kõrval mošee valjuhääldajatest imaami hõigatud „hājja äläā salaāt!!!!“ luust ja lihast läbi lõikas ning mind kui nõelatult jalule ajas. Aga kui imelik ning üksik tunne oli mul samas, kui leidsin end ainukesena majarahva hulgas otsmikku palvevaibale toetamas. Kuulda oli vaid unenorinaid ... Nüüd, mida laps edasi, seda keerulisem on hommikuti üles saada. Mida pisemad on lapsed, seda katkendlikum on öine uni ning nutud ja piriemised ajavad last rahustama, ent röövivad jõu hommikupalvel pea padjalt tõsta. Päevasel palvel on vaja ruttu-ruttu teha, kuna pisike ka-

A.

kub jälle telefonijuhtmeid, näpud stepslis, suuremad kaklevad, kes paremini seda või teist teha oskab ning kusagil kõrvalkorteris kisab vali muusika. Olen teinud aga viimasel ajal rohkem kui eales pingutusi korralikuks palveks – aeglaselt, keskendunult ning muule mõtlema-ta. See õnnestub, enamuse ajast. الحمد لله selle eest! Ma ei suuda olla palvetamata ning alati murrin pead selle üle, kuidas mõnesid moslemeid palvetamata jätmise üldse ei häiri. الحمد لله, meil on vaid viis kohustuslikku palvet ja mitte kakskümmend viis või viiskümmend! Aga

needki viis tuleb Allahi abiga ning Tema karistust tege-mata jätmise eest peljates, perfektselt teha! Suurem laps on juba vanuses, et peab palvetamise-ga harjutama. ماشاءالله! Ta tundis juba kõiki palveposit-sioone, kui oli vaevalt kolmene! ماشاءالله, nüüd palvetame koos, kui ta koolist tuleb ning see annab mullegi jõu-du olla parem. Peame ju oma lastes süütama lõomama tulekese, mis neid soojendaks, kui nad palvele hüüdu kuulevad!

K.

Pudrupotike keeda...

TÄNAVATOIT

Kes meist ei ole araabia maid külastades ja tunde mööda tänavaid või turgusid kolades nende maade tänavatoite proovinud. Just see on sageli kõige põnevam ja meeldejäävam osa kogu reisist. Tihti peale on need road lihtsad ja kiirelt valmivad ja seega võime neid ka kodus katsetada, tekitades veidi araabiamailma meeleolu.

Marokot külastades on üks põnevaim osa kindlasti tänavatoit ehk street food. Igas linnas, kus on souk ehk turg, vanalinnas, väljakutel, bussipeatustes, linnadevahelistel teedel või tänavakaubanduses leiad, kas pisikesi kohvikuid või butiigi või lihtsalt mone vankri, leti või isegi üm-

berkeeratud kasti, mille taga on tool kliendile istumiseks, pakkumaks erinevaid roogasid – keedetud porgandi salat vürtsköömnega, harira (supp liha või kana, kikerherne või läätsedega), vürtsikad teod, kefta (hakkliha) kebabid, pontšikud suhkruisrupis, bessara (oasupp) ... Kuulsaim oma tänavatoidu poolest on kindlasti Marra-kech, kus öhtul peale päikeseloojangut võtavad väljaku üle sajad kokad, kes valmistavad maitsevaid ja suussula- vaid hõrgutisi. Kliendid kas istuvad või seisavad kogu selle möllu ümber, nähes pealt, kuidas see maitsev kraam otse nende endi silme all valmib.

MAROKO KÖÖK

Kokk: Sarah Irimaalt

MAROKO KEFTA KEBABID

1/2 kg lamba- või loomahakkliha, või mõlemit pooleks

1 keskmine peeneks hakitud sibul

2 tl paprikapulbrit

1 tl vürtsköömneid

1 tl soola

¼ tl pipart

veidi cayanne'i pipart

2 spl hakitud koriandrit

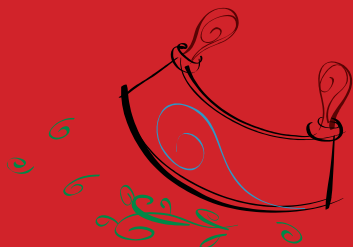
2 spl hakitud peterselli

1 spl oliivõli

Sega hakkliha kõikide koostisosadega ja jäta tunniks või kauemaks seisma, et lasta maitseainetel seguneda.

Vajuta hakkliha varraste ümber ja anna neile vorstikeste kuju. Grilli mõlemilt poolt 5-7 minutit. Serveeri kas Maroko leiva vahel või pitasaiaga.

MAROKO KÖÖK

Kokk: Sarah Iirimaalt

BESSARA – PÕLDOA PÜREESUPP

500 g üleöö leotatud

kuivatatud ube

6 küüslaugu küünt

soola, pipart

Serveerimiseks:

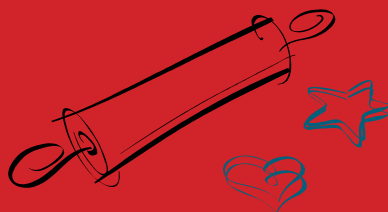
oliivõli, jahvatatud köömneid, sidruniviile,

pehme täistera sai, 1 tl hakitud peterselli

Keeda ube 2,5 l vees. Kui tekib vaht, eemalda. Lisa küüslauk, kata pott pooleldi kaanega ja lase madalal tulel keeda umbes 1 tund, või kuni oad on pehmed. Maitsesta soola ja pipraga. Lase veidi jahtuda. Püreesta supp sauseguriga või köögikombainis. Soovi korral vala sõelale, et eraldada oakestad. Serveerimisel tõsta supp kaussi, peale vala veidi oliivõli, raputa üle purustatud köömnete ja hakitud peterselliga ning soovi korral pigista veidi sidrunimahla..

ALŽEERIA KÖÖK

Allikas: <http://kasiabelhadri.blogspot.com/2010/07/recipe-karan-moroccanalgerian-fast-food.html>

KARANTITA

0,5 kg jahvatatud kuivatatud kikerherneid

1,5 liitrit vett

1 klaas õli

1 muna

Sool

Kalla kikerherne pulber kaussi, lisa vett, klaas õli, muna ja sool. Sega. Vala segu ahjuvormi ja pane ahju 30 minutiks 200°C juures. Süüa saiaga.

EGIPTUSE KÖÖK

KOSHERI - LÄÄTSED JA RIIS KOOS TOMATIKASTMES

- 1/2 kl riisi
- 1 kl läätsesid
- 2 spl taimeõli
- 2-3 purustatud küüslauku
- 400 ml konservtomateid
- 2 spl vett
- 2 spl äädikat
- pool keskmist sibulat

Keeda riisi vastavalt juhendile. Pese läätsed ja pane potti, lisa vesi, kuniks läätsed on kaetud ja lase keema. Keeda kuni pea kogu vesi on kadunud ja läätsed pehmed. Kui läätsed ei ole pehmed, lisa veel veidi vett. Kastme jaoks prae 1 spl õlis küüslauk kuldpruuniks. Lisa tomatikaste ja hauta madalal tulel 10-15 minutit. Lisa vesi ja äädikas ning lase keema. Eemalda kaste pliidilt ning lisa maitse järgi soola. Lõpuks haki sibulad väikesteks tükkideks ja pruunistada ülejäänud 1 spl õlis kuni nad on saanud pruuniks ja krõbedaks. Serveerimisel korraldada nii, et alumine kiht on läätsi, millele järgneb kiht riisi, siis teine kiht läätsi ja peale jällegi kiht riisi. Enne serveerimist aseta peale sibulad ja vala üle kastmega.

KORAANINURK

82. SUURA – ÄL-INFITAAR – REBENEMINE (19 ayat)

	Jumala, kõige Armulisema, Halastavama nimel.	<i>bismilläähi r-raḥmääni r-raḥiim.</i>	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
1	Kui taevas rebeneb ¹ 2	<i>iḍää s-sämää 'u nfaṭarat.</i>	إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ
2	ja tähed laiali pudenevad ³ ,	<i>wa iḍää l-käwääkibu ntāṭarat.</i>	وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ
3	kui mered välja purskuvad ⁴ 5	<i>wa iḍää l-biḥääru fužžirat.</i>	وَإِذَا الْبِحَارُ جُرَّتْ
4	ja hauad laiali puistatakse ⁶ ,	<i>wa iḍää l-qubuuru bu 'ṭirat.</i>	وَإِذَا الْقُبُورُ بُعِثَتْ
5	teab iga hing, mis ta on teinud või tegemata jätnud.	<i>'alimät näfsum-mää qaddämät wa aḥḥarät.</i>	عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ
6	Oo inimkond, mis eksitas sind su Isandast, Auväärseimast,	<i>jää äjjuhää l-insäänu mää ġarrakä bi-rabbikä l-käriim.</i>	يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ
7	Kes on sind loonud, sind täiustanud ja kooskõlla seadnud,	<i>älläḍii ḥalaqakä fä-sawwääkä fä-'ädäläk.</i>	الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ
8	oma soovi kohaselt sind kokku pannud ⁷ .	<i>fii äjji šuurätim-mää šää 'ä rakkäbäk.</i>	فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَبُّكَ
9	Aga ei, te salgate Viimset Kohtupäeva.	<i>källää bäl tukäḍḍibuunä bi-d-diin.</i>	كَلَّا بَلْ يَكذِبُونَ بِالَّذِينَ

10	Ja tõesti, teile (<i>on määratud</i>) hoidjads,	<i>wa innä 'äleikum lä-ħääfiziin.</i>	وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ
11	auväärsed ülestähendajad ⁹ ,	<i>kiraamän käätibiiin.</i>	كِرَامًا كَاتِبِينَ
12	kes teavad, mida te teete.	<i>ja 'lämuunä mää täf'äluun.</i>	يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ
13	Tõesti, õiglased saavad olema õndsuses	<i>innä l-abraara lä-fii nä 'iim.</i>	إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ
14	ja tõesti, häbitud saavad olema põrgutules,	<i>wa innä l-fužžäära lä-fii žähiiim.</i>	وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ
15	millesse nad sisenevad Viimsel Kohtupäeval	<i>jašläunähää jäwmä d-diini</i>	يَصَلُّونَهَا يَوْمَ الدِّينِ
16	ja neil ei ole sellest pääsu.	<i>wa mää hum 'änhää bi-gaa'ibiin.</i>	وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ
17	Ja mis ütleks sulle, mis on Viimne Kohtupäev?	<i>wa mää ädraakä mää jawmu d-diin.</i>	وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ
18	Veel kord – mis ütleks sulle, mis on Viimne Kohtupäev?	<i>tummä mää ädraakä mää jawmu d-diin.</i>	ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ
19	(<i>See on</i>) päev, mil ühelgi ei ole võimu teiste jaoks midagi teha. Käsk on sel päeval (<i>vaid</i>) Jumala (<i>kätes</i>).	<i>jawmä lää tämliku näfsul-li-näfsin šai 'ä. wa-l-amru jäwmä 'iḍi-l-li-llääh.</i>	يَوْمَ لَا تَمَلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ

(Footnotes)

1 St löhestub. (Tafsir Ibn Kathir, suura 82)

2 Vaata ka 73:18.

3 St alla kukuvad. (Tafsir Ibn Kathir, suura 82)

4 Al-Hasan (رضي الله عنه) ütles: „Jumal ajab mere ühed osad teiste peale ja vesi kaob.“ (At-Tabari 24:267)

5 Qatadah (رضي الله عنه) ütles: „Selle mage vesi seguneb soolasega.“ (At-Tabari 24:217)

6 Ibn Abbas (رضي الله عنه) ütles: „Läbi otsitakse.“ (At-Tabari 24:267)

7 Abu Hurairah (رضي الله عنه) jutustas: „Üks mees küsis: „Oo Jumala Sõnumitooja, mu naine on sünnitanud musta(nahalise) poja.“

Prohvet küsis: „Kas sul on kaameleid?“ Mees vastas: „Jah.“ Prohvet küsis siis: „Mis värvi nad on?“ Mees vastas: „Punased.“ Prohvet küsis: „Kas mõnel neist on halle laike?“ Mees vastas: „Jah.“ Prohvet küsis talt: „Kuidas see küll nendega juhtus?“ Mees vastas: „Küllap on tegemist päritud geneetilise joonega.“ Seejärel ütles Prohvet: „Samuti on siin (sinu poja puhul) tegemist päritud geneetilise joonega.““ (Fath Al-Bari 9:351, Muslim 2:1137)

8 Abu Hurairah (رضي الله عنه) jutustas: Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Inglid tulevad (teie juurde) järjest ööl ja päeval ja kõik nad saavad fažri ja asri palvete ajal kokku. Need, kes on teie juures olnud öösel, tõusevad üles Jumala juurde, Kes neilt küsib: „Kuidas jäid teist maha Minu sulased?“ Nad vastavad: „Me lahusime nende juurest, kui nad palvetasid ja me läksime nende juurde, kui nad palvetasid.““ Prohvet (صلى الله عليه وسلم) lisas: „Kui keegi teist ütleb amiin (Al-Fatiha retsiteerimise lõpul palves) ja inglid taevas ütlevad sama ning see juhtub samal ajal, siis selle (palvetaja) kõik eelnevad patud andestatakse.“ (Sahih Al-Bukhari 4/3223)

9 Ibn 'Abbas (رضي الله عنه) jutustas: Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles, rääkides oma Isandast: „Jumal käskis (teile määratud inglitel) halvada ja head teod üles kirjutada ja näitas, kuidas seda teha tuleb. Kui keegi tahab teha head, kuid ei tee seda, kirjutab Jumal üles ühe hea teo ning kui keegi tahab teha head ja teebki seda, kirjutab Jumal Enda juures selle üles kümne- kuni seitsmesajakordselt ja palju kordi veel. Kui keegi aga tahab teha halva teo, kuid ei tee seda, kirjutab Jumal Enda juures üles ühe hea teo ning kui keegi tahab seda (halba) teha ja teebki, kirjutab Jumal üles ühe halva teo.“ (Sahih Al-Bukhari 8/6491)

صحيح البخاري
 The Translation of the Meanings of
 Sahîh Al-Bukhârî
 Arabic-English
 Volume 1

SAHIH AL-BUKHARI

45. Kitaabu l-mazaalim (rõhumise raamat) – valitud hadithe

2440. Abu Said Al-Khudri (رضي الله عنه) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Kui usklikud kindlalt Põrgus teisele poole (silda) jõuavad, peatatakse nad Põrgu ja Paradiisi vahelise kaarsilla juures kinni ja nad maksavad üksteisele siinses elus tehtud ebaõigluste eest kätte. Kui nad kõigist oma pattudest puhtaks saavad, lubatakse nad Paradiisi. Selle nimel, kelle käes on Muhammedi (صلى الله عليه وسلم) hing, igaüks tunneb Paradiisis ära oma eluaseme paremini, kui siinses maailmas.““

2441. Safwan ibn Muhriz Al-Mazini jutustas: „Ma jalutasin Ibn Umariga (رضي الله عنه) tema käest kinni hoides kui üks mees meie ette ilmus ja küsis: „Mida oled sa Jumala Sõnumitoojalt (صلى الله عليه وسلم) kuulnud *nažwa*¹ kohta?“ Ibn Umar (رضي الله عنه) ütles: „Ma kuulsin, kui Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Jumal toob uskliku endale ligi, varjab teda Oma Varjuga ja küsib temalt: „Kas tegid sellist ja sellist pattu?“ Ja ta vastab: „Jah, mu Isand!“ Jumal küsib seni, kuni ta on kõik oma patud üles tunnistanud ja arvab, et on laostunud. Siis ütleb Jumal: „Ma varjasin su patte seal ilmas ja andestasin täna need sulle.“ Siis antakse talle ta heade tegude raamat. Mis puutub aga uskmatutesse ja kahepalgelistesse, siis (nende patud avalikustatakse) ja tunnistajad ütlevad:

¹ Jumala ja tema loodu vaheline isiklik jutuajamine Viimsel Kohtupäeval.

„Need on need, kes oma Isanda kohta valetasid. Kahtlemata on Jumala needus pahategijatel. (11:18)““

2442. Abdullah ibn Umar (رضي الله عنه) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Moslem on teisele moslemile vend, seega ei tohiks ta teda rõhuda ega rõhuja kätte anda. Kes täidab oma venna vajadused, selle vajadused täidab Jumal; kes toob oma venne välja ebamugavast olukorrast, selle toob Jumal Ülestõusmispäeva ebamugavustest välja ja kes annab moslemile varju, sellele annab Jumal Ülestõusmispäeval varju.““

2444. Anas (رضي الله عنه) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Aita oma venda, olgu ta rõhutud või rõhuja.“ Inimesed küsisid: „Oo Jumala Sõnumitooja, teda võib aidata, kui ta on rõhutud, aga kuidas aidata rõhujat?“ Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Vältimaks, et ta teisi ei rõhu.““

2447. Ibn Umar (رضي الله عنه) jutustas: „Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Ülestõusmispäeval saab rõhumine olema pimedus.““

2449. Abu Huraira (رضي الله عنه) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Igaüks, kes on teist inimest tema reputatsiooni või millegi muu tõttu rõhunud, peaks temalt enne Ülestõusmispäeva andestust anuma, sest siis pole enam raha (et rõhumist kompenseerida), kuid kui tal on häid tegusid, võetakse need temalt vastavalt rõhumise suurusele ära ja kui tal häid tegusid pole, siis laotakse rõhutu patud temale selga.““

2452. Said ibn Zaid (رضي الله عنه) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Igaüks, kes võtab

jõuga ebaõiglaselt ära kellegi maa, selle kaela ümber saab (Ülestõusmispäeval) olema seitse Maad.”

2457. Aisha (رضي الله عنها) jutustas: „Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Jumal vihkab kõige enam seda, kes vaidlejatest on kõige riiakam.”

2460. Aisha (رضي الله عنها) jutustas: „Hind bint Utba (Abu Sufyani naine) tuli ja ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, Abu Sufyan on kitsi. Kas ma tohin tema varast võtta ja meie laste peale kulutada?” Ta vastas: „Selles ei ole midagi halba, kui toidad neid sellest õiglaselt ja mõistlikult.”

24. peatüki sissejuhatus: Abu Huraira (رضي الله عنه) jutustas: „Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Kahjulike asjade teelt kõrvaldamine on *sadaqa* (almusand).”

2472. Abu Huraira (رضي الله عنه) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Üks mees leidis tee pealt okkalise oksa ja kõrvaldas selle. Jumal tänas teda selle teo eest ja andestas talle.”

2474. Abdullah ibn Yazid Al-Ansari jutustas: „Prohvet (صلى الله عليه وسلم) keelas röövimise ja kehade mutileerimise.”

2475. Abu Huraira (رضي الله عنه) jutustas: „Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Kui abielurikkuja on ebaseadus-

likus seksuaalvahekorras, siis selle vahekorra ajal ta ei ole usklik ja kui alkoholipruukija joob alkoholi, siis joomise ajal ta ei ole usklik ja kui varas varastab, siis varastamise ajal ta ei ole usklik ja kui röövel röövib, siis röövimise ajal ta ei ole usklik.”

2476. Abu Huraira (رضي الله عنه) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „(Viimne) Tund ei jõua enne kätte, kui (Jeesus) Maarja poeg alla teie hulka tuleb ja inimkonna üle õiglaselt Koraani seaduse järgi kohut mõistab. Ta lõhub risti, tapab sead ja tühistab *žizja*² mak-su. Raha saab külluses olema, nii et keegi ei võta enam almust vastu.”

2479. Al-Qasim jutustas: „Aisha (رضي الله عنها) ütles, et ta riputas piltidega kaunistatud kardina ühele kapile. Prohvet (صلى الله عليه وسلم) tõmbas kardina alla ja ta (st Aisha) muutis selle kaheks padjaks, mis jäid majja, et Prohvet (صلى الله عليه وسلم) võiks neil istuda.”

2480. Abdullah ibn Amr (رضي الله عنه) jutustas: „Ma kuulsin, kui Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Igaüks, kes tapetakse, kui ta oma vara kaitseb, on märter.”

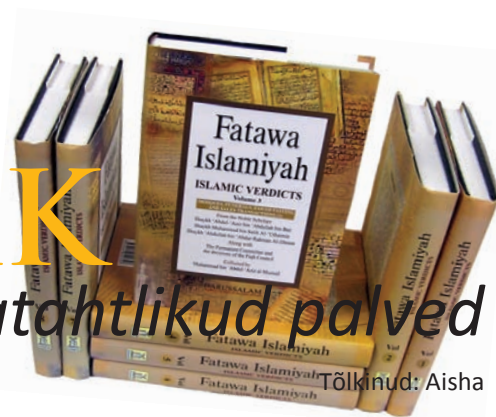
² Riigimaks, mida maksavad islamiriigis mitte-moslemid, kuna nad religioosset zakaati ei maksa.

FATWANURK

vabatahtlikud palved

Tõlkinud: Aisha

MILLAL ISTIKHAARA DUA OELDA?

Küsimus: Kas *istikhaara dua* tuleks lausuda täiskumarduses (*istikhaara* palve ajal) või peale (*istikhaara*) palve lõppu?

Vastus: *Istikhaara dua* tuleks lausuda peale kahe *raka* palvetamist, kuna Prohvet Muhammed (صلى الله عليه وسلم) ütles: „... Ta palvetagu siis 2 vabatahtlikku *rakat*, peale midagi palugu.“ (Al-Bukhari) ja seejärel mainis ta (صلى الله عليه وسلم), mida selleks öelda.

Šeikh Ibn Uthaymeen
„Fataawa al-Mu`aasarah“ - lk 392.

KAHS RAKAT ISTIKHAARAT KAHE ERINEVA ASJA EEST

Küsimus: Kas tohib palvetada kaks *rakat istikhaarat* kahe erineva asja eest?

Vastus: Tuleks palvetada kaks *rakat istikhaarat* ühe küsimusi jaoks ja kui on veel mõni mure, siis selle eest omaste kaks *rakat istikhaarat*. Kaks *rakat istikhaarat* kahe erineva asja jaoks ei ole piisav.

Šeikh 'Abdur-Razzaq 'Afeefee
„Fataawa wa Rasaa.il Shaykh 'Abdur-Razzaq 'Afeefee“ - lk 410, fatwa nr 14.

ISTIKHAARA PALVE KORDAMINE

Küsimus: Kas *istikhaara* palvet võib uuesti ka teha?

Vastus: *Istikhaara* palvet on lubatud uuesti teha, kui süda ei jää peale esimest korda veel ikka rahule ja palvetaja ei suuda valida.

Šeikh 'Abdur-Razzaq 'Afeefee
„Fataawa wa Rasaa.il Shaykh 'Abdur-Razzaq 'Afeefee“ - lk 410, fatwa nr 15.

MOŠEEPALVE PALVETAMINE, KUI JUBA ADHAAN KÖLAB

Küsimus: Kas tohib mošeepalvet palvetada, kui muessin kutsub juba kohustuslikule palvele ja *adhaani* ja *iqaama* vahele ei jää eriti aega?

Vastus: Eelistatav on *adhaani* ajal mitte palvetada vaid muessini sõnu korrata, välja arvatud reedese kogukonnapalve ajal, kui on parem teha mošeepalve.

Šeikh Ibn `Uthaymeen
„I`laam al-Mu`aasireen bi-Fataawa Ibn `Uthaymeen“
- lk 53.

KAHS RAKAT SUNNAT PEALE MAGHRIBI ADHAANI JA ENNE IQAAMAT

Küsimus: Kas on lubatud palvetada kaks *rakat* mošeepalvet peale maghribi *adhaani*, arvestades sellega, et *adhaani* ja *iqaama* vaheline aeg on nii lühike?

Vastus: Mošeepalve on väga soovitatav sunna, nii et seda on lubatud sooritada isegi neil aegadel, kus üldiselt on keelatud palvetada (näiteks *fažri* palve ja päikesetõusu vahel ning asri ja maghribi palve vahel). Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Kui keegi teist siseneb mošeesse, siis ärgu ta maha istugu enne, kui on palvetanud kaks *rakat*.“ (Al-Bukhari, Muslim)

Mis puutub aga maghribi palve *adhaanile* järgnevasse palvesse, siis see on sunna, kuna Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Palvetage enne maghribit, palvetage enne maghribit ... kes soovib.“ (Al-Bukhari) Prohveti (صلى الله عليه وسلم) kaaslastel oli kombeks kiirelt enne maghribi *iqaamat* kaks *rakat* palvetada ja Prohvet (صلى الله عليه وسلم) nägi neid seda tegemas ja ei keelanud neid selles, vaid pigem innustas seda, nagu on näha eelnevast hadithist.

Šeikh Ibn Baaz
„Silsilah Kitaab ad-Da`wah (1), al-Fataawa“ - köide 1,
lk 52.

VABATAHTLIK PALVE ENNE KOHUSTUSLIKKU

Küsimus: Ma olen märkanud, et osad inimesed jätavad vabatahtliku palve katki, kui muessin kohustuslikule kutsub, kuigi nad on vabatahtlikust juba terve raka ära palvetanud. Kas see on lubatud?

Vastus: Parem oleks see vabatahtlik palve kiirelt lõpetada, kui see ära katkestada, sest Jumal on öelnud: „... ja ärge muutke oma tegusid kasututeks ...“ (47:33)

Šeikh Saalih ibn Fowzaan

„al-Muntaqaa min Fataawa Shaykh Saalih al-Fowzaan“ - köide 5, lk 51, fatwa nr 77.

DOHA PALVE TÖÖL OLLES

Küsimus: Kas ma tohin doha palvet tööl palvetada, kui see minu tööd ei sega?

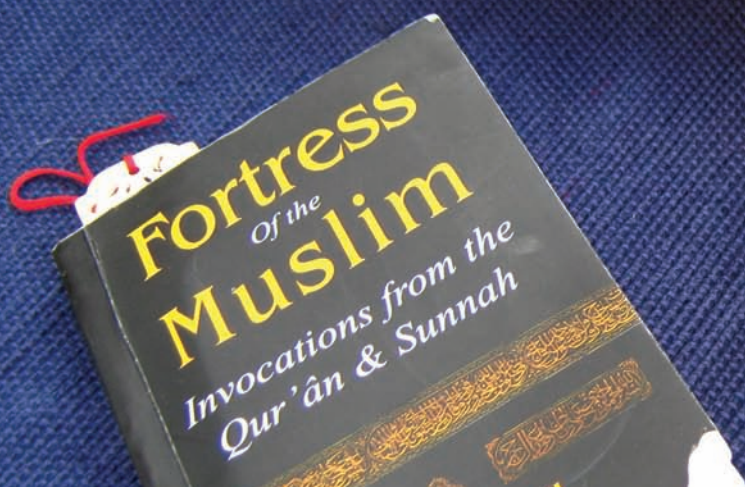
Vastus: Doha palve on sunna ja selles on suur kasu. Kui selle palvetamine sind töö juures ei sega ega tööd negatiivselt ei mõjuta, siis võib seda sooritada. Kui aga selle sooritamine segab sinu tööd, siis ei ole sul lubatud seda palvetada, kuna töö on sinu kohustus (sa saad selle eest palka), samas kui doha ei ole.

Šeikh Saalih ibn Fowzaan

„al-Muntaqaa min Fataawa Shaykh Saalih al-Fowzaan“ - köide 5, lk 40, fatwa nr 59.

Allikas: www.fatwa-online.com

„MOSLEMI KINDLUS – duaasid Koraanist ja sunnast“

Said ibn Wahf Al-Qahtani
Tõlkinud ja koostanud: Aisha

22. ESIMENE TAŠAAHUD

52. ättähäätu lilläähi wassalawäätu wa wa ttajjibäätu ässäläämu 'äleikä ajjuhä ännabij warahmatullaahi wa barakäätuw ässäläämu 'äleinää wa 'älä 'ibädilläähi ssaalihiin äšhädu ällää iläähä illallaah, w-äšhädu ännä muhämädun 'äbduhu wa rasuuluh – Tervitused, palved ja kõik hea elus kuuluvad Jumalale. Oo Prohvet, sinuga olgu rahu, Jumala halastus ja Ta õnnistus. Olgu rahu meiega ja kuulekate Jumala sulastega. Ma tunnistan, et ei ole teist jumalust peale Jumala, ja ma tunnistan, et Muhammed on Tema sulane ja sõnumitooja.¹

23. TEINE TAŠAAHUD

53. allahumma salli 'älä muhämäd wa 'älä ääli muhämäd kämää salläitä 'älä ibrahiim wa 'älä ääli ibrahiim innäkä hamiidum mäžiid allahumma bäärik 'älä muhämäd wa 'älä ääli muhämäd kämää bääräktä 'älä ibrahiim wa 'älä ääli ibrahiim innäkä hamiidum mäžiid - Jumal, anna oma kaitse Muhammedile ja Muhammedi perekonnale, nagu sa kaitsesid Aabrahami ja Aabrahami

mi perekonda. Tõesti, Sa oled Ülistatuim, Auväärseim. Jumal, õnnista Muhammedi ja Muhammedi perekonda, nagu sa õnnistasid Aabrahami ja Aabrahami perekonda. Tõesti, Sa oled Ülistatuim, Auväärseim.²

54. allahumma salli 'älä muhämäd wa 'älä äzwääžihi wa dhurrijätih muhämäd kämää salläitä 'älä ibrahiim wa 'älä ääli ibrahiim innäkä hamiidum mäžiid allahumma bäärik 'älä muhämäd wa 'älä äzwääžihi wa dhurrijätih muhämäd kämää bääräktä 'älä ibrahiim wa 'älä ääli ibrahiim innäkä hamiidum mäžiid - Jumal, anna oma kaitse Muhammedile ja Muhammedi naistele ja järeltulijatele, nagu sa kaitsesid Aabrahami ja Aabrahami perekonda. Tõesti, Sa oled Ülistatuim, Auväärseim. Jumal, õnnista Muhammedi ja Muhammedi naisi ja järeltulijaid, nagu sa õnnistasid Aabrahami ja Aabrahami perekonda. Tõesti, Sa oled Ülistatuim, Auväärseim.³

1 Al-Bukhari, Muslim 1/301; vt ka Al-Asqalani „Fathul-Bari“ 1/13.

2 Al-Bukhari; vt ka Al-Asqalani „Fathul-Bari“ 6/408.

3 Al-Bukhari – Al-Asqalani „Fathul-Bari“ 6/407, Muslim 1/306.

ÕPIME ARAABIA KEELT!

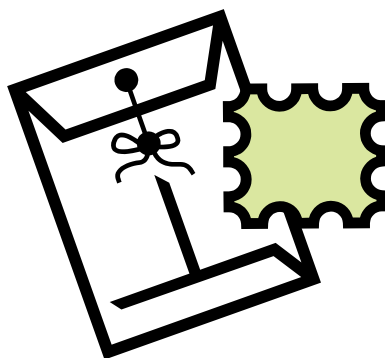
9. ÜHENDUSE PIDAMINE

Kus asub lähim postkontor?	<i>ainā aqrab märküz bariid?</i>	أين أقرب مركز بريد؟
Sooviks selle saata kiirpostiga.	<i>äwäddu än arsäl häädhä bi-l-bariidi l-khaas</i>	أو دأن أرسل هذا بالبريد الخاص.
Ma sooviksin marke osta.	<i>uhibbu širaa' äl-tawäabi'</i>	أحب شراء الطوابع.
Kus on postkast?	<i>ainā sanduuq ul-bariid?</i>	أين صندوق البريد؟
Kas mulle on posti?	<i>hāl juuzäd hunääk äjji bariid lii?</i>	هل يوجد هناك أي بريد لي؟
Kas ma võin teie telefoni kasutada?	<i>hāl jumkinunii isti'mälu häätifk?</i>	هل يمكنني إستعمال هاتفك؟
Kus asub lähim üldkasutatav telefon?	<i>ainā aqrabu häätif 'umuumi?</i>	أين أقرب هاتف عمومي؟
Kas keegi on mulle helistanud?	<i>hāl itisala ähäd mäa bii?</i>	هل اتصل أحد ما بي؟
Kas mulle on teateid?	<i>hāl juuzäd hunääk äjja rasää'il lii?</i>	هل يوجد هناك أية رسائل لي؟
Teile on kõne.	<i>juuzäd läkä ittisaal.</i>	يوجد لك اتصال.
Palun oodake ...	<i>ibqa' älää l-khat min fadlik</i>	إبق على الخط من فضلك ...
Operaator, mu kõne katkestati.	<i>äfwän, laqad inqataäa l-itisaal.</i>	عفوا، لقد انقطع الإتصال.
Tere, ... räägib.	<i>ählän, häädhä ... llädh i jätäkälläm.</i>	أهلاً، هذا ... الذي يتكلم.
Kas ütleksite talle, et ma helistasin?	<i>ästaquluunä lähu/lähää bi-ännäni qad ittassalt?</i>	أستقولون له / لها بأني قد اتصلت؟

10. POES KÄIMINE

Kus asub peamine poodide keskus?	<i>ainā taqa'a l-mähällät äl-kubra?</i>	أين تقع المحلات الكبرى؟
Mis kell hommikul pood avatakse?	<i>mätä jäftähu l-mähäl fi s-sabaah?</i>	متى يفتح المحل في الصباح؟
Ma ainult vaatan.	<i>änä faqat änzur</i>	أنا فقط أنظر.
Kas ma tohin seda proovida?	<i>mumkin äm äžarribähu?</i>	ممکن أن أجربه؟
Kus asuvad proovikabiinid?	<i>ainä ghurfatu l-mälääbis?</i>	أين غرفة الملابس؟
Ma ei tea oma numbrit.	<i>änä lää a'rifu maqaasii</i>	أنا لا أعرف مقاسي.

See istub hästi.	<i>innähää munääsibä židdän</i>	إنها مناسبة جدا.
See on liiga lühike.	<i>qasiira židdän</i>	قصيرة جدا.
See on liiga pikk.	<i>tawiila židdän</i>	طويلة جدا.
See on liiga suur.	<i>käbiira židdän</i>	كبيرة جدا.
See on liiga väike.	<i>saghiira židdän</i>	صغيرة جدا.
See on liiga kallid.	<i>ghäälää židdän</i>	غالية جدا.
Kas saaksite mulle seda jakki näidata?	<i>arinii hädhihi l-žaket min fadlik</i>	أرني هذه الجاكيت من فضلك.
Kas saaksite mulle midagi odavamast näidata?	<i>hāl jumkinukä än turiini šäi'än arkhas?</i>	هل يمكنك أن تريني شيئا أرخص؟
Kui palju see maksab?	<i>bikäm häädhä?</i>	بكم هذا؟
Kas krediitkaardiga saab maksta?	<i>hāl taqbäl bi-bitaaqati l-i'timääd?</i>	هل تقبل ببطاقة الاعتماد؟
Mulle see meeldib.	<i>jasurrunii dhäalik</i>	يسرني ذلك.
Kas saaksid selle ringi vahetada, palun?	<i>hāl jumkinukä täbdiil häädhä min fadlik?</i>	هل يمكنك تبديل هذا من فضلك؟
Ma tahan selle tagastada.	<i>änä uriidu u'iidä häädhä</i>	أنا أريد أن أعيد هذا.
Kas teil on inglisekeelseid ajalehti?	<i>hāl juužäd 'ändäkum žäriidä bi l-ingiliziia?</i>	هل يوجد عندكم جريدة بالإنجليزية؟
Kas teil on hispaaniakeelseid ajalehti?	<i>hāl juužäd 'ändäkum žäriidä bi l-ispaniia?</i>	هل يوجد عندكم جريدة بالإسبانية؟
Anna mulle seepi.	<i>ä't'anii bädan min as-sabuun</i>	أعطني بعضا من الصابون.

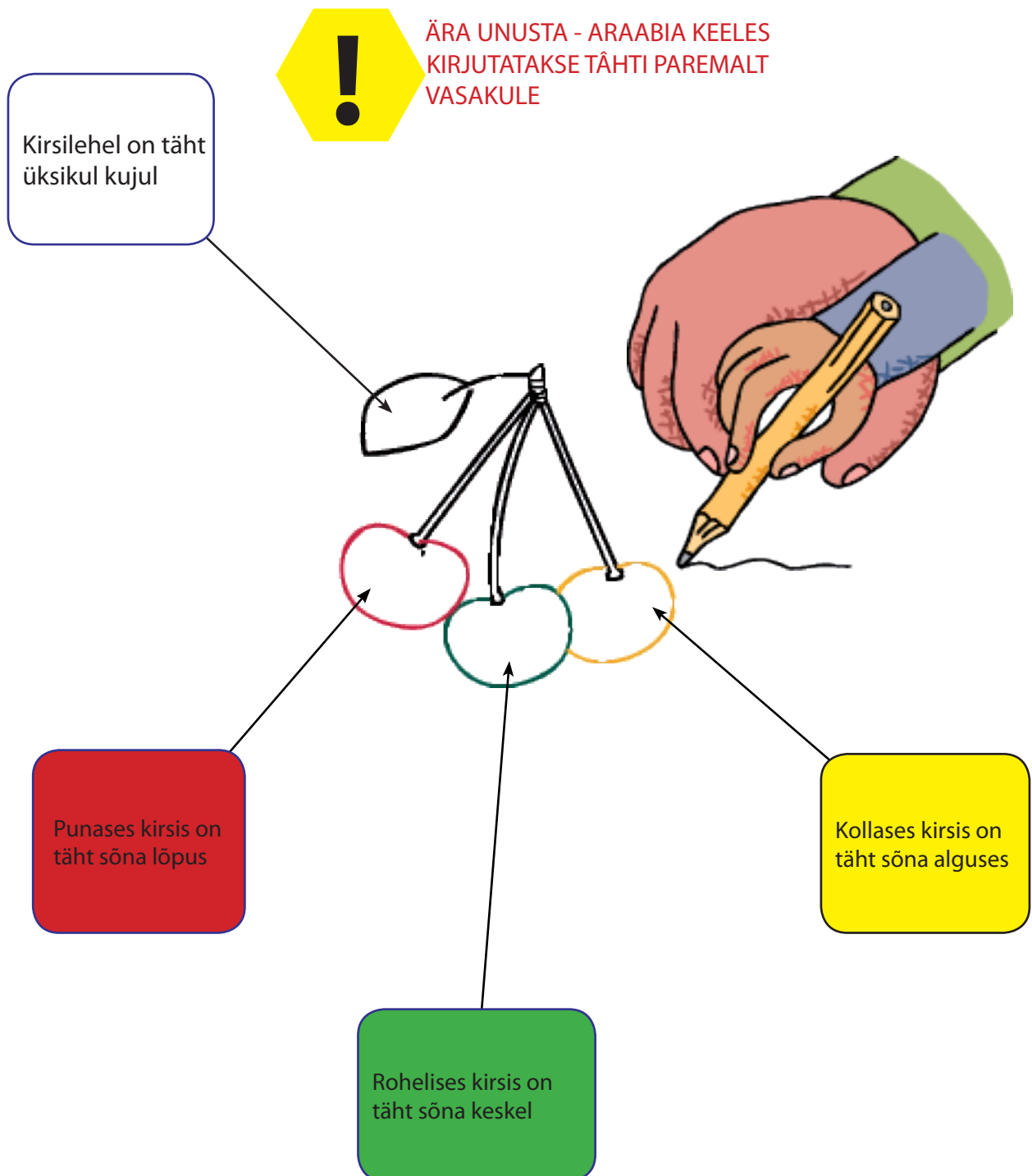

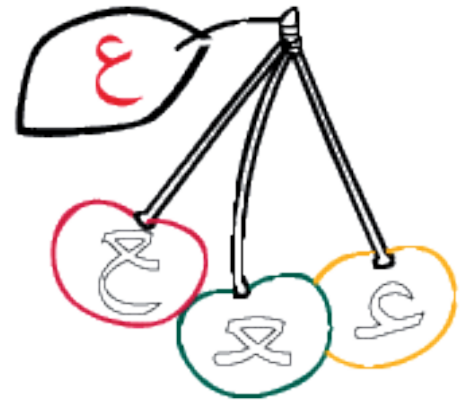
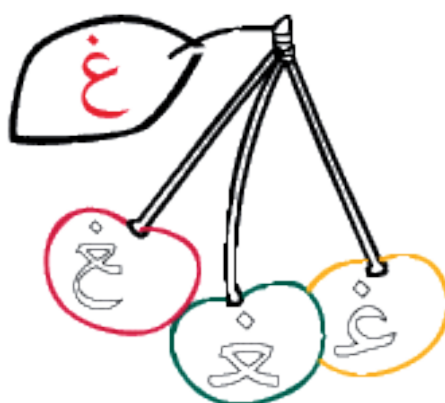
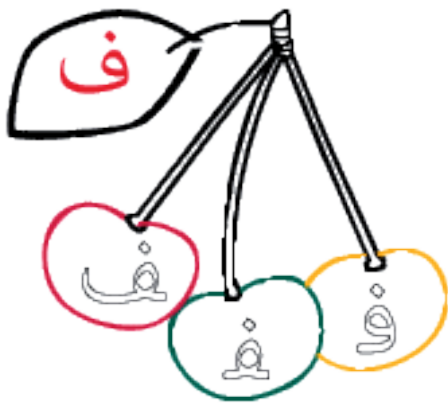
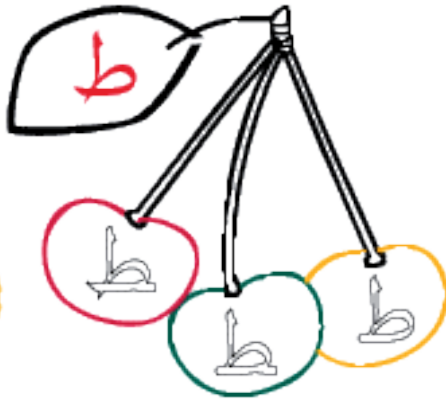
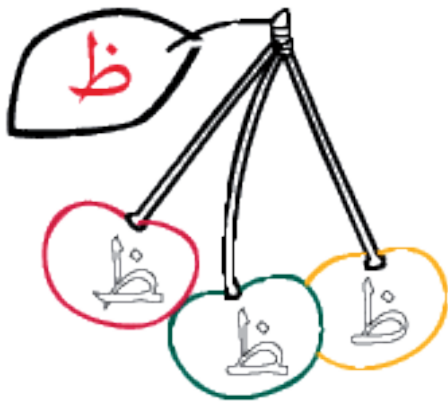
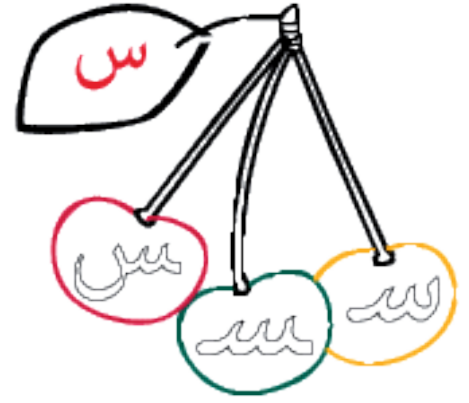
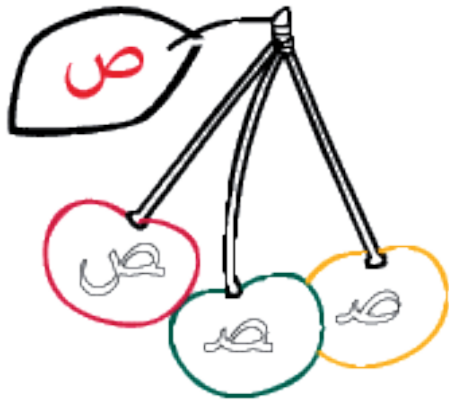
KIRSITÄHED

Koostanud: Khadeja

Araabia tähed on rasked õppida, veel raskem kirjutada. Aga raskused ongi ju seelleks, et neid ületada. Kui õppimine toimub mängeldes ja lõbusas vormis, jääb õpitu kergemini meelde!

Kirsse saad ka värvida, välja lõigata, kleepida magnetpaberile või plastifitseerida... lase ideedel lennata!

VÄIKE ÕPETAJA

RAŠIDA ELAB ÜHES VÄIKSES INDIA KÜLAS KOOS OMA PEREGA. INDIA ON RIIK AASIA MANDRIL. KUUMAL PERIOODIL KASVAVAD SEAL MAITSAVAD MANGOD. RAŠIDA SÕIDAB KOOLI KÄRUS KOOS OMA VENNA LUKMAANIGA. KOOLIST TAGASITEEL MÖÖDUB TA PALJUDEST TÄNAVAMÜÜJATEST, KES KUTSUVAID MANGOSID OSTMA. MANGOSID ON PALJU ERINEVAID SORTE JA RAŠIDA ARMASTAB NEID SÜÜA.

TÄNA ON RAŠIDA VÄGA ELEVIL, SEST TA ÕPPIS KOOLIS MIDAGI UUT JA TAHAB SEDA RUTTU EMALE RÄÄKIDA. RAŠIDA EMA ÜTLES TÛTRELE, ET KUI TA MIDAGI KOOLIS ISLAMI KOHTA UUT ÕPIB, SIIS TA PEAB KINDLASTI OMA EMALE KA SEDA ÕPETAMA, SEST EMAL VÕIB MEELEST OLLA LÄINUD JA SIIS SAAB RAŠIDA TASU OMA TEADMISTE EDASI ANDMISE EEST. EMA ÜTLEB, ET ME PEAME OMA USKU ÕPPIMA, SEDA PRAKTISEERIMA JA KA TEISTELE EDASI ÕPETAMA.

RAŠIDALE MEELDIB OMA EMA ÕPETADA. NEILE MÕLEMALE MEELDIB KOOS ISLAMIT ÕPPIDA JA SEDA KOOS PRAKTISEERIDA. RAŠIDA JOOKSEB TUPPA JA TUNNEB MANGO LÕHNA, MIDA EMA ON TALLE VALMIS PANNUD.

RAŠIDA TEATAB ÕHINAL EMALE, ET TA ON KOOLIS MIDAGI UUT ÕPPINUD. EMA KÄSIB TÛTREL RAHUNEDA JA KÄED PESTA, ET TA SAAKS SÕOMA HAKATA. RAŠIDA ON VÄGA NÄLJANE JA KIIRUGA PESEB TA KÄED NING ASUB LAUA TAHA, KUS TA VÄIKE VEND ASUB MANGOT SÕOMA. RAŠIDA KÛSIB VENNALT, KAS TA ÜTLES IKKA „بِسْمِ اللّٰهِ“, ENNE KUI SÕOMA ASUS?

PEALE SÕOMIST AITAB RAŠIDA EMAL LAUDA KORISTADA, KUNA TALLE ON ALATI MEELDINUD EMA AIDATA,

SEST EMAL ON PALJU TEGEMISI JA TEDA TULEB AIDATA.

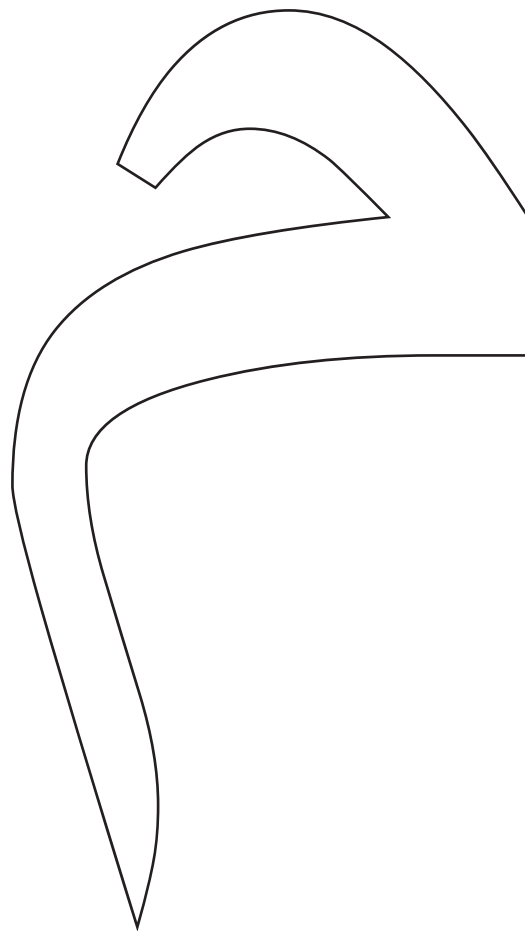
SAMAL AJAL KUI RAŠIDA NÕUSID PESEB, RÄÄGIB TA EMALE, MIS TA KOOLIS UUT ÕPPIS. TÄNA ÕPETATI NEILE KAKS UUT ALLAHI NIME: AL-BASIIR JA AL-WADUUD. EMA UURIB, MIDA NEED NIMED TÄHENDAVAD JA RAŠIDA SELGITAB, ET AL-BASIIR TÄHENDAB KÕIKE NÄGIJA JA AL-WADUUD TÄHENDAB ARMASTAV.

RAŠIDA EMA KORDAB ENDAMISI NEID NIMESID, ET NEED TAL ÄRA EI UNUNEKS JA MÕNE AJA PÄRAST KORDAB KA RAŠIDA VÄIKE VEND LUKMAAN ENDAMISI: „AL-BASIIR, AL-WADUUD, AL-BASIIR, AL-WADUUD ...“ EMA PILGUTAB RAŠIDALE SILMA JA SOSITAB: „VAATA, KUIDAS MIND ÕPETADES ÕPETAD SA KA OMA VÄIKST VENDA, الحمد لله ! SA SAAD ALLAHILT SUURE TASU NII MINU KUI KA OMA VENNA ÕPETAMISE EEST.“ EMA KALLISTAB OMA TÛTART TUGEVASTI, ANNAB TALLE MUSI JA LISAB: „TÄNA OLID SA NII *TILMIIZA* (ÕPILANE), KUI KA *USTĀĀZA* (ÕPETAJA), الحمد لله ! ALLAH ON KINDLASTI SINUGA RAHUL!“

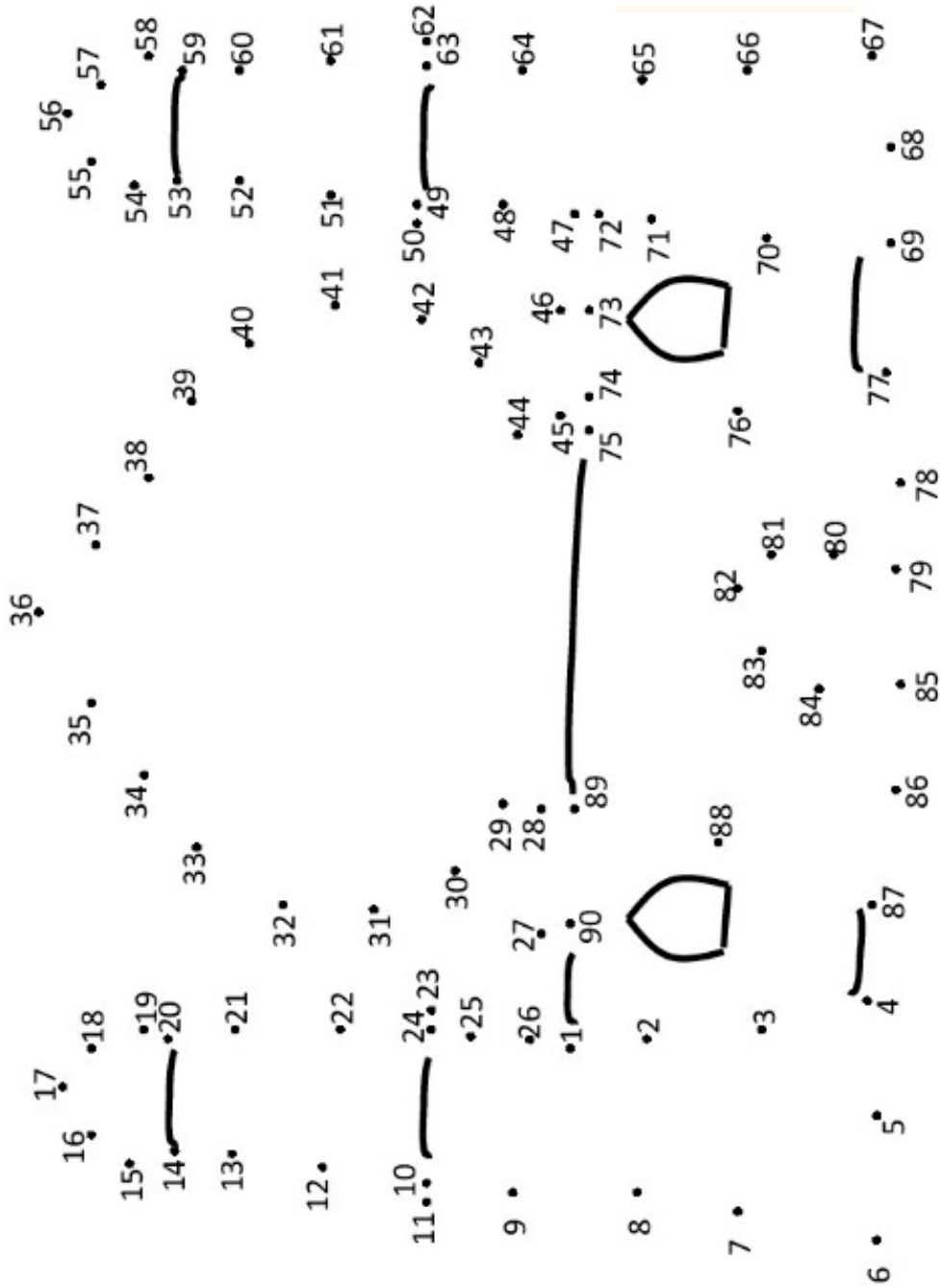
VÄRVI TÄHTI

MIIM

MIS SEE ON?

MIDA ÜTLED...

Kui oled kaotanud midagi ja ostid seda, ütle
“AUZU BILLAH”

ARVAMUSKÜLG

Eelmine Iqra oli jällegi väga huvitav, riietumise teema on selline praktiline ja igapäevane, hea lugeda teiste arvamusi ja tuletada meelde kõik need erinevad riided, mis islamiga seostuvad. Väga meeldisid uute moslemite lood ja *mashaallah* nii liigutav oli lugeda, et üks eesti noormees on Mediinasse õppima jõudnud. Islamiuudiseid on ka alati hea lugeda, kuna ma igapäevaselt eriti uudisteväljandeid ei järgi.

N.

Mashallah, et eesti mees Mediinas õpib! Uus rubriik minu tee islamisse meeldis ka. Parandusettepanekuid ei ole. Jõudu ja jaksu edaspidiseks.

K.

Minu absoluutseks lemmikuks on kujunenud igasugused lood erinevate kaasmaalaste islamisse jõudmisest. *MashaAllah*, see annab kindlasti paljudele jõudu ja innustust juurde ja nii ei tunne me keegi, et oleme kuidagi „imelikud“ – meid on juba päris palju. Seega on mul tohutult hea meel, et selliste lugude jaoks on nüüd olemas lausa oma rubriik.

Islamiröivastuse teema on muidugi väga praktiline ja tore, et kuukirjas sai ära trükitud väike röivaste sõnastik – nüüd orienteerun paremini. Aitäh!

A.

**JÄRGMISE KUU IQRAS -
◀SURM▶**

IQRA

SADAQA - ANNETUSED:

www.islam.pri.ee toetamine
(tasuta materjalide saatmine, raamatute tõlkimine,
toimetamine ning trükkimine, loengud jne):

Kätlin Hommik

Märkusega "SADAQA"

Ühispanga konto nr. 10010608670016

IBAN: EE231010010608670016

BIC: EEUHEE2X

Eesti Islami Koguduse töö toeks

(vaeste abistamine, laagrite korraldamine, arabia keele ja Koraani
õpe jne):

MTÜ Eesti Islami Kogudus

Märkusega "SADAQA"

Swedbank arve nr. 221027395302

IBAN: EE742200221027395302

BIC: HABAE2X

ÜHE VANA ON TEISE UUS ...

Võimalus saata inimestele riideid, mänguasju jne, mida ise enam ei vaja, kuid ära ka visata ei tahaks. Järgnevalt pakume välja aadressid, kuhu võiksid oma paki saata. Tegemist on erinevate organisatsioonide ja eraisikutega, kes tegelevad humanitaarabi ning vaeste igakülgse abistamise ning toetamisega ja jagavad sinu saadetise nendele, kes seda kõige enam vajavad.

Kui äkki tead veel mõnda aadressi, mis sinu meelest peaks siin nimekirjas olema, siis anna meile sellest teada meiliaadressil info@islam.pri.ee.

AFGHANISTAN:

Mohammad Qasim Popal

UNAMA Kabul, Compound B

OSRSG/FSCU, Building 7, Room 101

Peace Avenue, Zanbaq Square

Wazir Akbar Khan (beside French Embassy)

Kabul

AFGHANISTAN

telefon: +93 700217289 / 0790005381

MAROKO:

Najat Mrabte

Rue 8, No 10

54400 Moulay Bouazza

P.Khenifra

MOROCCO

KOOSTAJAD

TOIMETAJAD: Aisha (Kätlin Hommik-Mrabte) ja Khadeja (Airi Hunt)

KUJUNDUS: Khadeja

RUBRIIGID: Aisha, Khadeja, Amina Iirimaalt, Sarah Iirimaalt, Amina Bahrainist, Eliza, Sirli, Annely, Nele ja Rauno

PILDID: erakogu, internet

KONTAKT: iqra@islam.pri.ee

MOŠEE JA EESTI ISLAMI KOGUDUS

Keevise tn 9

11415

Tallinn

EESTI/ESTONIA

telefon +372 55 94 76 89

Eesti moslemite kuukiri "IQRA" on eesti moslemite tasuta elektrooniline kuukiri. Ilmub inshallah, igal kuul uue sisuga. Kuukirja sisu koostamisel on oodatud eesti moslemite ettepanekud nii eesti kui ka vene keeles.

Ежемесячник мусульман Эстоний "ИКРА" выходит каждый месяц. Все мусульманы Эстоний могут участвовать и писать на эстонском или русском языке.